

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۱۴۰۲/۱۰/۰۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درسی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱)

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	ریاضیات	۱۵	اجباری	۱	۱۵	۳۵ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۶	۲۵	
		۱۰		۲۶	۳۵	
۲	علوم و فنون ادبی	۱۵	اجباری	۳۶	۵۰	۲۵ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۵۱	۶۰	
		۱۰		۶۱	۷۰	
۳	جامعه‌شناسی	۱۰	اجباری	۷۱	۸۰	۳۰ دقیقه
		۱۰		۸۱	۹۰	
		۱۰		۹۱	۱۰۰	
۴	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

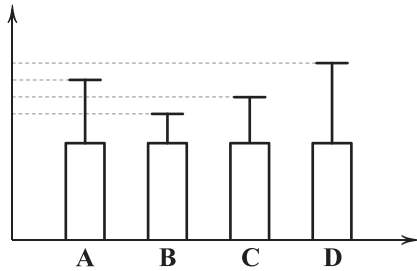

۱- در کدام گام از گام‌های چرخه آمار «سعی می‌کنیم تا اطلاعات توصیفی را تا حد امکان به اطلاعات کمی تبدیل کنیم»؟

(۱) گام دوم (۲) گام سوم (۳) گام چهارم (۴) گام اول

۲- داده‌های آماری ۳۲، ۱۶، ۲۴، ۳۲، ۳۷، ۲۶، ۱۴، ۴۱، ۶ و ۴۰ را با نمودار جعبه‌ای نمایش داده‌ایم. واریانس داده‌های داخل جعبه کدام است؟

(۱) $۱۲/۷۵$ (۲) $۱۲/۲۵$ (۳) $۱۵/۷۵$ (۴) $۱۵/۲۵$

۳- نمودار مقابل مربوط به نمرات درس زبان انگلیسی چهار کلاس دوازدهم یک دبیرستان است. اگر

فردی بخواهد کلاسی را برای تدریس انتخاب کند با کدام اولویت این انتخاب را انجام می‌دهد؟

(۱) $D > A > C > B$

(۲) $D > B > C > A$

(۳) $B > C > A > D$

(۴) $B > D > A > C$

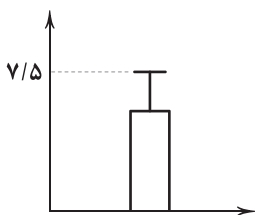
۴- در کدام گام از گام‌های چرخه آماری ممکن است داده‌های دورافتاده اشتباهاً حذف شوند؟

(۱) گام دوم (۲) گام سوم (۳) گام چهارم (۴) گام پنجم

۵- «بررسی ایده‌های جدید» و «ارائه نمودارها» به ترتیب مربوط به کدام یک از گام‌های چرخه آماری است؟

(۱) دوم - پنجم (۲) چهارم - پنجم (۳) پنجم - دوم (۴) پنجم - چهارم

۶- مجموع ۲۰۰ داده آماری برابر ۱۰۰۰ و برای این داده‌ها نمودار زیر رسم شده است. مجموع مجذورات تک تک داده‌ها با میانگین آن‌ها

کدام است؟

(۱) ۱۲۰۰

(۲) ۱۲۵۰

(۳) ۱۳۰۰

(۴) ۱۳۵۰

۷- با اضافه شدن کدام جفت از اعداد زیر به داده‌های ۱۲، ۷، ۱۴، ۴، ۱۰، ۱۱ و ۵، میانگین و میانه تغییر نمی‌کنند؟

(۱) ۷ و ۱۱ (۲) ۷ و ۱۳ (۳) ۸ و ۱۱ (۴) ۸ و ۱۳

۸- قیمت کالای A، در سال گذشته ۲۰ درصد افزایش و قیمت کالای B در سال گذشته ۲۵ درصد افزایش داشته است. برحسب تومان، کدام کالا

افزایش قیمت بیشتری داشته است؟

(۱) A (۲) B (۳) یکسان (۴) نامشخص

۹- برای بررسی وضعیت اقتصادی خانواده‌های یک شهر، در چه تعداد از روش‌های زیر تمامی اقشار جامعه شانس حضور ندارند؟

(الف) انتخاب تصادفی خانواده‌ها از یک منطقه شهر

(ب) انتخاب تصادفی خانواده‌ها براساس رقم اول شماره تلفن منزل

(ج) انتخاب تصادفی خانواده‌ها براساس رقم آخر کدپستی منزل

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۰- در مورد گام چهارم از گام‌های چرخه آماری چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟

(الف) در این گام داده‌ها تفسیر می‌شوند.

(ب) در این گام مسئله به درستی درک شده و به طور دقیق تعریف و بیان می‌شود.

(ج) معیارهای مناسب گرایش به مرکز و پراکندگی محاسبه و ارائه می‌گردد.

(د) در این مرحله باید از متخصصین در گروه هدایت‌کننده پژوهش استفاده کرد.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) صفر

۱۱- در بررسی یک جامعه آماری، کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین داده به ترتیب ۳۹ و ۱۰۱ است و می‌دانیم دامنه تغییرات $۲/۵$ برابر دامنه میان چارکی

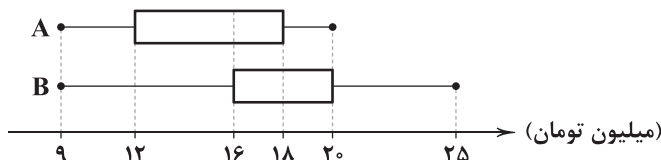
است. اگر ۲۵ درصد داده‌ها کم‌تر از عدد $۵۳/۶$ باشد، ۲۵ درصد داده‌ها بیشتر از کدام عدد زیر هستند؟

(۱) $۷۸/۴$ (۲) $۷۹/۴$ (۳) $۸۴/۲$ (۴) $۸۶/۲$

۱۲- در یک جامعه آماری که داده دورافتاده داشته است به اشتباه میانگین و انحراف معیار به عنوان معیار گرایش به مرکز و معیار پراکندگی گزارش شده‌اند، این اشتباه در کدام گام از گام‌های چرخه آماری رخ داده است؟

(۱) گام اول (۲) گام دوم (۳) گام سوم (۴) گام چهارم

۱۳- نمودار زیر مربوط به حقوق دریافتی کارکنان دو شرکت A و B است. کدام گزینه صحیح است؟

(۱) حقوق حداقل ۵۰ درصد کارکنان شرکت A بیشتر از ۱۸ میلیون تومان است.

(۲) حقوق حداقل نیمی از کارکنان شرکت A از حقوق تمامی کارکنان شرکت B کم‌تر است.

(۳) حقوق ۵۰ درصد کارکنان شرکت B از حقوق تمامی کارکنان A بیشتر است.

(۴) حقوق ۲۵ درصد کارکنان شرکت B از حقوق تمام کارکنان شرکت A بیشتر است.

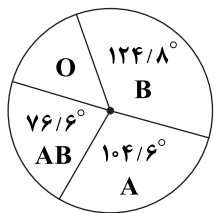
۱۴- با توجه به تأثیر شیوه‌های مختلف حمل و نقل بر محیط زیست می‌خواهیم از دانشجویان یک دانشگاه پرسیم در هفته گذشته بیشتر به کدام یک از شیوه‌های زیر به دانشگاه آمده‌اند؟

(الف) پیاده یا با دوچرخه (ب) با وسایل حمل و نقل عمومی (ج) با خودرو شخصی

بهترین روش گردآوری داده‌ها و نوع متغیر تصادفی و مقیاس اندازه‌گیری آن به ترتیب کدام است؟

(۱) مصاحبه - کیفی - اسمی (۲) مصاحبه - کیفی - ترتیبی (۳) پرسش‌نامه - کیفی - اسمی (۴) پرسش‌نامه - کیفی - ترتیبی

۱۵- فراوانی گروه خونی افراد مراجعه‌کننده به یک ایستگاه انتقال خون در نمودار دایره‌ای زیر نمایش داده شده است. با توجه به نمودار زیر اگر تعداد کل افراد مراجعه‌کننده ۳۶۶۰ باشد، تعداد افراد دارای گروه خونی «O» کدام است؟

(۱) ۵۴۸

(۲) ۵۴۹

(۳) ۵۵۰

(۴) ۵۵۱

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۶ تا ۲۵)

۱۶- نصف عددی به علاوه ثلث آن از دو برابر آن عدد پنج واحد کم‌تر است، معکوس آن عدد کدام است؟

(۱) $\frac{3}{25}$ (۲) $\frac{3}{17}$ (۳) $\frac{7}{30}$ (۴) $\frac{7}{15}$

۱۷- در حل معادله درجه دوم $4x(x-1) - 2 = 0$ به روش مربع کامل، این معادله به فرم $(x+k)^2 = m$ ، درآمده است. مقدار $\frac{m}{k}$ کدام است؟

(۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) $-\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۱۸- اگر a و b اعداد صحیح و معادله $(a-b)x^2 - 2x + (a-b) = 0$ یک ریشه مضاعف منفی داشته باشد، $2a - 2b$ کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) -۴

۱۹- اگر $\alpha = 2$ یکی از جواب‌های معادله $x^2 - ax + 3a - 1 = 0$ باشد و جواب دیگر معادله β باشد، حاصل $\beta^3 - 2\alpha\beta$ کدام است؟

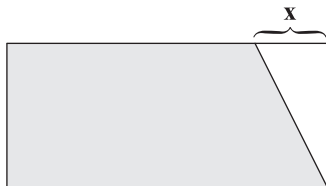
(۱) -۱۰۵ (۲) -۱۱۵ (۳) -۱۳۵ (۴) -۱۴۵

۲۰- در معادله درجه دوم $x(ax+1) = a+1$ اگر حاصل ضرب ریشه‌ها برابر ۳- باشد، قدرمطلق تفاضل دو ریشه کدام است؟

(۱) ۲ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۱- مجموعه جواب کدام معادله به صورت $\left\{ \frac{1}{\sqrt{2}} - \sqrt{2}, \frac{1}{\sqrt{2}} + \sqrt{2} \right\}$ است؟

(۱) $x^2 - x + \frac{7}{4} = 0$ (۲) $x^2 + x - \frac{7}{4} = 0$ (۳) $4x^2 - 4x - 7 = 0$ (۴) $4x^2 + 4x - 7 = 0$

۲۲- مساحت ناحیه رنگی در شکل زیر ۵۶ متر مربع و اندازه طول و عرض مستطیل به

ترتیب $2x+1$ و $2x$ می‌باشد. مساحت مستطیل کدام است؟

- (۱) ۷۲ (۲) ۸۴ (۳) ۹۰ (۴) ۱۱۰

۲۳- در مورد معادله $\frac{2x+2}{x-1} + \frac{1}{4} = \frac{1}{x+1}$ کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) یک جواب منفی دارد. (۲) دو جواب مثبت و منفی دارد. (۳) یک جواب مثبت دارد. (۴) جواب ندارد.

۲۴- دو چاپگر فیش‌های حقوقی یک اداره را چاپ می‌کنند، اگر دو چاپگر با هم کار کنند، ظرف مدت ۴ ساعت تمام فیش‌ها چاپ می‌شود. اگر

سرعت کار چاپگر اول دو برابر سرعت چاپگر دوم باشد، چاپگر دوم به تنهایی در چند ساعت تمام فیش‌ها را چاپ می‌کند؟

- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

۲۵- اگر $x = -\frac{1}{4}$ یکی از جواب‌های معادله $\frac{6x}{x-1} + \frac{x+a}{3x} = 3$ باشد، جواب دیگر این معادله کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{4}$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) $-\frac{1}{3}$ (۴) $-\frac{1}{4}$

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سؤالات ۲۶ تا ۳۵)

۲۶- اگر گزاره‌های $p \Rightarrow q$ و $p \Leftrightarrow q$ به ترتیب درست و نادرست باشند، درباره ارزش گزاره $(p \wedge q) \vee (p \wedge r)$ کدام گزینه صحیح است؟

(۱) ارزش آن همواره درست است. (۲) ارزش آن همواره نادرست است.

(۳) اگر r درست باشد، ارزش آن درست است. (۴) اگر r نادرست باشد، ارزش آن نادرست است.

۲۷- اگر گزاره $p \wedge q$ نادرست باشد، ارزش کدام گزاره همواره نادرست است؟

- (۱) $p \vee \sim q$ (۲) $\sim p \vee q$ (۳) $(\sim p \vee q) \wedge p$ (۴) $(\sim p \wedge q) \vee p$

۲۸- اگر گزاره‌ای درست و ارزش گزاره $\sim(\sim r \vee \sim q)$ نیز درست باشد، ارزش گزاره‌های زیر کدام است؟

- (الف) $(p \vee \sim q) \vee (\sim p \wedge r)$ (ب) $\sim r \vee (\sim p \Leftrightarrow q)$

(۱) هر دو درست (۲) هر دو نادرست (۳) «الف» درست و «ب» نادرست (۴) «الف» نادرست و «ب» درست

۲۹- تعدادی گزاره مفروضند. اگر ۲ گزاره به آن‌ها اضافه کنیم، تعداد سطرهای جدول ارزشی آن‌ها ۱۹۲ واحد افزوده می‌شود. تعداد گزاره‌ها در

حالت جدید کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸

۳۰- هم‌ارز گزاره $(p \Rightarrow q) \wedge (\sim p \vee \sim q)$ کدام است؟

- (۱) q (۲) $\sim q$ (۳) p (۴) $\sim p$

۳۱- هم‌ارز گزاره «اگر ۵ عددی فرد است آن‌گاه $\sqrt{5}$ عددی گنگ است» کدام است؟

(۱) اگر ۵ زوج است آن‌گاه $\sqrt{5}$ گویا است. (۲) اگر $\sqrt{5}$ گویا است آن‌گاه ۵ زوج است.

(۳) اگر ۵ زوج است آن‌گاه $\sqrt{5}$ گنگ است. (۴) اگر $\sqrt{5}$ گویا است آن‌گاه ۵ فرد است.

۳۲- اگر گزاره‌ای نادرست باشد، چه تعداد از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

(الف) $\sim p \wedge q$ (ب) $q \Rightarrow \sim p$ (ج) $p \Rightarrow \sim q$

(د) $q \vee \sim p$ (ه) $(\sim p \vee \sim q) \Rightarrow q$

- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۱

۳۳- اگر $p \wedge q$ گزاره‌ای درست باشد ارزش کدام گزاره زیر همواره درست است؟

- (۱) $p \Leftrightarrow q$ (۲) $\sim(p \vee q)$ (۳) $q \wedge (p \vee q)$ (۴) $q \Rightarrow (\sim p \wedge \sim q)$

۳۴- اگر $q \equiv F$ و $p \equiv T$ (T به معنای درست و F به معنای نادرست است).

- (۱) $(p \vee q) \vee r$ (۲) $(q \Rightarrow p) \wedge r$ (۳) $(p \Rightarrow q) \wedge r$ (۴) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow r$

۳۵- اگر گزاره $(p \wedge \sim q) \Rightarrow r$ نادرست باشد، ارزش کدام گزاره زیر درست است؟

- (۱) $q \Leftrightarrow r$ (۲) $\sim p \Leftrightarrow \sim q$ (۳) $\sim r \Leftrightarrow q$ (۴) $p \Leftrightarrow r$

علوم و فنون ادبی

۳۶- در کدام گزینه آرایه «لف و نشر» به کار رفته است؟

- (۱) در هیچ بوستان چو تو سروری نیامده‌ست
(۲) به خنده ای بت بادام‌چشم شیرین‌لب
(۳) به وام‌گیر ز بادام چشم خود تلخی
(۴) چشم و دهن آن صنم لاله‌رخان

۳۷- در چند بیت آرایه «لف و نشر» وجود ندارد؟

- (الف) خموش و گویا چون نور ماه در طلعت
(ب) لبش خموش و زبان کرشمه‌اش گویا
(ج) چو آینه‌ست و ترازو خموش و گویا یار
(د) از برای سختن دعوی و معنی روز عدل
(ه) بحر و دشت و کوه و که خاموش و کر
(و) چو بادند پنهان و چالاک‌پوی
(۱) ۶ (۲) ۵

۳۸- در چند بیت آرایه «تناقض» وجود دارد؟

- (الف) درد درمان طلبیهاست که بی‌درمان است
(ب) ای دل مشو ز عشق پریشان و جمع باش
(ج) بی‌دلان را نرگس گویای تو خاموش کرد
(د) گر کسی گوید که آتش سرد شد باور مکن
(ه) پیش کسی که سلطنت فقر یافته است
(۱) ۴ (۲) ۳

۳۹- در چند بیت، آرایه «تضاد» وجود دارد؟

- (الف) گر عشق تو در پرده دل نفعند آواز
(ب) «فروغی» آن مه تابان مگر مراد تو داد
(ج) زحل پنهان بکارد تخم فتنه
(د) پشه‌ای را داده اسبابی که فیل از بردنش
(ه) دیگر قرار نیست مرا با خیال تو
(و) اوست فریدون ظفر بلکه دماوندحلم
(۱) ۶ (۲) ۵

۴۰- اگر ابیات زیر را از نظر داشتن آرایه‌های «تضاد - لَف و نشر مرتب - لَف و نشر مشوَش - تناقض» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) چون ظلمت و نور عکس زلف و رخ توست
(ب) مایه رفت از دست و ماند انگشت حیرت بر دهان
(ج) حسرت برم از مرغ اسیری که ز تقدیر
(د) این قصه عجب شنو از بخت واژگون
(ه) بر گل و ریحان نمی‌خواهم که اندازم نظر

بادام‌چشم و پسته‌دهان و شکرسرخن
شکر بریزد از آن پسته دهان که تو راست
مکن چو پسته بی‌مغز در تبسم شور
از پسته و بادام کشیده‌ست نشان

قبیح و زیبا چون دود عود در مجمر
ز نکته پروری گوشه‌های ابرویش
ز من رمیده که او خوی گفت‌وگو دارد
صد زبان خاموش و گویا هم‌چو میزان داشتن
آسمان و مهر و مه خاموش و کر
چو سنگ‌اند خاموش و تسبیح‌گوی
(۳) ۴ (۴) ۳

ورنه هر درد که دیدیم دوایی دارد
اول نگاه کن که پریشان کیستی؟
عاشقان را کرد گویا پسته خاموش تو
تو چه دودی و چه عودی حی قیومی بگو
جمعیت حواس به لشکر برابرست
(۳) ۲ (۴) ۱

از زمزمه زیر و بم ما چه برآید؟
که داد صورت و معنی به شاعری دادی؟
بربزد مشتری دینار امشب
ناله کرده بس که حملش آمده بر وی گران
در دوزخ فراق بهشتی ز خاطر
عالم ضحاک فعل بسته چاهش سزد
(۳) ۴ (۴) ۳

(۴) الف - ه - ج - ب

(۳) ب - ج - ه - د

(۲) الف - ج - ه - ب

(۱) ب - ه - الف - ج

- ۴۱- در کدام گزینه آرایه‌های «تضاد - لفّ و نشر» و اختیار «تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند» به کار رفته است؟
 (۱) شب‌گدازانم به محفل، صبح‌دم نالان به گلشن
 (۲) ز لب‌های شیرین او تلخ پاسخ
 (۳) چو در حضور تو ایمان و کفر راه ندارد
 (۴) آن روشن و تیره عارض و زلفش
- ۴۲- در کدام گزینه، از اختیار زبانی «حذف همزه» بیشتر استفاده شده است؟
 (۱) چون طرّه عنبرشکنش در شکن افتد
 (۲) کام دل شوریده ز لعل تو برآرم
 (۳) چون وقت سحر گل به شکرخنده درآید
 (۴) هر کس چو من از عشق تو بی‌خویشتن افتاد
- ۴۳- در کدام گزینه هر دو نوع «تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه» و «کوتاه به بلند» وجود دارد؟
 (۱) در یاب کز فراق تو جانم به لب رسید
 (۲) تا کی از بی‌حاصلی ای پیرمرد بچه طبع
 (۳) چون فلک هر سبزه شوخی که می‌خیزد ز خاک
 (۴) درون پرده رندان مخالفی چون نیست
- ۴۴- در کدام گزینه اختیارات زبانی «تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه»، «حذف همزه» و «تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند» به کار رفته است؟
 (۱) بر نیابد از بغل چون سرو دست حاجتم
 (۲) از شکر شیرینی بسیار کنج عزلتم
 (۳) نقش پا رطل گران می‌گردد از کیفیتم
 (۴) روزه از حرف طمع دارد زبان حاجتم
- ۴۵- در کدام گزینه از هر دو اختیار زبانی «کوتاه تلفّظ کردن مصوّت بلند» و «بلند تلفّظ کردن مصوّت کوتاه» استفاده شده است؟
 (۱) ای که از بهر نماز گوش جان بر قامت است
 (۲) سوختیم ای مطرب بریط‌نواز چنگ‌زن
 (۳) ای خوشا در مجلس روحانیان گاه صبح
 (۴) گر ز دست ساقی تحقیق جامی خورده‌ای
- ۴۶- وزن چند بیت در برابر آن نادرست نوشته شده است؟
 الف) ز محبتت نخواهم که نظر کنم به رویت
 ب) یار در آمد به کوی، شور برآمد ز شهر
 ج) کشتی آورد و نشستیم در او هر دو به هم
 د) از روی شما صبر نه صبر است که زهر است
 (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک
- ۴۷- وزن کدام گزینه متفاوت است؟
 (۱) هزار جان و دل و عقل گر به هم تو ببندی
 (۲) همواره گویی جان خود مقیم آن‌جا بود
 (۳) ولی تو سنگ‌دلی کی دلم نگه‌داری
 (۴) به روی تربت من برگ لاله افشانید
- ۴۸- کدام گزینه با بیت «تا گریزان گشتی ای نیلوفر چشم از برم / در غمت از لاغری چون شاخه نیلوفر» هم‌وزن است؟
 (۱) من و دل همان که بودیم و تو آن نه‌ای که بودی
 (۲) روزگار است این که که عزّت دهد که خوار دارد
 (۳) در بیابان جنون سرگشته‌ام چون گردباد
 (۴) بگذار تا مقابل روی تو بگذریم
- فعالن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
 مفاعن فاعلن // مفاعن فاعلن
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
 مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
- که محبّ صادق آن است که پاک‌باز باشد:
 عشق در آمد ز بام، عقل ره در گرفت:
 چون دو یار او همه یاری‌ده و من یاری‌خواه:
 وز دست شما زهر نه زهر است که حلواست:
- فعالن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
 مفاعن فاعلن // مفاعن فاعلن
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
 مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
- چو عشق با تو نباشد به روزنش نرساند
 نه یاد این‌کند و نی ملالش افزایش
 نه هر که سنگ‌تراش است شیشه‌گر باشد
 که رنگی از دل حسرت‌نصیب من دارد
- من از آن کشم ندامت که تو را نیازمومدم
 چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
 هم‌رهی باید مرا مجنون صحرانگرد کو؟
 دزدیده در شمایل خوب تو بنگریم

۴۹- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) چیست این سقف بلند ساده بسیارنقش؟
 (۲) هر دم از درد بنالم که فلک هر ساعت
 (۳) آن که پرنقش زد این دایره مینایی
 (۴) گره ز دل بگشا وز سپهر ییاد مکن
- ۵۰- مفهوم کدام گزینه با بیت «شکر ایزد که به اقبال کله‌گوشه گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد» تقابل دارد؟
 (۱) شهها! بهار جوانی من گذشت و رسید
 (۲) روز فراق رفت و برآمد شب وصال
 (۳) چو اندیشه شب به پایان رسید
 (۴) بسی داغم که اندر دل نهادی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۵۱ تا ۶۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۶۱ تا ۷۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سؤالات ۵۱ تا ۶۰)

۵۱- موسیقی بیت‌های زیر چه «حس و فضای» در مخاطب ایجاد می‌کند؟

- «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن
 ماییم و موج سودا شب تا به روز تنها
 از من گریز تا تو هم در بلا نیفتی
 ماییم و آب دیده در کنج غم خزیده»
- (۱) غم و اندوه
 (۲) شادی و نشاط
 (۳) حیرت و شگفتی
 (۴) همت و تصمیم

۵۲- معنی و کاربرد واژه «قاتل» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) حلالی خواستم از جمله یاران، قاتل من کو؟
 (۲) به خونم گریه بیاید دو دست نازنین شاید
 (۳) زهر نزدیک خردمندان اگر چه قاتل است
 (۴) سهل بود آن که به شمشیر عتابم می‌کشت

۵۳- در همه گزینه‌ها ویژگی «کاربردهای کهن واژگانی که امروزه، به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند» برجسته است؛ به جز.....

- (۱) جوهر معنی من بوذر شده
 (۲) بی‌وزن و سبک چو باد گشتی
 (۳) به عبرت در آن کشتگان بنگریست
 (۴) ره می‌نبریم و هم طمع می‌نبریم

۵۴- کدام بیت یادآور نام اثری از عطار است که داستان «روباہ و شکارچی» در آن آمده است؟

- (۱) جهان معرفت، اسرارنامه است
 (۲) مقامات طیور اما چنان است
 (۳) مصیبت‌نامه زاد رهروان است
 (۴) چو خسرونامه را طرزی عجیب است

۵۵- کدام بخش از رباعی زیر، فضای «افسوس و عبرت‌آموزی» را بهتر به مخاطب منتقل می‌کند؟

- «جامی است که عقل آفرین می‌زندش
 این کوزه‌گر دهر چنین جام لطیف

- (۱) آفرین زدن عقل (۲) بوسه بر جبین زدن (۳) کوزه‌گری دهر (۴) بر زمین زدن جام

۵۶- معنی و کاربرد فعل «گسستن» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) چو دل به قهر بیاید گسست و مهر برید
- ۲) آن یار نهان کشید باز دستم امروز
- ۳) ز خلق جمله گسستم که عشق دوست بس استم
- ۴) و آن‌ها که به تسبیح بر افلاک به نام‌اند

۵۷- در کدام بیت، آرایه «واج‌آرایی» به میزان کم‌تری احساس می‌شود؟

- ۱) من مانده‌ام مهجور از او، بیچاره و رنجور از او
- ۲) من خاک کف پای سگ کوی غلامی
- ۳) عشق می‌ورزم و بدین تدبیر
- ۴) روز وصل دوستداران ییاد باد

۵۸- مضمون کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) برو شادی کن ای یار دل‌افروز
- ۲) عشرت روی زمین از من بود چون صبح عید
- ۳) تارگ ابر بهار و رشته باران به جاست
- ۴) دور تا از توست، می در ساغر عشرت فکن

۵۹- کدام گزینه با بیت «در حقیقت یار یک‌دل، کیمیاست / چون صدف، کیمیا و چون دُر، پُر بهاست» ارتباط مفهومی بیشتری دارد؟

- ۱) جهان به خواب و شی چشم من نیاساید
- ۲) غلام نرگس نامهربان یار خودم
- ۳) به آبروی محبت که بی‌غرض بشنو
- ۴) بترس از آه دل من که مبتلای توأم

۶۰- کدام گزینه با بیت «ما را سری است با تو، که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود، هم بر آن سریم» تناسب معنایی دارد؟

- ۱) مرا ذلیل مگردان به شکر این نعمت
- ۲) نگویم از من بی‌دل به سهو کردی ییاد
- ۳) بیا که با سر زلفت قرار خواهم کرد
- ۴) ز حال ما دلت آگه شود مگر وقتی

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سؤالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- عبارت زیر معرّف کیست؟

«شاعر خوش ذوق و آگاهی که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. شاعری که ناملایمات اوضاع آشفته روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید. هم‌چنین در منظومه‌ای ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.»

- ۱) حافظ شیرازی
- ۲) عبید زاکانی
- ۳) عبدالرحمان جامی
- ۴) سلمان ساوجی

۶۲- کدام گزینه درباره دوران سبک عراقی نادرست است؟

- ۱) با انتقال قدرت از خراسان به مرکز ایران، زبان و ادبیات فارسی در ناحیه عراق عجم گسترش یافت و زمینه‌هایی برای تغییر سبک از خراسانی به عراقی ایجاد شد.
- ۲) در این دوران با توجه به علاقه سلاطین و امرای مغول به مدح و ستایش، قالب قصیده با شکلی نو در میان شاعران رواج یافت.
- ۳) در اواخر دوره مغول با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی و نگارش به آن از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان توده مردم بود، رونق بیشتری گرفت.
- ۴) دلیل نام‌گذاری سبک «عراقی» این است که بعد از حمله مغول کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد.

- ۶۳- در همه گزینیه‌ها به نام شخصیت‌هایی اشاره شده است که در جریان یورش مغولان کشته شدند، به جز
 (۱) شیخ نجم‌الدین کبری نام او
 (۲) شیخ او احمد غزالی بود
 (۳) تلو گل‌بن گلستان حسینی
 (۴) کمال‌الدین اسمعیل را بوده است پیش از من
- ۶۴- تقطیع هجایی بیت زیر، در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟
 «بر سر و نباشد رخ چون ماه منیرت
 بر ماه نباشد قد چون سرو روانت»
 (۱) --- U----- UU--
 (۲) -- U- U---- U- U--
 (۳) - U--- U--- U--- U--
 (۴) -- UU-- UU-- UU--
- ۶۵- در کدام گزینه به تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر اشاره شده است؟
 «گر نرنی بر صف دل خنجر مژگان چه کشی /
 و نشوی قلب شکن بر سر میدان چه کنی»
 (۱) گر نرنی بر / صف دل / خنجر مژگان / چه کشی / و نشوی قل / ب شکن / بر سر میدان / چه کنی
 (۲) گر نرنی / بر صف دل / خنجر مژگان / چه کشی / و نشوی / قلب شکن / بر سر میدان / چه کنی
 (۳) گر نرنی / بر صف دل / خنجر مژ / گان چه کشی / و نشوی / قلب شکن / بر سر می / دان چه کنی
 (۴) گر نرنی / بر صف دل / خنجر مژ / گان چه کشی / و نشوی / قلب شکن / بر / سر میدان / چه کنی
- ۶۶- هجاهای کدام گزینه با بیت «هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد / هر که محرابش تو باشی، سر ز خلوت بر نیارد» یکسان است؟
 (۱) ای ساریان، آهسته ران، کارام جانم می‌رود
 (۲) ز کوی یار می‌آید، نسیم باد نوروزی
 (۳) خدایا تو دانی که بر ما چه آمد
 (۴) زندگانی صرف کردن در طلب حیفی نباشد
- ۶۷- «تعداد تشبیه» ها در کدام گزینه، بیشتر است؟
 (۱) چون گریزد از بلا عاشق که آن ابرو کمان
 (۲) آتش لعل از رخت در عرق شرم مرد
 (۳) غمزه او بی سبب خونخواره و دل‌دوز نیست
 (۴) با لعل بتان سهل مدان دعوی یاقوت
- ۶۸- در همه گزینیه‌ها «تشبیه با ذکر هر چهار پایه» وجود دارد، به جز
 (۱) ز شوخی گر چه می‌ماند به آهو چشم پرکارش
 (۲) خون ما روی زمین را شست و شویی می‌دهد
 (۳) چراغ گل ز بی‌تابی به شمع صبح می‌ماند
 (۴) چون صدف دریادلان را باز می‌ماند دهن
- ۶۹- کدام گزینه با عبارت «آتش خشم، اول در خداوند خشم افتد؛ پس آن‌گه زبانه به خصم رسد یا نرسد.» تناسب معنایی کم‌تری دارد؟
 (۱) ای رخ افروخته از آتش خشم
 (۲) شیر هر دم ز خشم و کینه خویش
 (۳) آتش خشم تو برد آب من خاک‌آلود
 (۴) زمانه گفت مرا: خشم خویش دار نگاه
- ۷۰- کدام گزینه مضمون متفاوتی دارد؟
 (۱) چون صدف کاسه در یوزه به نیشان نبرم
 (۲) چه لازم است به زاهد به زور، می‌دادن؟
 (۳) سوداگر است هر که دهد زر به آبروی
 (۴) حیات ضامن روزی است دل قوی می‌دار
- و آن دل که با خود داشتیم، با دل ستانم می‌رود
 از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروزی
 خدایا تو دانی که ما را چه می‌شد
 گر دری خواهد گشودن سهل باشد انتظاری
- ناوک مژگان به دل‌ها بی‌خبر می‌افکند
 سیب زنخندان تو دست ز خورشید برد
 غالباً این شیوه از تیر امیر آموخته
 کم نیست دم لاف همان را که جگر نیست
- شکوه پنجه شیر است مژگان سیاهش را
 در تنور خاک چون پنهان شود طوفان ما؟
 کدامین سنگ‌دل یارب به این گلزار می‌آید؟
 گوهرافشانی کند چون کلک گوهر بار من
- خرمنست سوخته از آتش خشم
 پنجه می‌زد ولی به سینه خویش
 بعد از این باد به گوش تو رساند خبرم
 که را زبان نه به بند است پای در بند است
- به گره آب رخ خویش چو گوهر زده‌ام
 به خاک شوره مرزید آبروی شراب
 آن کس که بی‌سؤال دهد اهل همت است
 به هرزه آب رخ خویش را به نان چه دهی؟

جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی (۳)

۷۱- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «تبیین تجربی» و «خشت بنای جامعه»، درست و نادرست است؟

(۱) به معنای وحدت روش علوم است یعنی در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است - هر جامعه‌ای نظمی دارد و این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد و افراد قدرت مقاومت در برابر ساختارها و ایجاد تغییر در آن‌ها را ندارند.
 (۲) تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شود که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد - مشکلات و مسائل اجتماعی همان‌طور که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما هستند و فقط افراد خاصی مثل مسئولان و مدیران می‌توانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند.
 (۳) در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً دانش‌های حسی به رسمیت شناخته می‌شد - تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند و حتی ساختارهای اجتماعی هر چقدر هم جاافتاده و باسابقه باشند با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

(۴) به معنای دانش علمی است که تنها از راه حس به دست می‌آید و جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار می‌دهد - زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم هستند و فقط باید خود را با آن تطبیق دهند و سازگار کنند.

۷۲- به ترتیب هر عبارت علت، معنا یا مفهوم، پیامد کدام گزینه است؟

- یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی

- نگاه کردن به مسائل جوانان و نوجوانان از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها

- شناسایی جامعه، صرفاً با دانش‌های ابزاری

(۱) گرفته شدن شور زندگی از انسان‌ها - انسان به مثابه آگاهی و معنا - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگون را پدید آورند.

(۲) تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - انسان به مثابه شیء - تسلط انسان بر جامعه و غلبه بر آن

(۳) تأکید بیش از اندازه بر ساختارهای اجتماعی - همراهی همدلانه - تصور جامعه هم‌چون طبیعت و دستاوردی انسانی

(۴) نادیده گرفتن اراده و خلاقیت انسان‌ها - همراهی همدلانه - تصور جامعه به عنوان واقعیتی بیرونی که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

۷۳- به ترتیب هر عبارت نشانگر چیست؟

- با تطمیع و تهدید و اجبار قادرند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند.

- دو بال موفقیت انسان‌ها

- انسان با وجود دسترسی به مطالب متنوع و زیاد، تحت کنترل قرار می‌گیرد.

- برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما

(۱) برقراری نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی - نظم اجتماعی و خلاقیت - فضای مجازی - اخلاق‌گرایی

(۲) نگاه از بیرون - آزادی و قدرت - رسانه - سقوط ارزش‌ها

(۳) برقراری روابط و مناسبات میان افراد براساس قرارداد، ترس و اجبار - نظم اجتماعی و خلاقیت - رسانه - افول معانی

(۴) نگاه از بیرون - قدرت و آزادی - فضای مجازی - اخلاق‌گرایی

۷۴- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی	نظریه پردازان کنش اجتماعی	(ب)	(ج)
(د)	(الف)	به معنای وحدت روش علوم است.	پاسخ به پرسش‌هایی نظیر قواعد اقتصادی چگونه با قواعد زندگی خانوادگی یا قواعد سیاسی هماهنگ می‌شوند؟

(۱) جلوگیری از بروز پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی - تبیین - نظام اجتماعی - همانندسازی نظم اجتماعی و نظم طبیعی

(۲) هموارسازی مسیر برای روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری - پوزیتیویسم - نظام اجتماعی - برجسته‌سازی شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون بدن انسان

(۳) زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند - پوزیتیویسم - ساختار اجتماعی - برجسته‌سازی شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون بدن انسان

(۴) اراده و ارزش را مهم می‌دانند - تبیین - ساختار اجتماعی - همانندسازی نظم اجتماعی و ساختار اجتماعی

۷۵- به ترتیب کدام گزینه به سوالات زیر پاسخ می‌دهد؟

- از منظر جامعه‌شناسی تبیینی، چرا برخی جوامع پیشرفته‌ترند؟
- استخراج بیش از حد نفت نشانه چیست؟

- از منظر جامعه‌شناسی تفسیری، عامل اصلی اعتیاد برخی از جوانان و نوجوانان به استفاده از اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای چیست؟
- نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی چیست؟

(۱) در رفع نیازهای خود تواناترند - تغییر در محیط خود نظام اجتماعی - معنای استفاده از فضای مجازی - مطالعه نظم اجتماعی

(۲) برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند - تغییر در محیط خود نظام اجتماعی - میان عواملی مانند وضعیت تحصیلات و اعتیاد رابطه وجود دارد - مطالعه نظم اجتماعی

(۳) جامعه یک پدیده طبیعی پیچیده است - تأمین نیازهای نظام اجتماعی - میان عواملی مانند هیجان و خواب و اعتیاد رابطه وجود دارد - مطالعه پدیده‌های اجتماعی

(۴) برخی جوامع در رفع نیازهای خود تواناترند - تغییر در خود نظام اجتماعی - معنای استفاده از بازی‌های کامپیوتری - مطالعه نظم اجتماعی

۷۶- به ترتیب هر عبارت نشان‌دهنده دیدگاه کدام اندیشمند است؟

- در ورای ابهام، رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

- می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

- طرح سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد.

- شکل‌ها و رنگ‌ها به واقعیتی مشخص بیرون از ذهن اشاره ندارند.

- او، روش تجربی را در موقعیتی به کار گرفت که شهود آباء کلیسا تنها روش علمی قابل قبول بود.

(۱) پاول کله - کنت - ماکس وبر - واسیلی کاندینسکی - گالیله

(۲) پاول کله - لمبروزو - ماکس وبر - واسیلی کاندینسکی - گالیله

(۳) پاول کله - لمبروزو - کنت - واسیلی کاندینسکی - گالیله

(۴) واسیلی کاندینسکی - لمبروزو - ماکس وبر - پاول کله - واسیلی کاندینسکی

۷۷- کدام گزینه با متن زیر مرتبط است؟

«اوردوس بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن، تقریباً خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است.»

(۱) نه تنها روش حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند بلکه روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را نیز دارد.

(۲) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس رویکرد تبیینی برقرار می‌کنند، شاید در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس رغبت موفق باشند ولی هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی خود بیفزایند.

(۳) انسان‌ها همانند پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است، آن‌ها در شرایط گوناگون، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند.

(۴) رویکرد تبیینی بر آن چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۷۸- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با مفاهیم «خلاقیت‌زدایی»، «خاکستری شدن جمعیت» و «پدیده‌های هم‌تغییر» درست است؟

(۱) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند - افزایش جمعیت بالای ۶۵ سال و شکل‌گیری چالش‌های جدید - در بریتانیا میان سن افراد و قومیت‌های آنان با ازدواج رابطه وجود دارد.

(۲) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد - تأمین نیازهای نظام اجتماعی و فراهم آوردن سازوکارهای جدید - اغلب هم‌تغییری‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و ابزار پرسش‌نامه مطالعه کرد.

(۳) جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد - افزایش جمعیت بالای ۶۵ سال و شکل‌گیری چالش‌های جدید - برای بررسی ارتباط میان بیکاری و رکود اقتصادی می‌توان از روش‌های کیفی استفاده کرد.

(۴) در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل مشاهده و فهم نیست - تأمین نیازهای نظام اجتماعی و فراهم آوردن سازوکارهای جدید - در بریتانیا میان سن افراد و قومیت‌های آنان با ازدواج رابطه وجود دارد.

۷۹- به ترتیب هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

جامعه‌شناسی تبیینی	(الف)	(ب)	مقاومت مردم آمرلی
(د)	ما فقط می‌توانیم آن‌ها را بشناسیم و تا جایی که اجازه می‌دهند، در پدیده‌هایی مانند ماشین‌تغییراتی ایجاد کنیم.	پیشرفت‌های چشمگیر جهان غرب در حوزه صنعت و فضا به فراگیرتر شدن فجایع انسانی و زیست‌محیطی انجامید.	(ج)

- سقوط ارزش‌ها

- قوانین طبیعی

- همه جوامع، مسیر یکسانی

به سوی پیشرفت طی می‌کنند.

- کنش اجتماعی

(۴) الف - ج - ب - د

(۳) ب - الف - ج - د

(۲) د - ب - الف - ج

(۱) ب - الف - د - ج

- ۸۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) به هر میزان که آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد، تغییر مهم‌تری ایجاد خواهد شد.
 ب) نظام اداری کشور ما نارسایی‌هایی دارد و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنشگران ایجاد می‌کند که محصول کنش‌های مدیران، کارکنان، قانون‌گذاران و مراجعان است.
 ج) از منظر جامعه‌شناسان تبیینی، زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یک‌دیگرند و انسان‌ها صرفاً مجربان نظم نیستند.
 د) همان‌طور که فلزات نقطه جوش و ذوب مخصوص خود را دارند، انسان‌ها نیز همین‌گونه‌اند؛ زود جوش می‌آورند، عصبانی می‌شوند و از کوره درمی‌روند اما بعضی دیگر صبورند و دیر عصبانی می‌شوند.
- ۱) ص - غ - ص - غ ۲) غ - غ - ص - ص ۳) ص - ص - غ - غ ۴) ص - ص - غ - ص

جامعه‌شناسی (۱)

- ۸۱- مشخص کنید عبارتهای داده‌شده به ترتیب، به چه مفاهیمی اشاره می‌کنند؟
 - خود، پلیس خود باش.
 - روشی که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
 - اولین و مهم‌ترین عاملی که باعث آشنایی فرد با جهانی که در آن متولد شده است، می‌شود.
- ۱) جامعه‌پذیری - تشویق و پاداش - مدرسه
 ۲) کنترل اجتماعی - تشویق و پاداش - خانواده
 ۳) جامعه‌پذیری - اقلان - مدرسه
 ۴) کنترل اجتماعی - اقلان - خانواده
- ۸۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟
 - به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، چه می‌گویند؟
 - به دستورالعمل‌هایی که اهل هر حرفه برای خود داشته‌اند و به استناد آن، هم روابط میان اعضای حرفه و هم روابط میان حرفه و جامعه را تعیین می‌کردند، چه می‌گویند؟
 - کدام فرهنگ‌ها از قدرت اقلانی بیشتری برخوردارند؟
 - عبارت «انتقال هویت اجتماعی از نسلی به نسل دیگر به گونه‌ای که علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات، ویژگی‌های اساسی آن پایدار می‌ماند و دوام می‌آورد» تعریف چیست؟
- ۱) کنترل اجتماعی - جامعه‌پذیری - فرهنگ‌هایی که کنترل اجتماعی بیشتری دارند - بازتولید هویت اجتماعی
 ۲) کنترل اجتماعی - تبلیغ و اقلان - فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند - جامعه‌پذیری
 ۳) جامعه‌پذیری - فتوت‌نامه - فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند - بازتولید هویت اجتماعی
 ۴) جامعه‌پذیری - فتوت‌نامه - فرهنگ‌هایی که کنترل اجتماعی بیشتری دارند - کنترل اجتماعی
- ۸۳- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهند.
 ب) فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در مدرسه می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.
 ج) هر فرد در یک جهان اجتماعی متولد می‌شود که به وسیله نسل‌های قبل از او ایجاد شده است.
 د) عضویت در جهان اجتماعی، در بسیاری از موارد، با نظارت و کنترل اجتماعی همراه است.
- ۱) ص - غ - ص - غ ۲) ص - ص - ص - غ ۳) غ - ص - ص - غ ۴) غ - غ - ص - ص
- ۸۴- بر طبق متن کتاب درسی جامعه‌شناسی (۱)، درباره پیشگیری و کنترل کزروی‌های اجتماعی، روش‌هایی ذکر شده است. کدام مطلب درباره این روش‌ها نادرست است؟
 ۱) هر جهان اجتماعی، کسانی را که دچار کزروی اجتماعی شده باشند، تنبیه و مجازات می‌کند.
 ۲) شیوه رسمی تشویق و تنبیه در جامعه، آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.
 ۳) هر جهان اجتماعی می‌کوشد تا از طریق آموزش، عقاید و ارزش‌های خود را به گونه‌ای ترویج کند که افراد برای پذیرش آن‌ها قانع شوند.
 ۴) هر چه قدرت اقلان یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.
- ۸۵- چه تعداد از عبارتهای داده‌شده، صحیح است؟
 - فطرت آدمی و شکوفایی آن شدت و ضعف می‌پذیرد ولی امکان انحراف از آن وجود ندارد.
 - انتظارات جامعه از طریق الگوهای عمل یا همان هنجارها در حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی نمودار می‌شوند.
 - در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کزروی اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.
 - هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.
- ۱) ۲ ۲) ۱ ۳) ۴ ۴) ۳

۸۶- به ترتیب عبارت‌های داده‌شده، به کدام نوع تحرک اجتماعی اشاره می‌کنند؟

- کارمندی که از یک بخش اداره به بخش دیگر منتقل می‌شود.

- کارمند اداره، هنگامی که مدیر بخشی از اداره می‌شود.

- مدیر اداره هنگامی که از مدیریت عزل می‌شود و به صورت کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد.

(۱) افقی - نزولی - صعودی (۲) صعودی - نزولی - افقی (۳) افقی - صعودی - نزولی (۴) نزولی - صعودی - افقی

۸۷- به ترتیب هر یک از عبارت‌های داده‌شده مبین کدام موضوع و مفهوم می‌باشد؟

- بیشتر در جوامعی رخ می‌دهد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت تعیین می‌شود.

- در این جوامع، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت.

- در این جهان، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

- اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

(۱) انسداد اجتماعی - جوامع فئودالی غربی - جهان دینی و معنوی - تعارض فرهنگی

(۲) انسداد اجتماعی - جوامع سکولار غربی - جهان دینی و معنوی - تعارض فرهنگی

(۳) تحرک اجتماعی صعودی - جوامع فئودالی - جهان سکولار - انسداد اجتماعی

(۴) تحرک اجتماعی نزولی - جوامع سرمایه‌داری - جهان سکولار - انسداد اجتماعی

۸۸- عبارت‌های «امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد - امکان تحرک اجتماعی صعودی را برای یک نژاد خاص، فراهم می‌کند - تحرک

اجتماعی صعودی را مخصوص کسانی می‌داند که منابع ثروت را در اختیار دارند - هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی

داشته باشد» به ترتیب به کدام یک از جهان‌های اجتماعی اشاره می‌کند؟

(۱) جهان سکولار و دنیوی - جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل گرفته است - جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این‌جهانی شکل می‌گیرد

- جهان سکولار و دنیوی

(۲) جهان سکولار و دنیوی - جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد - جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است

- جهان سکولار و دنیوی

(۳) جهان دینی و دنیوی - جامعه‌ای که براساس قواعد و روابط اقتصادی شکل گرفته است - جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل گرفته است

- جهان دینی و معنوی

(۴) جهان دینی و دنیوی - جامعه‌ای که براساس قواعد و روابط اقتصادی شکل می‌گیرد - جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این‌جهانی شکل می‌گیرد

- جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد.

۸۹- در بین عبارت‌های زیر، کدام موارد نادرست است؟

(الف) افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی - خودشان در به دست آوردن نقشی ندارند - در محیط خانواده و غیره

می‌پذیرد.

(ب) منظور از تحرک اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

(ج) در جامعه سکولار، مالکیت ثروت همراه با شغل از پایه‌های اساسی هویت‌یابی هستند.

(د) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است.

(۱) الف - د (۲) ب - د (۳) الف - ب (۴) ب - ج

۹۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) تحرک اجتماعی گاه درون یک نسل و گاه در دو نسل اتفاق می‌افتد.

(ب) طبقه سوم که در جوامع فئودالی غربی وجود داشت، هویت منفی و پست داشت ولی از نظر قانونی و اجتماعی، از اهمیت و اعتبار برخوردار بود.

(ج) تعارض فرهنگی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌باشد.

(د) در همه کشورهای رده‌بندی مشاغل وجود دارد ولی رده‌بندی در کشورهای مختلف یکسان نیست.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص

جامعه‌شناسی (۲)

۹۱- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- چالش‌های ذاتی و عارضی چگونه به وجود می‌آیند؟

- لیبرالیسم اولیه، بیشتر بر چه رویکردی استوار بود؟

- نظریه پردازان لیبرال معتقد بودند چه عاملی سبب پیشرفت جامعه است؟

- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی در انگلستان موجب چه چیزی شد؟

(۱) چالش‌های ذاتی در اثر عوامل خارجی پدید می‌آیند و چالش‌های عارضی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند - فردی و اقتصادی - مداخله دولت در اقتصاد - افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی بدانند.

(۲) چالش‌های ذاتی در اثر هنجارها و نمادهای درونی جهان اجتماعی است و چالش‌های عارضی در اثر عوامل خارجی پدید می‌آیند - اجتماعی و اقتصادی - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی بدانند.

(۳) چالش‌های ذاتی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند و چالش‌های عارضی در اثر عوامل خارجی پدید می‌آیند - فردی و اقتصادی - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - موجب شد دولتمردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.

(۴) چالش‌های ذاتی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند و چالش‌های عارضی در اثر عوامل خارجی پدید می‌آیند - اجتماعی و اقتصادی - مداخله دولت در اقتصاد - موجب شد دولتمردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.

۹۲- به ترتیب هر یک از عبارتهای داده‌شده در کدام‌یک از سده‌های تاریخ به وقوع پیوسته است؟

- شکل‌گیری بلوک شرق و غرب

- لیبرالیسم اولیه

- نقد لیبرالیسم اقتصادی توسط مارکس

(۱) طی قرن بیستم - قرون هفدهم و هجدهم - نیمه اول قرن نوزدهم

(۲) طی قرن نوزدهم - قرون هجدهم و نوزدهم - نیمه دوم قرن نوزدهم

(۳) قرون هفدهم و هجدهم - طی قرن بیستم - نیمه دوم قرن هجدهم

(۴) طی قرن بیستم - قرون هجدهم و نوزدهم - نیمه دوم قرن نوزدهم

۹۳- عبارت نادرست در رابطه با موضوع «لیبرالیسم اولیه» کدام است؟

(۱) کارگران، بردگان جدیدی بودند که از همه قید و بندهای پیشین، آزاد شده بود.

(۲) روابط اجتماعی ارباب‌رعیتی را در هم ریخت.

(۳) موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت و کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت می‌فروختند.

(۴) بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود.

۹۴- به ترتیب هر یک از عبارتهای «کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارد»، «در زمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع

آن‌ها بودند، به سخره گرفت»، «نقد لیبرالیسم اقتصادی در نیمه دوم قرن نوزدهم»، «مخالف دخالت دولت در اقتصاد»، مربوط به چه کسانی است؟

(۱) جان راسل - آیزایا برلین - ماکس وبر - ریکاردو (۲) مالتوس - دیکنز - مارکس - ریکاردو

(۳) مالتوس - دیکنز - ماکس وبر - جان راسل (۴) مارکس - آیزایا برلین - برتراند راسل - ماکس وبر

۹۵- عبارت درست در رابطه با «چالش بلوک شرق و غرب» و عبارت نادرست در رابطه با «مشکلات جوامع سوسیالیستی» کدام است؟

(۱) بلوک شرق شامل شوروی سابق، کشورهای اروپای غربی و چین بود - به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

(۲) بلوک غرب شامل آمریکا و اروپای شرقی بود - به بهانه عدالت اجتماعی، نه تنها آزادی معنوی بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

(۳) چالش بین بلوک شرق و غرب، چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود - در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

(۴) این دو قطب با این‌که از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند - در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس قدرت بلکه بر مدار ثروت سازمان می‌یافت.

۹۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در قرن هجدهم، ارزش‌ها و آرمان‌های دنیوی در جهان غرب موجی از امید آفرید.

(ب) جهان غرب، در مواجهه با چالش بین رویکرد نظری و عملی کلیسا و رفع آن، رابطه دین و دنیا را نفی کرد.

(ج) اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته‌اند.

(د) از نظر ماکس وبر، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) ص - ص - ص - غ (۳) غ - ص - غ - غ (۴) غ - ص - ص - ص

۹۷- عبارتهای درست در رابطه با «لیبرالیسم اولیه» و «مارکسیسم، سوسیالیسم، کمونیسم» کدام است؟ (به ترتیب)

(۱) نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت‌های صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند - مارکس، کمونیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به سوسیالیسم می‌دانست.

(۲) بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود - مارکس از فردگرایی سوسیالیستی و اقتصاد ارباب‌رعیتی عبور می‌کرد.

(۳) لیبرالیسم قرن‌های هفدهم و هجدهم را لیبرالیسم اولیه می‌نامند - مارکسیسم و سوسیالیسم در مقابل فردگرایی لیبرال، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند.

(۴) لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت - سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری، آن را مطلق نمی‌داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

۹۸- هر یک از عبارتهای زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.

- چالشی جهانی بود.

- انسان در دنیای از قبل تملک‌شده، هیچ حقی برای دریافت کم‌ترین غذا یا چون و چرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد.

- فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

(۱) جوامع لیبرالیستی - فقر و غنا - اگر نتواند قدرت خود را از والدینش بگیرد - چالش‌های جامعه سرمایه‌داری

(۲) جوامع سوسیالیستی - فقر و غنا - اگر جامعه خواهان کار او نباشد - چالش بین بلوک شرق و غرب

(۳) جوامع سوسیالیستی - چالش بین بلوک شرق و غرب - اگر نتواند قدرت خود را از والدینش بگیرد - چالش‌های جامعه سرمایه‌داری

(۴) جوامع لیبرالیستی - چالش بین بلوک شرق و غرب - اگر جامعه خواهان کار او نباشد - چالش بین بلوک شرق و غرب

۹۹- کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن ، بلوک شرق و غرب را شکل دادند.

- حزب کمونیست شوروی با انقلاب سال توانست قدرت را در روسیه به دست گیرد.

- لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

- ، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

(۱) بیستم - ۱۹۱۷ - استثمار - ریکاردو

(۳) هجدهم و نوزدهم - ۱۸۷۱ - استثمار - مالتوس

(۴) نیمه دوم قرن نوزدهم - ۱۸۷۱ - استثمار - ریکاردو

۱۰۰- در بین عبارتهای زیر، کدام موارد نادرست هستند؟

(الف) رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.

(ب) چالش بین بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که بین فرهنگ‌های مختلف پدید می‌آمد.

(ج) بعد از انقلاب فرانسه، طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی در طرف چپ و منتقدان این نظریه در طرف راست مجلس فرانسه قرار گرفتند.

(د) مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست.

(۱) ب - ج (۲) الف - ب (۳) الف - ب - د (۴) د

روانشناسی

۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی مشخص می‌کند؟

(الف) حافظه قوی لزوماً به معنای داشتن تفکر قوی نیست.

(ب) اطلاعات بیشتر در حافظه برابر است با آمادگی بیشتر برای تفکر.

(ج) وقتی فردی در حال حل مسئله است، نسبتاً درگیر موضوع است.

(۱) ص - غ - ص (۲) غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ (۴) غ - غ - ص

- ۱۰۲- به ترتیب هر یک از مسئله‌های زیر، از چه نوعی است؟
 - علت بسته بودن مدرسه در یک روز عادی چیست؟
 - علت گرفتگی عروق خونی کدام است؟
 - چرا علی فرد شلخته‌ای است؟
 (۱) خوب تعریف‌شده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌شده
 (۲) خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌شده - خوب تعریف‌نشده
 (۳) خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌نشده - خوب تعریف‌شده
 (۴) خوب تعریف‌شده - خوب تعریف‌شده - خوب تعریف‌نشده
- ۱۰۳- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر به کدام مرحله حل مسئله مربوط می‌شود؟
 - استفاده از تمرین مکرر در مطالعه درس عربی
 - مقایسه نمرات درس عربی قبل و بعد از به کارگیری روش تمرین مکرر
 (۱) مرحله سوم - مرحله دوم (۲) مرحله سوم - مرحله چهارم (۳) مرحله دوم - مرحله سوم (۴) مرحله دوم - مرحله چهارم
- ۱۰۴- کدام روش حل مسئله زیر با بقیه متفاوت است؟
 (۱) گل یا پوچ آوردن برای رفتن به سینما یا پارک
 (۲) حدس این‌که برادرم اسباب‌بازی دوست دارد و آن را برایش بخرم.
 (۳) چون از فضای مجازی خوشم می‌آید، همه وقت خود را در آن سپر می‌کنم.
 (۴) خرید لباس گرم در فصل سرما برای فقرا و محرومان
- ۱۰۵- به ترتیب هر یک از ویژگی‌های زیر، به کدام نوع روش حل مسئله مربوط می‌شود؟
 - در بسیاری از موارد، زمان بر است.
 - نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.
 - اعتبار راه‌حل آن با گذشت زمان متزلزل می‌شود.
 - از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.
 (۱) تحلیلی - اکتشافی - اکتشافی - تحلیلی
 (۲) اکتشافی - تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی
 (۳) تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی - اکتشافی
 (۴) اکتشافی - اکتشافی - تحلیلی - تحلیلی
- ۱۰۶- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، به کدام روش حل مسئله مربوط می‌شود؟
 - فردی که برای لاغری، هر روز مقداری کالری مصرفی خود را کم می‌کند تا وزنش به مقدار دلخواه برسد.
 - مادری که از آشپزخانه به اتاق فرزندش می‌رود تا علت گریه او را شناسایی کند.
 (۱) بارش مغزی - مهندسی معکوس (۲) خرد کردن - مهندسی معکوس
 (۳) بارش مغزی - کاهش تفاوت بین وضعیت موجود با وضعیت مطلوب (۴) خرد کردن - کاهش تفاوت بین وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
- ۱۰۷- اگر معلمی برای تعیین موضوع انشای شاگردانش از روش بارش مغزی استفاده کند، به ترتیب مرحله سوم و چهارم این روش کدام است؟
 (۱) یکی از شاگردان، پای تخته می‌نویسد که موضوع انشا چیست؟ - هر کدام از دانش‌آموزان، موضوعی را پیشنهاد می‌دهند.
 (۲) معلم می‌گوید فقط موضوعات مربوط به مسائل اجتماعی پذیرفته می‌شود - موضوع انتخابی عبارت است از بی‌عدالتی اجتماعی.
 (۳) هر کدام از دانش‌آموزان، موضوعی را پیشنهاد می‌دهند - موضوع انتخابی عبارت است از بی‌عدالتی اجتماعی.
 (۴) معلم می‌گوید فقط موضوعات مربوط به مسائل اجتماعی پذیرفته می‌شود - هر کدام از دانش‌آموزان، موضوعی را پیشنهاد می‌دهند.
- ۱۰۸- کدام گزینه، صحیح نیست؟
 (۱) روش مهندسی معکوس ← کاربرد بیشتر در مسائل ریاضی
 (۲) روش بارش مغزی ← نوعی روش تحلیلی حل مسئله است.
 (۳) روش شروع از آخر ← اطمینان صددرصدی ایجاد نمی‌کند.
 (۴) پیامدهای ناتوانی در حل مسئله ← ناکامی و فشار روانی
- ۱۰۹- اگر محسن براساس مکعب روبیک ساخته‌شده، این مکعب را حل کند، کدام ویژگی زیر در مورد او صدق نمی‌کند؟
 (۱) اجرای این روش، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند.
 (۲) مبتنی بر احساس و نظر شخصی است.
 (۳) مورد قبول همگان است.
 (۴) جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله است.
- ۱۱۰- آگاهی کامل داشتن به آن‌چه که انجام می‌دهیم، در طول حل مسئله به کدام ویژگی مسئله اشاره دارد؟
 (۱) محدود بودن توانمندی‌ها (۲) مشخص کردن موقعیت فعلی (۳) تحت کنترل بودن مسئله (۴) هدفمند بودن

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۲/۱۰/۰۱

سوالات آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۱۰۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از				
۲۰ دقیقه	۱۳۰	۱۱۱	اجباری	۲۰	زبان عربی (اختصاصی)	۱
۲۰ دقیقه	۱۴۰	۱۳۱	اجباری	۱۰	تاریخ ۳	تاریخ
	۱۵۰	۱۴۱	زوج کتاب	۱۰	تاریخ ۱	
	۱۶۰	۱۵۱		۱۰	تاریخ ۲	
۲۰ دقیقه	۱۷۰	۱۶۱	اجباری	۱۰	جغرافیا ۳	جغرافیا
	۱۸۰	۱۷۱	زوج کتاب	۱۰	جغرافیای ایران	
	۱۹۰	۱۸۱		۱۰	جغرافیا ۲	
۳۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	اجباری	۱۰	فلسفه ۲	فلسفه و منطق
	۲۱۰	۲۰۱		۱۰	منطق	
	۲۲۰	۲۱۱		۱۰	فلسفه ۱	
۱۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	اجباری	۱۰	اقتصاد	۵

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (۱۱۸ - ۱۱۱):

۱۱۱- «كان الناس أمة واحدة فبعث الله النبيين مبشرين»

- ۱) «مردمان امتی واحد بودند، پس خداوند انبیاء را بشارت‌دهنده فرستاد»
- ۲) «مردم یک امت واحد بودند، پس الله پیامبران مزده‌دهنده را گسیل داشت»
- ۳) «مردم در ابتدا یک امت بودند، سپس خدا انبیاء را مزده‌دهنده گسیل داشت»
- ۴) «مردمان امت واحدای بوده‌اند، سپس خداوند پیامبران بشارت‌دهنده را فرستاد»

۱۱۲- «لا خير في الغضب، فإنه مفسدة و يُميت العقل»:

- ۱) هیچ برتری‌ای در خشم و عصبانیت وجود ندارد، پس همانا آن مایه فساد و تباهی است و عقل می‌میرد
- ۲) در غضب هیچ خیری نیست، چه آن مایه تباهی است و عقل را می‌میراند
- ۳) در خشم خوبی و خیری وجود ندارد، چرا که آن فساد است و عقل و خرد را می‌میراند
- ۴) در عصبانیت هیچ خیری نمی‌یابی، زیرا آن مایه تباهی بوده و خرد می‌میرد

۱۱۳- «أ حسب المرء الذي يفتخر بنسبه جهلاً خلق من فضة أم ذهب، ألا إن قدر كل شخص ما يحسنه»:

- ۱) مردی که جاهلانه به نسب خود مفتخر است، آیا گمان کرده که از نقره و طلا خلق شده، آگاه باشید که قدر و منزلت هر شخصی به آن چیزی است که احسان می‌کند
- ۲) آیا انسان که از روی جهل، با اصل و نسبش فخر می‌فرورد گمان می‌کند که از نقره یا طلا خلق شده، آگاه باشید که ارزش هر شخص به آن چیزی است که آن را نیکو انجام دهد
- ۳) آیا آدمی که از روی نادانی به نسبش افتخار می‌نماید پنداشته که از نقره یا طلا آفریده شده، هان که ارزش هر کسی به چیزی است که آن را نیکو انجام می‌دهد
- ۴) آیا انسانی که به اصل و نسب خود از روی نادانی افتخار می‌کند، پنداشته که آدم از طلا یا نقره آفریده شده، هان که ارزش هر شخص به چیزی است که آن را نیکو انجام داده

۱۱۴- «هذا معلّمنا الجديد يدرّس الطلاب الدروس مشفقاً فنحن نستمتع إليه مشتاقين»:

- ۱) این معلم ما، جدید است که دلسوزانه درس‌ها را به دانش‌آموزان آموزش می‌دهد در حالی که ما مشتاقانه به او گوش فرا می‌دهیم
- ۲) این معلم ما جدید است، دلسوزانه به دانش‌آموزان تدریس می‌کند پس ما مشتاقانه به او گوش می‌دهیم
- ۳) این معلم جدید ما، از روی دلسوزی به دانش‌آموزان درس می‌دهد در حالی که ما با اشتیاق به او گوش می‌دهیم
- ۴) این معلم جدید ما، دلسوزانه درس را به دانش‌آموزان درس می‌دهد و ما مشتاقانه به او گوش فرا می‌دهیم

۱۱۵- «لو كنّا دووبين في قراءة ما علينا، لما ندمنا في آخر السنة الدراسية»:

- ۱) چنانچه آن چه را بر ما واجب بود، با پشتکار می‌خواندیم، در آخرین سال تحصیلی پشیمان نبودیم
- ۲) اگر در خواندن آن چه بر ما واجب است، با پشتکار بودیم، قطعاً در پایان سال تحصیلی پشیمان نمی‌شدیم
- ۳) اگر آن چه را که بر ما واجب است می‌خواندیم در حالی که با پشتکار بودیم، بی‌شک در آخر سال تحصیلی پشیمان نمی‌شدیم
- ۴) چنانچه در خواندن آن چه بر ما واجب است پشتکار داشتیم، قطعاً در دیگر سال تحصیلی پشیمان نمی‌شدیم

۱۱۶- عین الخطأ:

- ۱) هل تُعطى جائزة نوبل اليوم لمن هو أهل لذلك؟! آیا امروزه جایزه نوبل به کسی که شایسته آن است، داده می‌شود؟
- ۲) هذه النفس المطمئنة ترجع إلى ربّها مرضية: این نفس مطمئن راضی و خشنود نزد پروردگارش بازمی‌گردد
- ۳) كلامي سبب حزن أخي و إن كان غرضي جيداً: سختم سبب ناراحتی برادرم گردید با این که قصد و غرض من خوب بود
- ۴) انتشرت هذه المادّة الخطرة في جميع أنحاء العالم: این ماده خطرناک در تمام نقاط عالم پخش شد

۱۱۷- عین الصحيح:

- ۱) في عام ألف و ثمانمئة و أربعة و ثلاثين وُلد هذا العالم: این دانشمند در سال هزار و چهارصد و سی و هشت زاده شد
- ۲) أنتم من خير عباد الله، لأنكم تسدون حوائج الناس: شما از بندگان خوب خداوند هستید، چرا که شما نیازهای مردم را رفع می‌کنید
- ۳) تلك نماذج تربوية تهدي الشباب كلهم: آن‌ها نمونه‌هایی تربیتی هستند که تمامی جوانان را هدایت می‌کنند
- ۴) يا قنبر، ذع شاتمك مَهانا حتى يرضى الرحمن: ای قنبر، دشنام‌دهنده‌ات را خوار رها کن، تا خداوند بخشاینده را خشنود سازی

۱۱۸- «لقمان حکیم پنڈھای ارزشمندی را به پسر خود تقدیم کردا»:

- (۱) لقمان الحکیم أقدم على ابنه المواعظ قیمة
(۲) قدّم لقمان الحکیم لابنه مواعظ قیمة
(۳) تقدّم لقمان الحکیم لولده ناصح نافعة
(۴) لقمان الحکیم تقدّم لابنه مواعظ قائمة

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۱۲۳ - ۱۱۹):

ذات يوم في إحدى الجامعات سأل أستاذ طلابه: «إذا كان هناك أربعة عصافير على الشجرة و قزرت ثلاثة منها الطيران، فكيف عصفوراً يبقى على الشجرة؟» فأجابوا: «واحد»، فجأة قام طالب ذكي و خالف رأي الآخرين و قال: «تبقى ثلاثة منها»، فتحير كل من كان في الصف فسأله الأستاذ: «كيف ذلك؟» فقال: «إنك قلت قزروا و لم تقل طاروا و اتخذ القرار لا يعني تنفيذه (= إجراءه)»

۱۱۹- عيّن العنوان الأنسب للنص:

- (۱) الكلام و العمل
(۲) الطيران الحقيقي
(۳) إتخاذ القرار
(۴) الأستاذ و طلابه

۱۲۰- عيّن الخطأ:

- (۱) الأستاذ لم يتعجب من إجابة الطالب الذكي
(۲) الطالب الذكي تكلم بعد أن أجب بقية الطلاب عن السؤال
(۳) الأستاذ سأل الطالب الذكي عن بسبب إجابته
(۴) أخطأ الطلاب كلهم في الإجابة عن السؤال إلا واحدا منهم

۱۲۱- عيّن الخطأ في الاستنتاج من النص:

- (۱) به عمل کار برآید به سخندانى نيست
(۲) الكثير يتكلم و القليل يفعل
(۳) لا تنفع الكلمات الإنسان دون إقدام
(۴) كم گوی و گزیده گوی چون دُرّا

■ ■ ■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۲ و ۱۲۳):

۱۲۲- «أستاذ - أربعة - يبقى - طالب»:

- (۱) أستاذ: اسم - مفرد مذکر - معرب - نكرة / فاعل و مرفوع و الجملة فعلية
(۲) أربعة: اسم - من الأعداد الأصلية - نكرة - معرب / اسم مؤخر للفعل الناقص و مرفوع بالضمّة
(۳) يبقى: فعل مضارع - للمفرد الغائب - مصدره: إبقاء - لازم / الجملة صفة «عصفوراً»
(۴) طالب: مذکر مؤنثه: طالبة) - نكرة - اسم فاعل (من المجزؤ الثلاثي) / فاعل و هو موصوف

۱۲۳- «الآخرين - تحير - ك - ثقل»:

- (۱) الآخرين: اسم - جمع سالم - اسم التفضيل - معرفة / مضاف إليه و مجرور بآلية
(۲) تحير: فعل ماضي - (لغائب = للمفرد المذکر الغائب) - متعدّد - معلوم / فاعله «من»
(۳) ك: ضمير متصل للنصب أو للجرّ - للمخاطب - مبني / اسم الحرف المشبه بالفعل و منصوب
(۴) ثقل: فعل مضارع - للمخاطب - معلوم / «لم ثقل» معادل للماضي البسيط في الفارسية

■ ■ ■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۴):

۱۲۴- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمُخَاطَبِ
(۲) كَانَ غَرَضُ نُوْبَلٍ مِنْ إِخْتِرَاعِ الدِّينَامِيْتِ إِشَاعَةُ الْخُرُوبِ
(۳) لَا تَجْتَمِعُ خِضْلَتَانِ فِي مُؤَيِّنِ؛ الْبُخْلُ وَ الْكِذْبُ
(۴) مَادَّةُ خَفْرَاءٍ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ تُضَنَعُ مِنْهُ أَطْعِمَةً

۱۲۵- «خير إخوانكم من أهدى إليكم عيوبكم»؛ عيّن المناسب للمفهوم:

- (۱) آن که عیب تو گفت، یار تو اوست / و آن که پوشیده داشت، مار تو اوست
(۲) ره رنج خود و آسایش خلق / به هنجار جوانمردان گرفتیم
(۳) تُتکدَل چو یاران به منزل رسند / نخسبند که واماندگان از پس اند
(۴) پای طاووس دو چندان به نظر می آید / خاک در آینه تصویر مکتب سازد

۱۲۶- عيّن ما ليس فيه اسم التفضيل:

- (۱) إِنَّ هَؤُلَاءِ الرِّجَالِ فِي أَعْلَى الدَّرَجَاتِ مِنَ الْإِيمَانِ
(۲) اللون الأزرق هو أحبّ الألوان إليّ
(۳) شرّ الناس من لا ينصر أصدقائه
(۴) لا خير في قول إلّا مع الفعل

۱۲۷- عيّن اسم التفضيل يختلف في أسلوب الترجمة:

- (۱) يا أحسن الخالقين حسن خلقنا
(۲) جادل أعدائك بطريق أحسن
(۳) الخلق الحسن أثقل الأشياء في الميزان
(۴) إنهنّ من أقوى النساء في مدينتنا ذهناً

۱۲۸- عین اسم المكان یختلف إعرابه:

- (۱) بلفن المنزل فبدأت بأداء واجباتي
- (۲) اللاعبون شاهدوا ملاعب مجهزة جداً

۱۲۹- عین حرفاً یفید معنی التشبیه:

- (۱) كأن في قلبك أثر من الظن
- (۲) هذه بیّنات ربکم لکنکم لا تعقلون

۱۳۰- عین الحال اسماً مفعولاً:

- (۱) ساعدن هذه المرأة مظلومة في بلادکنا
- (۲) رأينا ناصراً و هو مسرور حقاً

- (۲) مع صدیقاتي ززنا مرقد الإمام الثالث
- (۴) قبل سنين كنت قد سمعت اسم مدرستکم

- (۲) ليت الناس يخرجون من ظلمات الجهل
- (۴) هذا التمثال كأنه رجل ينظر في عيوننا بدقة

- (۲) وصلت المسافرات إلى القطار متأخرات
- (۴) ایدئي بعملك متوكله على الله

تاریخ

۱۳۱- با توجه به رابطه «علت ← معلول» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) جنگ داخلی آمریکا ← افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه
- (۲) سرمایه‌گذاری خارجی در تولید و تجارت ← رشد تولید و صادرات فرش در عصر قاجار
- (۳) بافت و ساختار مذهبی جامعه سنتی ایران ← نفوذ روحانیون در میان اقشار مختلف مردم
- (۴) ورود افرادی چون کمال‌الملک به عرصه هنر ← به وجود آمدن سبک نوینی در نقاشی

۱۳۲- در عصر قاجار، چه عاملی موجب افزایش درآمد مالکان و مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور تولیدات کشاورزی شد؟

- (۱) تغییر در مناسبات حاکم بر بخش کشاورزی
- (۲) حمایت‌های مالی بازرگانان روسی و ارمنی
- (۳) تجاری شدن کشاورزی
- (۴) تغییرات گسترده در ابزارهای تولید و فنون کشاورزی

۱۳۳- هدف میرزا حسن رشديه از برپایی مراکز آموزشی جدید چه بود؟

- (۱) آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور
- (۲) انتشار و ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون
- (۳) فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه
- (۴) جایگزین کردن آموزش دانشجو در داخل کشور به جای اعزام آن‌ها به خارج

۱۳۴- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«گسترش حرکت فکری به رهبری عالمان دینی موجب شد که اولین ثمره آن، پیروزی در نهضت تنباکو بود.»

- (۱) تقویت باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه در برابر انحرافات فکری
- (۲) آشکار شدن قدرت و رهبری روحانیون شیعه در صحنه سیاسی کشور
- (۳) آسیب‌پذیری استبداد داخلی و استعمار خارجی در برابر اراده ملت
- (۴) به وجود آمدن ارتباط منظم میان علما و مردم

۱۳۵- اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین در آثار کدام روشنفکران دوره قاجار قابل مشاهده است؟

- (۱) میرزا یوسف‌خان مستشارالدوله و عبدالرحیم‌خان طالبوف
- (۲) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده و میرزا ملکم‌خان
- (۳) حاج زین‌العابدین مراغه‌ای و میرزا صالح شیرازی
- (۴) میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل و سید جمال‌الدین واعظ

۱۳۶- مهاجران در جریان کدام مهاجرت مجبور شدند سفیر عثمانی را واسطه ابلاغ خواسته‌های خود به شاه قرار دهند و از جمله مهم‌ترین

خواسته‌های آن‌ها در آن زمان چه بود؟

- (۱) کبری - برکناری عین‌الدوله از صدارت
- (۲) صفری - عمل به قانون اساسی به طور دقیق و به دور از ملاحظات شخصی
- (۳) کبری - تشکیل دارالشورا
- (۴) صفری - ایجاد عدالتخانه در همه شهرها برای رسیدگی به شکایات مردم

۱۴۴- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مرتبط با کدام گاه‌شماری است؟
 الف) در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.
 ب) هر چند سال، یک ماه از سال واقعی عقب می‌افتاد.
 ج) در دوره اشکانی و ساسانی متداول بود.

د) در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.

- ۱) گاه‌شماری مصریان - گاه‌شماری اوستایی - گاه‌شماری اوستایی - گاه‌شماری رومی
 ۲) گاه‌شماری اوستایی - گاه‌شماری بابلی - گاه‌شماری اوستایی - گاه‌شماری رومی
 ۳) گاه‌شماری اوستایی - گاه‌شماری مصری - گاه‌شماری بابلی - گاه‌شماری بابلی
 ۴) گاه‌شماری مصریان - گاه‌شماری بابلی - گاه‌شماری اوستایی - گاه‌شماری بابلی

۱۴۵- چه تعداد از اطلاعات زیر از «نقشه‌های تاریخی» قابل استنباط هستند؟

«مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها - قلمرو حکومت‌ها - تقسیمات اداری و مالیاتی - محل دقیق وقوع رویدادها - تأثیر پدیده‌های جغرافیایی در توسعه تمدن‌ها - نمایش ترتیب زمان وقوع رخدادها - چگونگی ایجاد و گسترش شبکه راه‌ها»

- ۱) ۴ ۲) ۵ ۳) ۶ ۴) ۳

۱۴۶- اشیای به دست آمده از داخل گورهای باستانی، چه اطلاعاتی را به دست می‌دهند؟

- ۱) نظام سیاسی، قدرت نظامی و اقدامات سیاسی فرمانروایان و وضعیت اجتماعی حکومت‌ها در گذشته
 ۲) شیوه تدفین مردگان، معماری و مصالح آرامگاه‌ها، قدرت نظامی و پیشرفت‌های علمی جوامع گذشته
 ۳) اطلاعاتی از نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته
 ۴) چگونگی شکل‌گیری و توسعه تمدن‌های باستانی، تحولات تاریخی، قدرت نظامی و وضعیت اقتصادی حکومت‌ها در گذشته

۱۴۷- یافته‌های به دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان (استان ایلام) با کدام یک از عبارات‌های زیر مرتبط و هم‌مفهوم است؟

- ۱) باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار و مکان‌های باستانی بهره می‌برند.
 ۲) مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است.
 ۳) کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک می‌کند که ابعاد مختلف زندگی جوامع در دوره تاریخی را بهتر بشناسند.
 ۴) باستان‌شناسان از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی آن‌ها بر یک‌دیگر را توضیح می‌دهند.

۱۴۸- کدام عبارت‌های زیر مرتبط با «دانش جغرافیای تاریخی» است؟

- الف) مصریان باستان در نقاشی، مجسمه‌سازی و ساخت جنگ‌افزارها و دیگر ابزارها، خلاقیت و مهارت داشتند.
 ب) از دوران اشکانی، نقش‌برجسته‌هایی باقی مانده، اما از نظر فنی و هنری در سطح نقش‌برجسته‌های هخامنشی و ساسانی نیستند.
 ج) از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند.

د) در مصر، جریان زندگی و تمدن به رود پرآب و طویل نیل وابسته بود.

- ۱) الف - ب ۲) ب - ج ۳) ج - د ۴) الف - د

۱۴۹- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«نخستین سند قانون‌گذاری جهان مربوط به است. آن‌ها»

- ۱) اکدی‌ها - حدود ۲۴۰۰ ق.م در مرکز بین‌النهرین می‌زیستند.
 ۲) اموری‌ها - سلسله‌ای را تأسیس کردند که به بابل قدیم معروف است.
 ۳) اموری‌ها - قومی جنگجو در شمال بین‌النهرین بودند که پس از ضعف و زوال اکدی‌ها به قدرت رسیدند.
 ۴) اکدی‌ها - تحت فرماندهی سارگن بر کشورهای سومری مسلط شدند.

۱۵۰- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«اهرام سه‌گانه مصر، بیانگر است.»

الف) اوج قدرت فراغنه

ب) ترس مصریان از خشم خدایان

ج) وجود منابع طبیعی غنی مانند سنگ آهک و سنگ خارا در مصر

د) پیشرفت مصریان در علوم هم‌چون هندسه و ریاضی

- ۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۱۵۱- در انجام پژوهش‌های تاریخی، مطالعه کتاب افرادی چون ابن‌خردادبه از چه نظر حائز اهمیت است؟

- (۱) آشنایی با مشاهیر و مفاخر محلی
(۲) تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی
(۳) بررسی و مطالعه محیط جغرافیایی رویدادها
(۴) توصیف و ثبت و ضبط تاریخ زندگی فرمانروایان

۱۵۲- با توجه به انواع کتاب‌های تاریخی، به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مرتبط با کدام نوع از کتاب‌های تاریخی است؟

- (الف) از قرن سوم هجری قمری آغاز و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.
(ب) از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد.

(ج) در دوره مغولان، رواج و رونق بسیاری یافت.

(۲) تاریخ‌های سلسله‌ای - تاریخ‌های منظوم - تاریخ‌های عمومی

(۱) تاریخ‌های سلسله‌ای - تک‌نگاری - تاریخ‌های محلی

(۴) تاریخ‌های عمومی - تاریخ‌های منظوم - تک‌نگاری

(۳) تاریخ‌های عمومی - تک‌نگاری - تاریخ‌های منظوم

۱۵۳- هدف پژوهشگران و مورخان از بررسی و کشف علایق و انگیزه‌های راوی چیست؟

- (۱) بررسی جایگاه سیاسی و علمی راوی خبر
(۲) درک ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر
(۳) فهم اندیشه و مقصود راوی از بیان یک خبر
(۴) شناخت گرایشات فکری و مذهبی روایت‌کننده خبر

۱۵۴- کدام عبارت‌ها درباره مؤلف کتاب «تجارب‌الامم» صحیح است؟

- (الف) همانند یعقوبی، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانست.
(ب) گزارش‌ها و نوشته‌های خود را به روش موضوعی ارائه کرده است.

(ج) به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کرد.

(د) با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کرد.

(۴) الف - د

(۳) ج - د

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

۱۵۵- شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای در عربستان پیش از ظهور پیامبر (ص) چه بود؟

- (۱) جرئت و جسارت و بی‌رحمی در منازعات فردی و قبیله‌ای
(۲) پایبندی به خصایل اخلاقی چون مهمان‌نوازی، شجاعت و سخاوت
(۳) افتخار به حسب و نسب و احترام به روابط خونی
(۴) قوت بازو و نیروی جنگاوری

۱۵۶- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در شبه جزیره عربستان در دوران پیش از اسلام»

(الف) هیچ تمدنی وجود نداشت.

(ب) قبایل عرب به صورت پراکنده می‌زیستند و حکومت فراگیری وجود نداشت.

(ج) به علم و دانش توجه چندانی نمی‌شد.

(د) علاوه بر بت پرستی، گروه‌هایی از مردم به آیین‌های یهودیت، مسیحیت و زرتشتی گرویده بودند.

(ه) اکثر جنگ و خونریزی‌ها ناشی از تعصب قبیله‌ای بود.

(۴) ۲

(۳) ۳

(۲) ۴

(۱) ۵

۱۵۷- در مقایسه شرایط سیاسی، اقتصادی و اعتقادی دو شهر مکه و یثرب در آستانه ظهور اسلام، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری و سیاسی گسترده‌ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها نداشتند.

(۲) در یثرب برخلاف مکه، سلطه طبقه‌ای خاص یا اشراف و سران قبایل وجود نداشت.

(۳) اغلب مردم یثرب برخلاف مکیان، کشاورزی می‌کردند و درآمد و رفاه اقتصادی بالایی داشتند.

(۴) اغلب قبایل عرب ساکن شهر یثرب همانند شهر مکه، بت پرست بودند.

۱۵۸- کدام گزینه درباره فردی که گروه‌هایی از مردم یثرب پیش از هجرت پیامبر (ص) قصد داشتند او را به ریاست شهرشان برگزینند، نادرست است؟

(۱) پس از پیروزی مسلمانان در جنگ بدر، مسلمان شد.

(۲) یهودیان بنی‌نضیر را به مقاومت در برابر پیامبر (ص) تشویق می‌کرد.

(۳) می‌کوشید مهاجران را علیه انصار تحریک کند.

(۴) در غزه‌های احد و تبوک به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

۱۵۹- ترتیب رخدادهای زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- الف) دعوت سران امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ به اسلام
 ب) ورود هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب به مدینه و اعلام فرمانبرداری از رسول خدا (ص)
 ج) فتح مکه و پاک‌سازی کعبه از بت‌ها

- ۱) «الف» پیش از «ج» و پس از «ب»
 ۲) «ب» پیش از «الف» و پس از «ج»
 ۳) «الف» پس از «ج» و پیش از «ب»
 ۴) «ج» پس از «الف» و پیش از «ب»

۱۶۰- رسول خدا (ص) در واپسین روزهای عمر خود قصد داشت چه کسی را و به چه منظور، به سرحدات شام اعزام کند؟

- ۱) اسامه بن زید - گسترش قلمرو اسلام
 ۲) زید بن حارثه - مقابله با تهدیدات رومیان
 ۳) اسامه بن زید - مقابله با تهدیدات رومیان
 ۴) زید بن حارثه - گسترش قلمرو اسلام

جغرافیا

۱۶۱- کدام گزینه دربارهٔ مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات جغرافیایی تا پیش از ظهور و گسترش رایانه نادرست است؟

- ۱) اطلاعات جغرافیایی محدود به موقعیت جغرافیایی داده‌های مکانی بود.
 ۲) اطلاعات به صورت دستی و با صرف تلاش و وقت زیاد به صورت‌های مختلف طبقه‌بندی و ثبت می‌گردید.
 ۳) قابلیت جمع‌آوری و ذخیره و تحلیل اطلاعات محدود بود.
 ۴) نقشه‌های سنتی و کاغذی گنجایش نمایش حجم زیاد اطلاعات، بازیابی و نمایش ارتباطات متعدد پدیده‌ها را نداشتند.

۱۶۲- با توجه به مراحل کار در سامانهٔ اطلاعات جغرافیایی، کدام گزاره‌ها عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«ممکن نیست در مرحلهٔ پردازش،»

الف) تحلیل فضایی اطلاعات و مدل‌سازی انجام نشود.

ب) اطلاعات به صورت کدبندی ذخیره شوند.

ج) اطلاعات به صورت اشکال، نمودار، جدول و متن نمایش داده نشوند.

د) اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر تجزیه و تحلیل شوند.

- ۱) ج - د ۲) الف - ب ۳) الف - د ۴) ب - ج

۱۶۳- با استفاده از نقشه‌های GIS که در واقع نقشه‌های هوشمندند، می‌توانیم

۱) اطلاعات را به صورت رقومی ذخیره کنیم.

۲) هر لایه از اطلاعات را که بخواهیم، بازیابی و مشاهده کنیم.

۳) داده‌های مربوط به پدیده‌های واقعی را طبقه‌بندی کنیم.

۴) داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز کاربران را از محیط جمع‌آوری کنیم.

۱۶۴- به ترتیب زادگاه «قطار» و «هواپیمای جت» کدام کشورها هستند؟

- ۱) انگلستان - آمریکا ۲) انگلستان - آلمان ۳) آلمان - انگلستان ۴) آلمان - آمریکا

۱۶۵- با توجه به نقش و اهمیت حمل و نقل در جنبه‌های مختلف زندگی جوامع، چه تعداد از عبارات‌های زیر صحیح است؟

الف) اهمیت سیاسی ← داشتن وسایل و شبکه‌های پیشرفتهٔ حمل و نقل، از عوامل قدرت ملی یک کشور محسوب می‌شود.

ب) اهمیت اجتماعی ← حمل و نقل اهمیت بسزایی در ارتباط مردم و تبادل فرهنگی بین نواحی مختلف دارد.

ج) اهمیت اقتصادی ← فعالیت‌های اقتصادی تولید و توزیع و تجارت به شدت به شبکه‌های حمل و نقل وابسته‌اند.

د) اهمیت فرهنگی ← گردشگری به عنوان یک فعالیت مهم در کشورها به زیرساخت‌های حمل و نقل نیاز دارد.

- ۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۱۶۶- همهٔ عوامل زیر در نیم قرن اخیر موجب گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل شده‌اند؛ به‌جز

۱) افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل و نقل

۲) کشف و استخراج نفت و استفاده از آن به جای زغال‌سنگ

۳) گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

۴) پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل و نقل

۱۶۷- در مقایسهٔ «حمل و نقل جاده‌ای» و «حمل و نقل ریلی» چه تعداد از عبارات‌های زیر صحیح است؟

الف) حمل و نقل جاده‌ای از نظر دسترسی به نقاط مختلف، انعطاف بیشتری دارد.

ب) هزینهٔ احداث پایانه‌ها در حمل و نقل ریلی بیشتر است.

ج) میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط زیست در حمل و نقل جاده‌ای بیشتر است.

د) میزان امنیت و راحتی مسافران در قطار بسیار بیشتر است.

ه) ظرفیت جابه‌جایی انسان و بار در حمل و نقل جاده‌ای کم‌تر است.

- ۱) ۵ ۲) ۴ ۳) ۳ ۴) ۲

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

- ۱۶۸- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، به کدام کشور اشاره دارند؟
 الف) ۸۰ درصد از شبکه ریلی این کشور به حمل بار اختصاص دارد.
 ب) طولانی‌ترین خط قطار تندرو جهان متعلق به این کشور است.
 ج) از جمله کشورهای آسیای جنوب شرقی و از نخستین تولیدکنندگان قطارهای پرسرعت است.
 (۱) چین - آمریکا - چین (۲) آمریکا - چین - تایوان (۳) آمریکا - چین - ژاپن (۴) چین - آمریکا - کره جنوبی
- ۱۶۹- جغرافیای حمل و نقل به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب منطقه‌ای، از نتایج مطالعات و بررسی‌های کدام مؤلفه‌ها بهره می‌گیرد؟
 (۱) جابه‌جایی انسان و بار در سطح زمین
 (۲) الگوهای پراکندگی و شیوه‌های حمل و نقل و تأثیرات آن‌ها بر محیط
 (۳) نقش فعالیت‌های اقتصادی در توسعه حمل و نقل
 (۴) انتقال اطلاعات در فضای جغرافیایی
- ۱۷۰- در قرن نوزدهم، چه عاملی موجب افزایش سرعت و کارایی وسایل حمل و نقل شد؟
 (۱) اختراع موتور بخار
 (۲) اختراع و تولید انبوه خودرو
 (۳) ساخت اولین هواپیمای جت
 (۴) استفاده از نفت به جای زغال‌سنگ

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

- ۱۷۱- سامانه اطلاعات جغرافیایی به عنوان یکی از شاخه‌های فرعی با دانش ارتباط دارد.
 (۱) جغرافیای انسانی - آمار و فناوری اطلاعات
 (۲) فنون جغرافیایی - علوم فضایی
 (۳) فنون جغرافیایی - آمار و فناوری اطلاعات
 (۴) جغرافیای انسانی - علوم فضایی
- ۱۷۲- کدام عبارت‌ها درباره «جغرافیای اقتصادی» صحیح است؟
 الف) تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند.
 ب) جغرافیای حمل و نقل، یکی از زیرشاخه‌های آن به شمار می‌رود.
 ج) به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.
 د) هم‌چون جامعه‌شناسی یکی از شاخه‌های جغرافیای انسانی به شمار می‌رود.
 (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د
- ۱۷۳- با توجه به مفاهیم اساسی دانش جغرافیا، کدام عامل موجب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود؟
 (۱) نگاه سودجویانه انسان در ارتباط با محیط طبیعی به منظور رسیدن به خواسته‌های خود
 (۲) تعامل بین محیط جغرافیایی و محیط انسانی و پیدایش محیط طبیعی
 (۳) جریان پیوسته تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها در مکان
 (۴) ورود انسان به محیط جغرافیایی و استفاده از فناوری در بهره‌برداری از مکان‌ها
- ۱۷۴- چه تعداد از مثال‌های زیر درباره «درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها» به عنوان یکی از اشکال مختلف عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی درست است؟
 «کشت گلخانه‌ای - سدسازی - احداث قنات - تولید برق آبی - مالچ‌پاشی در بیابان‌ها - تعیین حریم سیل‌گیر برای رودخانه‌ها - زهکشی اراضی ساحلی»
 (۱) ۷ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۴
- ۱۷۵- با توجه به سؤالات کلیدی جغرافیا و مثال پدیده گرد و غبار (ریزگردها)، عبارت در پاسخ به سؤال چه کسی و عبارت «تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر» در پاسخ به سؤال بیان می‌شود.
 (۱) قطع درختان و از بین رفتن دریاچه‌ها - چطور
 (۲) قطع درختان و از بین رفتن دریاچه‌ها - چرا
 (۳) بی‌توجهی به تثبیت خاک - چرا
 (۴) بی‌توجهی به تثبیت خاک - چطور

۱۷۶- با توجه به متن زیر، کدام گزینه در پاسخ به سؤال «علت وقوع این پدیده چیست؟» بیان شده است؟
 «باران اسیدی، یکی از پیامدهای آلودگی هوا است. گازهای تولیدشده از سوختن سوخت‌های مختلف با اکسیژن موجود در هوا و بخار آب واکنش نشان داده و به اسیدهایی تبدیل می‌شوند که همراه باران بر روی سطح زمین می‌بارند. باران اسیدی در واقع از قطرات آب بسیار اسیدی تشکیل شده که حاوی گوگرد و نیتروژن منتشرشده توسط وسایل نقلیه و فرآیندهای تولیدی مختلف هستند.»
 (۱) آلودگی هوا

(۲) بارش قطرات آب بسیار اسیدی همراه باران

(۳) انتشار نیتروژن توسط وسایل نقلیه و فرآیندهای تولیدی در هوا

(۴) واکنش گازهای تولیدشده از سوختن سوخت‌های مختلف با اکسیژن موجود در هوا و بخار آب

۱۷۷- با توجه به مراحل انجام یک پژوهش جغرافیایی، کدام گزینه منطبق با گام دوم پژوهش است؟

(۱) علت افزایش میزان طغیان رودهای حوضه زاگرس در سه دهه اخیر نسبت به گذشته، چیست؟

(۲) بین فعالیت‌ها و مداخلات انسانی در طبیعت و بروز بحران وقوع سیل در منطقه زاگرس رابطه مستقیمی وجود دارد.

(۳) به نظر می‌رسد دستکاری‌های انسانی اعم از دیواره‌بندی، مجراسازی و پل‌سازی موجب به هم خوردن تعادل رودهای حوضه زاگرس و طغیان آن‌ها در نواحی شهری شده است.

(۴) با توجه به گسترش نواحی شهری در اطراف رودهای حوضه زاگرس و خطر رو به افزایش سیل در این مناطق، انجام اقدامات مؤثر به روش‌های سازهای و غیرسازهای در جهت مدیریت پیش از وقوع سیل مورد توجه قرار گیرد.

۱۷۸- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا اشاره دارند؟

الف) با رکن اساسی جغرافیا سروکار دارد.

ب) به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

ج) بر ماهیت مسئله دلالت دارد.

(۱) چرا - چه موقع - چطور (۲) کجا - چه چیز (۳) کجا - چه موقع - چه چیز (۴) چرا - چه چیز - چطور

۱۷۹- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«در پژوهش‌های جغرافیایی، به منظور جمع‌آوری اطلاعات معمولاً از روش و استفاده می‌شود که»

(۱) میدانی - کتابخانه‌ای - روش دوم، در تمامی پژوهش‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(۲) مصاحبه - مشاهده - در روش اول، پژوهشگر ناگزیر است که با برقراری ارتباط مستقیم با افراد و محیط مورد مطالعه، به گردآوری اطلاعات بپردازد.

(۳) کتابخانه‌ای - میدانی - از ابزارهای مورد استفاده در روش دوم می‌توان به پرسش‌نامه‌ها و سالنامه‌های آماری اشاره کرد.

(۴) مشاهده - مصاحبه - در روش اول، پژوهشگر باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر ببرد.

۱۸۰- چه تعداد از عبارات زیر مرتبط با مرحله پردازش اطلاعات است؟

«استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات - حذف اطلاعات غیرضروری - تجزیه و تحلیل اطلاعات - تأیید یا رد فرضیه - ارائه دلایل علمی و منطقی

- یافتن پاسخ مسئله پژوهش»

(۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۲ (۴) ۳

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سؤالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

۱۸۱- ویژگی اصلی هر ناحیه چیست؟

(۱) هماهنگی و همگونی با سایر بخش‌های پیرامون خود

(۲) همگونی نسبی ویژگی‌های جغرافیایی در آن

(۳) مشخص بودن حدود یا مرزهای آن بر روی نقشه

(۴) پوشش گیاهی و جانوری

۱۸۲- «ناحیه‌بندی» به عنوان یک عمل جغرافیایی بر چه اساسی صورت می‌گیرد؟

(۱) ویژگی‌های طبیعی هر منطقه

(۲) هدف مطالعه و تحقیق جغرافیایی دان

(۳) شیوه کار جغرافیایی دان

(۴) میزان همگونی عناصر جغرافیایی

۱۸۳- در مطالعه زیست‌بوم‌ها و ناحیه‌بندی آن‌ها، کدام گزینه کارکردی ندارد؟

(۱) آب و هوا (۲) پوشش گیاهی (۳) میزان بارش (۴) نوع فعالیت اقتصادی

۱۸۴- خاک یا که بر نوع پوشش گیاهی و کشت نیز اثرگذار است در کانادا دیده می‌شود.

(۱) کرایوزول - خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی - جنوب (۲) چرنوزوم - خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی - شمال

(۳) چرنوزوم - خاک یخ‌بسته نواحی توندرا - جنوب (۴) کرایوزول - خاک یخ‌بسته نواحی توندرا - شمال

۱۸۵- از جمله عناصری که جغرافی‌دانان براساس آن ایران را به شش ناحیه بارشی تقسیم کرده‌اند، کدام است و هم‌چنین، بالاترین میانگین سالانه بارش مربوط به کدام ناحیه است؟

- (۱) میزان بارش سالانه و میانگین دمای روزانه - خزر غربی
(۲) میانگین دمای روزانه و بالاترین میزان بارش سالانه - خزر شرقی
(۳) بالاترین میزان بارش روزانه و توزیع فصلی بارش - خزر غربی
(۴) توزیع فصلی بارش و میانگین بارش سالانه - خزر شرقی

۱۸۶- با توجه به اشکال مختلف ارتباط متقابل انسان و محیط، کدام گزینه مرتبط با تصویر زیر است؟

- (۱) انسان‌ها از ابزارها و شیوه‌های متفاوتی استفاده می‌کنند و نواحی مختلفی را پدید می‌آورند.
(۲) هر ناحیه، شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

(۳) نواحی بر روی یک‌دیگر تأثیر می‌گذارند و با یک‌دیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(۴) نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند.

۱۸۷- کدام رابطه نادرست است؟

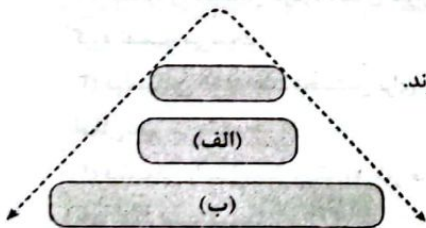
- (۱) ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای ارتباطی تهران ← انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
(۲) زیست‌بوم جنگل‌های بارانی در امتداد خط استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی گسترش یافته است ← تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است.
(۳) پاکسازی قومی دولت میانمار و مهاجرت مسلمانان این کشور به بنگلادش ← مرزهای نواحی قابل تغییرند.
(۴) حدود هشتاد درصد از مردم هند پیرو آیین هندو و کم‌تر از یک دهم مردم این کشور بودایی هستند ← قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است.

۱۸۸- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «گاهی در اثر عوامل طبیعی، ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از میان برود؛ برای مثال، ممکن است وسعت یک ناحیه کشاورزی را کاهش دهد یا به کلی آن را به ناحیه‌ای غیرکشاورزی تبدیل کند؛ از این رو می‌توان گفت:»
(۱) مهاجرت روستاییان از یک ناحیه - مرزهای نواحی قابل تغییرند.
(۲) مهاجرت روستاییان از یک ناحیه - قلمرو و وسعت نواحی متفاوت است.
(۳) وقوع خشکسالی - مرزهای نواحی قابل تغییرند.
(۴) وقوع خشکسالی - قلمرو و وسعت نواحی متفاوت است.

۱۸۹- کدام گزینه به ترتیب درباره‌ی مورد «الف» درست و درباره‌ی مورد «ب» نادرست است؟

- (۱) جوامع انسانی برای ادامه‌ی حیات خود به آن‌ها وابسته‌اند - در سراسر کره‌ی زمین گسترده‌اند.
(۲) تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند - بستر زندگی و فعالیت انسان محسوب می‌شوند.
(۳) بر مبنای معیارهایی چون جمعیت، قومیت، دین، زبان و فرهنگ تقسیم‌بندی می‌شوند - در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.
(۴) با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند. - شامل نواحی جمعیتی، فرهنگی، اقتصادی و ... هستند.

۱۹۰- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

- «شهرها، استان‌ها و کشورها از جمله نواحی محسوب می‌شوند و»
(الف) سیاسی - نواحی جمعیتی، فرهنگی و اقتصادی واحدی را دربر می‌گیرند.
(ب) انسانی - در سراسر کره‌ی زمین گسترش یافته‌اند.
(ج) سیاسی - یک نهاد آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کند.
(د) سیاسی - قلمرو و وسعت آن‌ها متفاوت است.
(ه) انسانی - جوامع انسانی برای ادامه‌ی حیات خود به آن‌ها وابسته‌اند.
(و) انسانی - مرزهای آن‌ها بر روی نقشه قابل مشاهده است.

۳ (۴)

۲ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۱۹۱- کدام عبارت، تفسیر درستی از مفهوم اتفاق نزد دموکریٹوس ارائه می‌دهد و نتیجه پذیرش این اعتقاد کدام است؟

- ۱) اتفاق به معنای عاملی خارج از دایره علت و معلول است و پذیرش این معنی از اتفاق، نفی و رد قانون علیت را به همراه خواهد داشت.
- ۲) نظام موجود، معلول تصادف و به هم پیوستن اتفاقی ذرات پراکنده در فضای بیکران است و قبول این قول، نفی غایت‌مندی را در پی دارد.
- ۳) نظام کنونی جهان، معلول به هم خوردن تصادفی ذرات پراکنده در فضای نامتناهی است و نتیجه آن، نفی اصل علیت و اصل سنخیت است.
- ۴) اتفاق به معنای عاملی خارج از دایره علت و معلول است و نتیجه قبول آن، ناتوانی انسان در کشف روابط علی و معلولی بین پدیده‌ها است.

۱۹۲- اگر بپذیریم منشأ و آغاز جهان هستی بر اثر انفجار بزرگ مه‌بانگ بوده باشد، کدام حالت پذیرفتنی نیست؟

- ۱) آفرینش جهان از عدم که ممکن است با هیچ‌کدام از اصول علیت مخالف نباشد.
 - ۲) شکل‌گیری عالم از اتم که نفی اصل وجوب‌بخشی و نفی اصل سنخیت علت و معلول را به همراه دارد.
 - ۳) شکل‌گیری عالم از اتم که ممکن است با هیچ‌کدام از اصول علیت مخالف نباشد.
 - ۴) آفرینش جهان از عدم که نفی اصل علیت و انکار اصل وجوب‌بخشی علت به معلول را به همراه دارد.
- ۱۹۳- دیروز مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی کشور اعلام کرد فردا وزش باد و گرد و خاک، پدیده غالب در استان خوزستان خواهد بود، اما روز بعد مشاهده شد که به جای وزش باد و گرد و خاک، اتفاقاً باران بارید، این موضوع، ناظر بر کدام یک از معانی اتفاق است؟

- ۱) ناظر بر پذیرش اتفاق به معنای سوم است؛ زیرا این گزارش نشان می‌دهد که طبیعت همواره یکسان عمل نمی‌کند و قوانین طبیعی نیز ضروری نیستند.
- ۲) ناظر بر پذیرش اتفاق به معنای چهارم است؛ زیرا عدم پیشگویی درست اوضاع جوّی روشن می‌کند که گاهی برخی حوادث جهان فاقد یک فرآیند منظم‌اند.
- ۳) ناظر بر پذیرش اتفاق به معنای سوم است؛ زیرا طبق این گزارش می‌توان انتظار داشت که برخی حوادث جهان به یک غایت و نتیجه خاص منتهی نمی‌شوند.
- ۴) ناظر بر پذیرش اتفاق به معنای چهارم است؛ زیرا عدم پیشگویی درست اوضاع جوّی ناشی از عدم شناخت و آگاهی بشر به ارتباط و پیوستگی دو پدیده است.

۱۹۴- کدام عبارت درست است؟

- ۱) بیشترین اختلاف نظر میان فلاسفه درباره معنای سوم اتفاق است، زیرا برخی نتوانسته‌اند میان غایت نخستین و اتفاقی نبودن شکل‌گیری پدیده‌ها ارتباط برقرار کنند.
- ۲) فیلسوفان مسلمان درباره معنای سوم اتفاق و این‌که حرکات پدیده‌ها براساس یک هدف و غایت معین و از پیش تعیین‌شده یا نشده است، به دو گروه تقسیم می‌شوند.
- ۳) فیلسوفانی که به علت نخستین برای جهان معتقد نیستند، یا منکر غایت‌مندی زنجیره حوادث هستند یا قبول غایت برای پدیده‌های جهان را امری امکان‌پذیر می‌دانند.
- ۴) فیلسوفی را سراغ نداریم که به طور صریح و روشن، پذیرش غایت برای پدیده‌های جهان در عین انکار خدا را بپذیرد؛ زیرا هیچ غایتی بدون قبول خدا امکان‌پذیر نیست.

۱۹۵- کدام گزینه به ترتیب، با معنای دوم و چهارم اتفاق سازگار است؟

- ۱) نسبت دادن یک غایت و هدف خاص به غیرصاحب غایت - سلب هدف معین و غایت خاص در حرکات و نظم جهان
 - ۲) سلب هدف معین و غایت خاص در حرکات و نظم جهان - تحقق غایت و هدف غیرمقصود به جای غایت مقصود
 - ۳) عدم امکان ارائه دلیل بر نظم پدیده‌ها و کشف علل آن‌ها - نقض یک هستی نظام‌مند و قانونمند و بی‌اعتباری علوم
 - ۴) سلب امکان تبیین نظم و هماهنگی جهان طبیعت - تحقق غایت و هدف غیرمقصود به جای غایت و هدف مقصود
- ۱۹۶- کدام عبارت با دیدگاه برخی از مردم که می‌پندارند در عین وجود علت، نوشتن روی کاغذ پدید نمی‌آید، موافق است؟

- ۱) اگر فقط علت ناقصه موجود باشد، نوشتن روی کاغذ ممکن نیست و صرفاً با وجود علت تامه، نوشتن ضروری می‌شود.
- ۲) با فرض وجود علت تامه نیز می‌بینیم که نوشتن روی کاغذ ضروری نمی‌شود، بنابراین نسبت علت تامه با نوشتن، ممتنع است.
- ۳) نوشتن روی کاغذ وقتی محقق می‌شود که همه عوامل دخیل در آن موجود باشند، بنابراین علت ناقصه کافی نیست.
- ۴) اگر علت تامه نیز محقق شود، باز هم نوشتن روی کاغذ یا ممکن خواهد بود یا واجب بالغیر؛ زیرا ارتفاع نقیضین عقلاً محال است.

۱۹۷- به ترتیب، کدام مفهوم از «برهان درجات کمال ارسطو» قابل برداشت نیست و اطمینان نسبت به آینده و دستیابی به آرامش برتر از ثمرات کدام مورد است؟

- (۱) مراتب داشتن موجودات - زندگی معنادار
(۲) درجات مختلف کمال - اعتقاد به خدا
(۳) وجود ازلی و نامتناهی - زندگی معنادار
(۴) وجود کامل مطلق - اعتقاد به خدا

۱۹۸- با توجه به دیدگاه فیلسوفان در زمینه اثبات وجود خداوند، کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) اگر چیزی محرک باشد، نباید متحرک باشد.
(۲) هر جا که خوب تر هست، خوب ترین نیز هست.
(۳) انسان از حقیقت نامتناهی تصویری دارد.
(۴) هر نظمی نیازمند یک ناظم حکیم و عاقل است.

۱۹۹- کدام پندار با دیدگاه‌های هیوم سازگار است و نقد وی به برهان نظم را بهتر توضیح می‌دهد؟

- (۱) تجربی بودن برهان نظم - برهان نظم نمی‌تواند خدا را با صفات و ویژگی‌هایی مانند ازلی و ابدی و نامتناهی که مدنظر خداپاوران است، ثابت کند.
(۲) ناتوانی برهان نظم در اثبات خالق - با استعانت از برهان نظم فقط می‌توان ثابت کرد که ناظمی باشعور و دانا در حال اداره کردن این جهان است.
(۳) ناتوانی برهان نظم در اثبات خالق - برهان نظم قابلیت این را ندارد که ثابت کند خالق جهان، بی‌نهایت، بی‌نیاز از علت و واجب‌الوجود بالذات است.
(۴) تجربی بودن برهان نظم - برهان نظم، توانایی اثبات خدایی که مبدأ خیر و زیبایی و ناظر بر انسان باشد و بتواند به زندگی انسان معنا دهد، را ندارد.

۲۰۰- کانت، دلایل دکارت و دیگر فیلسوفان عقل‌گرا را درباره خداوند نامعتبر می‌داند، زیرا معتقد است

- (۱) وجود خدا را نمی‌توان با استفاده از مقدمات عقلی اثبات کرد.
(۲) برهان‌های نظم و علیت برای اثبات وجود خدا کافی نیستند.
(۳) به جای اثبات وجود خدا، باید به ضرورت وجود خدا توجه کرد.
(۴) مهم‌ترین برهان بر اثبات وجود خداوند، برهان اخلاقی است.

منطق

۲۰۱- کدام گزینه قضیه محسوب می‌شود؟

- (۱) آن را که غمی چون غم من نیست چه داند
(۲) تا کی ای دلبر دل من بار تنهایی کشد
(۳) چار مرغ‌اند این عناصر بسته‌پای
(۴) موج لشکرهای احوالم ببین

۲۰۲- کدام گزینه دارای موضوع است؟

- (۱) نو اگر شدند آن پری چهرگان
(۲) تو آن مبین که چو بلبل نمی‌کنم فریاد
(۳) دادگرا آسمان که دادِ بشر داد
(۴) در مجلس ما، ماه رخ دوست تمام است

۲۰۳- اگر برای نسبت دو مفهوم متباین «الف» و «ب» حداکثر قضایای صادق آن را بنویسیم، کدام گزینه درباره آن قضایا درست است؟

- (۱) محمول و موضوع آن قضایا مفاهیم کلی، شخصی و یا جزئی هستند.
(۲) دو قضیه کلیه و دو قضیه جزئی با کیفیت یکسان به دست می‌آید.
(۳) محمول قضایا، کلی اما موضوع آن‌ها می‌تواند کلی و یا جزئی باشد.
(۴) دو قضیه سالبه کلیه با جابه‌جایی موضوع و محمول به دست می‌آید.

۲۰۴- کدام گزینه درباره «قضیه» مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) قضیه کاذب همان جمله بی‌معنی است و از طریق منابع مختلفی به دست می‌آید.
(۲) حکمی که در قضیه صورت می‌گیرد، به معنی درست بودن محتوای قضیه است.
(۳) خبری که قضیه حامل آن است، الزاماً درباره عالم خارج است و ممکن است صادق باشد.
(۴) لفظ مرکب تام با معنای خبری‌ای که گزارشی درباره چیزی است، قضیه نام دارد.

۲۰۵- در جمله «براساس مصوبه مجلس، دور از انتظار نیست دوباره درس‌های عمومی به کنکور برگردد» محمول قضیه کدام است؟

- (۱) دور از انتظار نبودن بازگشت درس‌های عمومی به کنکور
(۲) مصوبه مجلس در درس‌های عمومی
(۳) دور از انتظار
(۴) دوباره درس‌های عمومی به کنکور

۲۰۶- اگر دو مفهوم «الف» و «ب» به ترتیب دارای نسبت «عموم و خصوص مطلق» و «تساوی» باشند و «الف» و «ب» موضوع و محمول قضیه‌ای باشند، آن قضیه در کدام حالت‌ها حتماً کاذب است؟

- (۱) موجبه کلیه - موجبه جزئیه
(۲) موجبه جزئیه - موجبه کلیه
(۳) سالبه کلیه - موجبه جزئیه
(۴) سالبه کلیه - سالبه جزئیه

۲۰۷- کدام قضیه شخصی نیست؟

- (۱) موضوع قضیه شخصی گاهی بیانگر لفظ است.
(۲) همه این شیرینی‌هایی که خریدم، سه کیلوگرم است.
(۳) «قضیه محصوره» یک جمله کامل خبری است.
(۴) همین موضوع مورد علاقه شما در کلاس مطرح شد.

- ۲۰۸- کدام یک از مؤلفه‌های زیر مبنای تقسیم‌بندی قضایای حملی قرار نمی‌گیرد؟
 (۱) فقط موضوع
 (۲) کمیت - کیفیت
 (۳) کیفیت - موضوع
 (۴) فقط محمول

۲۰۹- کدام گزینه دربارهٔ قضایای حملی، مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) در قضایای محصوره، ممکن است دامنهٔ مصادیق موضوع، یک امر مشخص باشد.
 (۲) در قضایای کلی، سور، هم دامنهٔ مصادیق و هم شمول کامل بر مصادیق را مشخص می‌کند.
 (۳) در همهٔ اقسام قضایای حملی، سور قضا یا دامنهٔ مصادیق موضوع را مشخص می‌کنند.
 (۴) در قضایای محصوره، گاهی موضوع و دامنهٔ مصادیق ممکن است کلی و یا جزئی باشد.

۲۱۰- کدام گزینه مطلب درستی را دربارهٔ قضایای حملی و شرطی بیان می‌کند؟

- (۱) در قضایای حملی محصوره، اگر نسبت حذف شود، دو مفهوم متباین باقی می‌ماند.
 (۲) در قضایای حملی، نهاد همان محمول قضیه است و محمول وصف و ویژگی آن است.
 (۳) قضایای شرطی مثل قضایای حملی، ممکن است مطابق با واقعیت باشند و یا نباشند.
 (۴) اتصال و انفصال در قضایای شرطی به همان معنی موجه و سالبه بودن قضایای حملی است.

فلسفه (۱)

۲۱۱- کدام یک از گزینه‌های زیر دربارهٔ شناخت نادرست است؟

- (۱) شناخت و معرفت، شامل خودشناسی و دیگرشناسی است.
 (۲) شناخت محسوس، شامل کل محدودهٔ جهان خلقت می‌شود.
 (۳) شناخت در وجود انسان، به صورت غیردفعی رشد می‌کند.
 (۴) شناخت انسان قطعاً دارای محدودیت‌های مشخصی است.

۲۱۲- کدام یک از اوصاف زیر، از نظر فلسفی بر شناخت انسان قابل انطباق است؟

- (۱) شناخت انسان همواره دچار خطا و لغزش می‌شود.
 (۲) شناخت در مجموع امری نسبی و غیرمطلق است.
 (۳) رسیدن به یک شناخت پایدار و مطلق ممکن نیست.
 (۴) شناخت، از ذات آدمی قابل جدایی و انفصال نیست.

۲۱۳- کدام یک از عبارات‌های زیر، پیرامون شکل‌گیری دانش معرفت‌شناسی، درست بیان شده است؟

- (۱) توجه ویژهٔ کانت به معرفت‌شناسی، سبب شکل‌گیری این شاخه از دانش شد.
 (۲) ظهور دیدگاه‌های گوناگون، علت شکل گرفتن معرفت‌شناسی محسوب می‌شود.
 (۳) تأمل دربارهٔ مسائل مربوط به شناخت، از عوامل تأسیس دانش معرفت‌شناسی است.
 (۴) طرح پرسش‌های جدی و جدید دربارهٔ معرفت، زمینه‌ساز شکل‌گیری معرفت‌شناسی می‌باشد.

۲۱۴- کدام یک از عبارات‌های زیر، دربارهٔ دانش معرفت‌شناسی درست است؟

- (۱) پرداختن به دانش معرفت‌شناسی برای فیلسوفان، اجتناب‌ناپذیر است.
 (۲) همان اندیشیدن دربارهٔ چگونگی و کیفیت اندیشیدن محسوب می‌شود.
 (۳) دانش معرفت‌شناسی، یکی از مهم‌ترین بخش‌های فلسفهٔ مضاف است.
 (۴) پرداختن به دانش فلسفه، فرع بر شاخهٔ مستقل معرفت‌شناسی می‌باشد.

۲۱۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، می‌تواند با دیدگاه‌های گرگیاس پیرامون امکان شناخت، شباهت داشته باشد؟

- (۱) یک پزشک پس از معاینهٔ بیمار، اعلام کند که از کشف علت بیماری او عاجز است.
 (۲) یک شخص که به دروغگویی مشهور است، بگوید که همهٔ سخنان او، کاذب هستند.
 (۳) دانشمندان ناسا اعلام کردند که امکان شناخت فضای نزدیک به خورشید را ندارند.
 (۴) دانش‌آموزان انسانی پس از تحلیل سؤالات آزمون، برخی پاسخ‌ها را متوجه نمی‌شوند.

۲۱۶- کدام گزینه دربارهٔ شناخت حسی درست است؟

- (۱) استفاده از تمایزها و تفاوت‌ها، صرفاً از طریق شناخت حسی صورت می‌گیرد.
 (۲) امکان رسیدن به شناخت پایدار و یقینی از طریق حواس وجود ندارد.
 (۳) حواس پنج‌گانه، توانایی زمینه‌سازی برای آغاز تفکر عقلانی را دارند.
 (۴) شناخت حسی، توانایی شناخت ویژگی‌ها و قوانین کلی جهان را دارد.

۲۱۷- در کدام گزینه، مقایسه درستی درباره دو ابزار حس و عقل انجام شده است؟

- ۱) حواس برخلاف عقل، توانایی شناخت امور محسوس را دارند.
- ۲) حواس همانند عقل، برای استفاده از اشیای طبیعی، ضروری است.
- ۳) حواس برخلاف عقل، امکان رسیدن به یک شناخت واحد را ندارد.
- ۴) حواس همانند عقل، می‌تواند اصل و حقیقت جهان را بررسی کند.

۲۱۸- در کدام یک از گزینه‌های زیر، از قواعد عقلی در شناخت تجربی محسوب نمی‌شود؟

- ۱) طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند و سنت‌های تخلف‌ناپذیری در جهان وجود دارد.
- ۲) امکان ندارد میان علت‌ها و معلول‌های یکسان و خاص، تناسب و نظم برقرار نباشد.
- ۳) امکان ندارد خلقت جهان هستی، بدون علت و دلیل مشخصی صورت گرفته باشد.
- ۴) آب در دمای ۱۰۰ درجه سانتی‌گراد به نقطه جوشیدن و تبخیر شدن می‌رسد.

۲۱۹- کدام یک از گزینه‌های زیر، از ویژگی‌های شناخت شهودی است؟

- ۱) با واسطه بر قلب عارف می‌نشیند.
- ۲) به صورت ناگهانی کسب می‌شود.
- ۳) در ظاهر و باطن صورت می‌گیرد.
- ۴) توانایی درک عالم طبیعت را دارد.

۲۲۰- کدام گزینه، پیرامون وحی الهی، درست ذکر شده است؟

- ۱) معرفت وحیانی، توسط پیامبر به مردم منتقل شده و از این جهت، با واسطه است.
- ۲) وحی الهی، ابزار مستقلی از شناخت محسوب می‌شود که بالاترین اعتبار را دارد.
- ۳) وحی الهی و شهود قلبی، در هدف و خطانپذیری با یکدیگر دارای شباهت هستند.
- ۴) پیامبران برای دریافت وحی الهی، نیازمند به سیر و سلوک و تهذیب نفس هستند.

اقتصاد

۲۲۱- کدام گزینه به اولین وسیله مبادله‌ای که رواج یافته بود، اشاره دارد؟

- ۱) میزان منابع موجود و در دسترس برای تولید طلا و نقره کم بود و در نتیجه مانع گسترش تجارت می‌شد.
- ۲) ساکنان مناطق حاضر بودند کالای باقی‌مانده خود را با آن عوض کنند چرا که مطمئن بودند شخص دیگری هم آن کالا را می‌پذیرد.
- ۳) این کالاها معمولاً قابل تقسیم به تکه‌های کوچک‌تر نبودند ولی فعالیت‌هایی مثل دریانوردی را رونق بخشیدند.
- ۴) افراد پول‌های فلزی خود را به تجار می‌سپردند و مابه‌ازای آن، رسیدی دریافت می‌کردند که نشان‌دهنده بدهی بازرگانان به آن‌ها بود.

۲۲۲- کدام تصور، امروزه در ارتباط با پول درست است؟

- ۱) پشتوانه پول‌های کاغذی در دست ما، همان طلا و نقره‌ای است که در خزانه بانک مرکزی می‌باشد.
- ۲) افزایش درآمد افراد به هر میزان که باشد، برابر است با همان میزان ثروتمندتر شدن آن‌ها.
- ۳) با کاهش حجم فیزیکی پول، سرعت مبادلات افزایش می‌یابد و با افزایش سرعت مبادلات، تجارت گسترده‌تر می‌شود.
- ۴) رابطه نرخ تورم با ارزش پول یک رابطه مستقیم است و با کاهش یکی، دیگری هم کاهش می‌یابد و بالعکس.

۲۲۳- منظور از این‌که گفته می‌شود «پول وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش است» کدام گزینه است؟

- ۱) در صورتی‌که پول ارزش خود را بتواند حفظ کند، وسیله مناسبی برای پرداخت در آینده خواهد بود، مانند خریدهای اقساطی.
- ۲) به وسیله پول می‌توان ارزش نسبی کالاها را معین کرد و کالاها را با یکدیگر از نظر ارزشی، مقایسه کرد.
- ۳) نقش اصلی پول این مورد است، چرا که مطمئن هستیم اگر ما پول را بپذیریم، دیگران هم آن را خواهند پذیرفت.
- ۴) بعضی نیازها هر روزه پیش می‌آیند و برخی دیگر ناگهانی؛ به وسیله پول هر دو را می‌توان در زمان خودش برطرف کرد.

۲۲۴- هزینه سبد بازار در ابتدای بهمن ماه سال ۱۴۰۱، ۲۶,۸۴۰,۰۰۰ تومان محاسبه شده است. اگر در دی ماه، جامعه با تورم ۱۸٪ روبه‌رو بوده

باشد، هزینه سبد بازار در ابتدای دی ماه چقدر بوده است؟

۲۲,۷۴۵,۷۶۳ (۲)

۲۴,۳۴۱,۴۵۰ (۱)

۲۹,۶۷۱,۲۰۰ (۴)

۱۸,۹۲۷,۰۰۰ (۳)

۲۲۵- کدام عبارت‌های زیر در ارتباط با سیاست‌های پولی و مالی نادرست است؟

- (الف) سیاست‌هایی هستند که دولت از طریق بانک‌ها برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌کند.
 (ب) زمانی که کشور دچار تورم است، از سیاست افزایش نقدینگی و زمانی که دچار رکود است، از سیاست‌های انقباضی استفاده می‌کند.
 (ج) یکی از روش‌هایی که برای کنترل نقدینگی در گردش و توسط بانک مرکزی به کار می‌رود، سیاست بازار باز است.
 (د) در حالت تورم، بانک مرکزی با فروش اوراق مشارکت، سعی در تنظیم نقدینگی در گردش دارد.

(۴) الف - د

(۳) ج - د

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

۲۲۶- در ارتباط با تورم می‌توان گفت:

- (۱) هرگونه افزایش قیمت، به هر نحوی، به معنای افزایش نرخ تورم است.
 (۲) کاهش نرخ تورم به معنای کاهش سطح عمومی قیمت‌ها است.
 (۳) معمولاً تورم زمانی حس می‌شود که بخواهیم کالایی را بخریم و ببینیم قیمت آن نسبت به گذشته افزایش یافته است.
 (۴) افزایش تورم به این معناست که با پول معین نسبت به گذشته کالای بیشتری می‌توانیم خریداری کنیم.

۲۲۷- کدام گزینه از دلایل بر عهده گرفتن وظیفه چاپ پول توسط دولت نیست؟

- (۱) صرافان یا بی‌مبالاتی، از اعتماد مردم سوءاستفاده کردند.
 (۲) به قدری تعداد صرافی‌ها و انواع رسیده‌ها زیاد شده بود که تشخیص رسید واقعی از تقلبی غیرممکن بود.
 (۳) برخی صرافی‌ها پس از گرفتن پول از مردم، از پس دادن آن امتناع می‌کردند.
 (۴) با زیاد شدن حجم نقل و انتقالات مالی، جابه‌جایی پول دشوار شد و بانک‌ها به صدور چک مبادرت کردند.

۲۲۸- با توجه به جدول زیر، حجم پول در گردش کدام است؟

۴۸۰	چک پول	۶۲۶۰ (۱)
۱۳۵۰	حساب پس‌انداز کوتاه‌مدت	۴۹۱۰ (۲)
۲۶۱۰	اسکناس	۷۰۷۰ (۳)
$\frac{۳}{۵}$ حساب‌های کوتاه‌مدت	حساب پس‌انداز بلندمدت	۳۴۵۰ (۴)
$\frac{۱}{۳}$ اسکناس‌ها	مسکوکات	
۹۵۰	سپرده‌های دیداری	

۲۲۹- کدام گزینه به پرسش‌های زیر، پاسخ درست و کاملی می‌دهد؟

- (الف) از مشکلات تهاثر می‌توان به اشاره کرد.
 (ب) واحد پول در اروپا و در ایران است.
 (۱) الف: عدم نیاز همزمان طرفین به کالاهای یک‌دیگر ب: یورو - تومان
 (۲) الف: کمیابی کالاها ب: یورو - ریال
 (۳) الف: کمیابی کالاها ب: دلار - تومان
 (۴) الف: عدم نیاز همزمان طرفین به کالاهای یک‌دیگر ب: دلار - ریال

۲۳۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) افزایش حجم و سرعت مبادلات و همراه شدن با انقلاب دیجیتال و الکترونیک، موجب این شد که بشر به دنبال روش‌های راحت‌تری برای تجارت و جابه‌جایی پول باشد.

(ب) انسان‌ها تمایلی به نگهداری دارایی و ثروت خود به شکل پول ندارند.

(ج) نقدینگی هم می‌تواند کم شود هم زیاد؛ این کم و زیاد شدن تا حد زیادی به عملکرد بانک‌ها بستگی دارد که معمولاً به صورت نزولی است.

(د) تورم همیشه زیان‌بار نیست؛ تورم زمانی بر امنیت اقتصادی و رفاه مردم اثر منفی دارد که بی‌رویه، پرنوسان و مداوم باشد.

(۲) غ - غ - ص - ص

(۱) ص - ص - غ - غ

(۴) غ - ص - ص - ص

(۳) ص - غ - غ - ص

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۲/۱۰/۰۱

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۳) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۱۵	۱	۱۵	۳۵ دقیقه
		۱۰	۱۶	۲۵	
		۱۰	۲۶	۳۵	
۲	علوم و فنون ادبی	۱۵	۳۶	۵۰	۲۵ دقیقه
		۱۰	۵۱	۶۰	
		۱۰	۶۱	۷۰	
۳	جامعه‌شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۳۰ دقیقه
		۱۰	۸۱	۹۰	
		۱۰	۹۱	۱۰۰	
۴	روان‌شناسی	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه
۵	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	۱۴۱	۱۵۰	
		۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
۷	جغرافیا	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
		۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
۸	فلسفه و منطق	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۳۰ دقیقه
		۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
		۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۹	اقتصاد	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰ دقیقه

۱ ۷ داده‌ها را مرتب می‌کنیم تا میانه را بیابیم:

$$۴, ۵, ۷, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۴$$

میانه داده‌ها عدد ۱۰ است. اگر دو داده (یکی بیشتر و یکی کمتر) از عدد ۱۰ به داده‌ها اضافه شود، میانه تغییر نمی‌کند. ضمناً میانگین داده‌ها برابر ۹ است. برای آن‌که میانگین تغییر نکند باید میانگین دو داده افزوده شده نیز برابر ۹ باشد. مثلاً اعداد گزینده (۱)

$$\bar{x} = \frac{۷+۱۱}{۲} = \frac{۱۸}{۲} = ۹$$

۴ ۸ از آن‌جا که قیمت اولیه هیچ‌کدام از دو کالا را نمی‌دانیم، پس

نمی‌توانیم اظهار نظر کنیم که برحسب تومان، کدام کالا افزایش قیمت بیشتری یافته است. فرض کنید قیمت کالایی ۲۰۰ هزار تومان باشد، اگر قیمت آن ۲۰ درصد افزایش یابد به معنای آن است که برحسب تومان ۴۰ هزار تومان به قیمت آن افزوده شده است ($۲۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۴۰,۰۰۰$). اگر قیمت کالایی دیگری ۱۰۰ هزار تومان باشد و قیمت آن ۲۵ درصد افزایش یابد، به معنای آن است که برحسب تومان ۲۵ هزار تومان به قیمت آن افزوده شده است.

$$(۱۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۵}{۱۰۰} = ۲۵,۰۰۰)$$

یعنی با این‌که درصد افزایش کالای دوم بیشتر است، اما میزان افزایش کالای دوم (برحسب تومان) کم‌تر است. زیرا قیمت اولیه آن کم‌تر می‌باشد.

۳ ۹ در موارد «الف» و «ب» همه اقشار جامعه شانس حضور ندارند چون یک منطقه از شهر فقط می‌تواند انتخاب شود.

۱ ۱۰ فقط مورد «ج» در گام چهارم انجام می‌شود یعنی معیار مناسب گرایش به مرکز و معیار پراکندگی انتخاب و ارائه می‌گردد. الف) تفسیر داده‌ها در گام پنجم انجام می‌شود.

ب) درک مسئله و تعریف دقیق آن در گام اول صورت می‌پذیرد. د) استفاده از متخصصین در گروه هدایت‌کننده پژوهش مربوط به گام دوم است.

۱ ۱۱ ۲۵ درصد داده‌ها کم‌تر از $۵۲/۶$ هستند پس چارک اول داده‌ها یعنی $Q_1 = ۵۲/۶$ است.

$$R = \max - \min \Rightarrow R = ۱۰۱ - ۲۹ = ۶۲$$

$$\frac{R}{IQR} = ۲/۵ \Rightarrow \frac{۶۲}{IQR} = ۲/۵ \Rightarrow IQR = \frac{۶۲}{۲/۵} = ۲۴/۸$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow ۲۴/۸ = Q_3 - ۵۲/۶ \Rightarrow Q_3 = ۲۴/۸ + ۵۲/۶ \Rightarrow Q_3 = ۷۸/۴$$

۲۵ درصد داده‌ها از چارک سوم یعنی $۷۸/۴$ بیشتر هستند.

۴ ۱۲ ارائه معیارها در گام چهارم صورت می‌گیرد.

۴ ۱۳ از آن‌جا که ماکزیم مقدار حقوق در شرکت A برابر ۲۰ میلیون و چارک سوم حقوق کارکنان شرکت B نیز برابر ۲۰ میلیون است، پس یعنی حقوق ۲۵ درصد کارکنان شرکت B از حقوق تمام کارکنان شرکت A بیشتر است.

ریاضیات

۱ ۱ در گام دوم (طرح و برنامه‌ریزی) سعی می‌کنیم اطلاعات کیفی

را تا حد امکان به اطلاعات کمی تبدیل کنیم.

۲ ۲ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$\begin{array}{cccccccc} ۶, & ۱۴, & ۱۶, & ۲۴, & ۲۶, & ۳۲, & ۳۲, & ۳۷, & ۴۰, & ۴۱ \\ & & \downarrow & & & & \downarrow & & & \\ & & Q_1=16 & & & & Q_3=37 & & & \end{array}$$

داده‌های داخل جعبه شامل داده‌های ۲۴، ۲۶، ۳۲، ۳۲ هستند که ابتدا باید میانگین این داده‌ها را بیابیم:

$$\bar{x} = \frac{۲۴+۲۶+۳۲+۳۲}{۴} = \frac{۱۱۴}{۴} = ۲۸/۵$$

$$\sigma^2 = \frac{(۲۴-۲۸/۵)^2 + (۲۶-۲۸/۵)^2 + ۲(۳۲-۲۸/۵)^2}{۴}$$

$$= \frac{(\frac{۹}{۵})^2 + (\frac{۵}{۵})^2 + ۲(\frac{۷}{۵})^2}{۴} = \frac{\frac{۸۱}{۲۵} + \frac{۲۵}{۲۵} + ۲(\frac{۴۹}{۲۵})}{۴} = \frac{\frac{۸۱}{۲۵} + \frac{۲۵}{۲۵} + \frac{۹۸}{۲۵}}{۴}$$

$$= \frac{۲۰۴}{۴} = \frac{۲۰۴}{۱۶} = ۱۲/۷۵$$

۳ ۳ میانگین هر ۴ کلاس برابر است و طول میله خطا (انحراف

معیار) در کلاس D از همه بیشتر است. یعنی پراکندگی نمرات در این کلاس از سایر کلاس‌ها بیشتر است و به همین ترتیب کلاس B کم‌ترین طول میله خطا (کم‌ترین انحراف معیار) را دارد که بهترین کلاس جهت تدریس است. (زیرا دانش‌آموزان از نظر سطح علمی پراکندگی کم‌تری دارند) پس با این اولویت خواهیم داشت:

$$B > C > A > D$$

۲ ۴ در گام سوم که پاک‌سازی داده‌ها صورت می‌گیرد، ممکن است داده‌ها دورافتاده به اشتباه حذف شوند.

۴ ۵ «ایده‌های جدید» در گام پنجم و «ارائه نمودارها» در گام چهارم انجام می‌پذیرد.

۲ ۶

$$\text{میانگین} = \bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} \Rightarrow \bar{x} = \frac{۱۰۰۰}{۲۰۰} = ۵$$

$$\bar{x} + \sigma = ۷/۵ \Rightarrow ۵ + \sigma = ۷/۵ \Rightarrow \sigma = ۷/۵ - ۵ = ۲/۵$$

$$\text{واریانس} = \sigma^2 = (۲/۵)^2 = ۶/۲۵$$

$$\text{مجموع مجزورات اختلاف داده‌ها با میانگین} = \frac{A}{۲۰۰} \Rightarrow ۶/۲۵ = \frac{A}{۲۰۰}$$

$$\Rightarrow A = ۲۰۰ \times ۶/۲۵ = ۱۲۵۰$$

ریاضیات ۳

۱۹ ریشه معادله در معادله صدق می‌کند

$$\frac{\alpha=2}{\text{صدق در معادله}} \rightarrow (2)^2 - 2(2) + 2\beta - 1 = 0 \Rightarrow 4 - 2\beta + 2\beta - 1 = 0$$

$$\Rightarrow 2 + 2 = 0 \Rightarrow 2 = -2$$

مقدار $2 = -2$ را جایگزین می‌کنیم:

$$x^2 + 2x - 1 = 0$$

$$\Rightarrow (x-2)(x+5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-2=0 \Rightarrow x=2 \Rightarrow \alpha=2 \\ x+5=0 \Rightarrow x=-5 \Rightarrow \beta=-5 \end{cases}$$

$$\beta^2 - 2\alpha\beta = (-5)^2 - 2(2)(-5) = -125 + 20 = -105$$

۲۰

$$x(ax+1) = a+1 \Rightarrow ax^2 + x - (a+1) = 0$$

$$a = a, b = 1, c = -(a+1)$$

$$\text{مجموع ضرایب معادله برابر صفر است} \Rightarrow \frac{c}{a} = \frac{-(a+1)}{a} = -2 \Rightarrow a+1 = 2a$$

$$\Rightarrow a - 2a = -1 \Rightarrow -2a = -1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

مقدار $a = \frac{1}{2}$ را جایگزین می‌کنیم:

$$\frac{1}{2}x^2 + x - \left(\frac{1}{2} + 1\right) = 0 \Rightarrow \frac{1}{2}x^2 + x - \frac{3}{2} = 0$$

مجموع ضرایب معادله برابر صفر است $(\frac{1}{2} + 1 - \frac{3}{2} = 0)$ پس: $x_1 = 1$ و

$$x_2 = \frac{c}{a} = \frac{-\frac{3}{2}}{\frac{1}{2}} = -3$$

است و قدرمطلق تفاضل دو ریشه برابر است بد

$$|x_1 - x_2| = |-3 - 1| = |-4| = 4$$

۲۱

$$S = \frac{1}{2} - \sqrt{2} + \frac{1}{2} + \sqrt{2} = 1$$

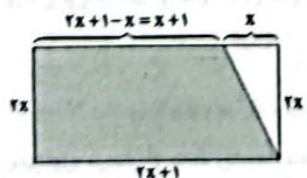
مجموع ریشه‌ها

$$P = \left(\frac{1}{2} - \sqrt{2}\right)\left(\frac{1}{2} + \sqrt{2}\right) = \left(\frac{1}{2}\right)^2 - (\sqrt{2})^2 = \frac{1}{4} - 2 = -\frac{7}{4}$$

ضرب ریشه‌ها

$$\frac{x^2 - Sx + P}{x^2 - x - \frac{7}{4}} \Rightarrow x^2 - x - \frac{7}{4} = 0 \xrightarrow{\times 4} 4x^2 - 4x - 7 = 0$$

۲۲ قسمت رنگی یک دوزنقه است:

$$\text{ارتفاع} \times \text{مجموع دو قاعده} = \text{مساحت دوزنقه}$$

$$= \frac{(2x+1+x+1)(2x)}{2} = \frac{2x(2x+2)}{2} = 56$$

$$\Rightarrow x(2x+2) = 56 \Rightarrow 2x^2 + 2x - 56 = 0$$

۱۴ استفاده از پرسش نامه بهترین روش جمع‌آوری داده‌ها در این

موضوع است و متغیر تصادفی و مقیاس آن کیفی ترتیبی است.

با توجه به این که شیوه‌های حمل و نقل بر اساس تأثیر آن‌ها بر محیط زیست طبقه‌بندی شده‌اند (از سازگارترین بر محیط زیست تا زیان‌بارترین) این متغیر کیفی ترتیبی است.

۱۵

$$O \Rightarrow 260^\circ - (124^\circ + 104^\circ + 76^\circ) = 56^\circ$$

حالا داریم:

$$\frac{56^\circ}{260^\circ} = \frac{x}{2660^\circ} \Rightarrow x = \frac{56 \times 2660}{260} = 544$$

۱۶ عدد مفروض را x در نظر می‌گیریم:

$$\frac{1}{2}x + \frac{1}{3}x = 2x - 5 \xrightarrow{\times 6} 3x + 2x = 12x - 30$$

دو برابر عدد ثلث عدد نصف عدد

$$\Rightarrow 5x - 12x = -30 \Rightarrow -7x = -30 \Rightarrow x = \frac{30}{7}$$

$$\xrightarrow{\text{معکوس عدد}} \frac{7}{30}$$

۱۷

$$4x(x-1) - 2 = 0 \Rightarrow 4x^2 - 4x - 2 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 - x - 1 = 0$$

$$\left(\frac{b}{a}\right)^2 = \left(\frac{-1}{1}\right)^2 = 1 \Rightarrow x^2 - x + \frac{1}{4} = \frac{1}{4} + 1 \Rightarrow \left(x - \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{5}{4}$$

اضافه کردن $\frac{1}{4}$ به طرفین تساوی

$$\begin{cases} (x+k)^2 = m \\ \left(x - \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{5}{4} \end{cases} \Rightarrow k = -\frac{1}{2}, m = \frac{5}{4}$$

$$\frac{m}{k} = \frac{\frac{5}{4}}{-\frac{1}{2}} = \frac{5 \times 2}{4 \times -1} = -\frac{5}{2}$$

و در نتیجه:

$$(a-b)x^2 - 2x + (a-b) = 0$$

$$a = a - b, b = -2, c = a - b$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4(a-b)(a-b) = 0 \Rightarrow 4 - 4(a-b)^2 = 0$$

$$\Rightarrow 2(a-b)^2 = 4 \Rightarrow (a-b)^2 = 1 \Rightarrow a-b = \pm 1$$

اگر $a-b=1$ باشد معادله به صورت $x^2 - 2x + 1 = 0$ در می‌آید که ریشه مضاعف $x=1$ دارد.

اگر $a-b=-1$ باشد معادله به صورت $-x^2 - 2x - 1 = 0$ است که ریشه

مضاعف آن $x=-1$ است پس $a-b=-1$ قابل قبول است:

$$2a - 2b = 2(a-b) = 2(-1) = -2$$

روش دوم:

$$\Delta = (7)^2 - 4(10)(1) = 49 - 40 = 9$$

$$x_1, x_2 = \frac{-7 \pm \sqrt{9}}{2(10)} = \frac{-7 \pm 3}{20} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = -\frac{10}{20} = -\frac{1}{2} \\ x_2 = -\frac{4}{20} = -\frac{1}{5} = -\frac{2}{10} \end{cases}$$

ریشه دیگر $-\frac{2}{10}$

۲۶ اگر گزاره $p \Leftrightarrow q$ نادرست باشد به معنای آن است که فقط

یکی از گزاره‌های p و q درست هستند و چون $p \Rightarrow q$ درست است در نتیجه q درست و p نادرست است.

$$(p \wedge q) \vee (p \wedge \neg q) \equiv p \wedge (q \vee \neg q) \equiv p \wedge T \equiv p$$

این گزاره همواره نادرست است.

۲۷ حداقل یکی از دو گزاره p یا q نادرست هستند. در مورد

گزینه‌های دیگر نمی‌توان نظر قطعی داد اما در گزینه (۳) داریم:

$$(\neg p \vee q) \wedge p \equiv (p \wedge \neg p) \vee (p \wedge q) \equiv F \vee (p \wedge q) \equiv p \wedge q \equiv F$$

همواره نادرست

۲۸ وقتی نقیض گزاره‌ای درست باشد الزاماً خود گزاره نادرست است پس:

$$\neg r \vee \neg q \equiv F$$

ترکیب فصلی فقط وقتی نادرست است که هر دو گزاره نادرست باشند در نتیجه:

$$\neg r \equiv F, \quad \neg q \equiv F \Rightarrow r \equiv T, q \equiv T$$

طبق فرض مسئله $p \equiv T$ حال داریم:

$$\text{الف) } (p \vee \neg q) \vee (\neg p \wedge r) \equiv (T \vee F) \vee (F \wedge T) \equiv T \vee F \equiv T$$

$$\text{ب) } \neg r \vee (\neg p \Leftrightarrow q) \equiv F \vee (F \Leftrightarrow T) \equiv F \vee F \equiv F$$

«الف» درست و «ب» نادرست است.

۲۹ می‌دانیم جدول ارزشی n گزاره دارای 2^n سطر است. حال قرار

است 2 گزاره اضافه کنیم و داریم:

$$2^{n+2} = 2^n + 192 \Rightarrow 2^n \times 2^2 = 2^n + 192$$

$$\frac{2^n = x}{x \times 4 = x + 192}$$

$$\Rightarrow 4x - x = 192 \Rightarrow 3x = 192 \Rightarrow x = \frac{192}{3} = 64$$

$$x = 2^n = 64 \Rightarrow n = 6$$

تعداد گزاره‌ها در حالت جدید $n + 2 = 6 + 2 = 8$ است.

۳۰ می‌دانیم: $p \Rightarrow q \equiv \neg p \vee q$ پس:

$$(\neg p \vee q) \wedge (\neg p \vee \neg q) \equiv \neg p \vee (q \wedge \neg q) \equiv \neg p \vee F \equiv \neg p$$

$$\Delta = (2)^2 - 4(3)(-56) = 4 + 672 = 676$$

$$x_1, x_2 = \frac{-2 \pm \sqrt{676}}{2(3)} = \frac{-2 \pm 26}{6} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{24}{6} = 4 \text{ قابل قبول} \\ x_2 = -\frac{28}{6} \text{ غیر قابل قبول} \end{cases}$$

و مساحت مستطیل برابر است با:

$$(2x+1)(2x) \stackrel{x=4}{=} (2(4)+1)(2(4)) = 9 \times 8 = 72$$

$$\frac{2(x+1)}{x-1} + \frac{1}{4} = \frac{1}{x+1} \Rightarrow \frac{2(x+1)(x+1) + (x-1)(x+1)}{(x-1)(x+1)} = \frac{1}{x+1}$$

$$2(x+1) \times 2(x+1) + (x-1)(x+1) = 4(x-1)$$

$$\Rightarrow 8(x+1)^2 + (x^2-1) = 4x-4$$

$$\Rightarrow 8x^2 + 16x + 8 + x^2 - 1 - 4x + 4 = 0$$

$$\Rightarrow 9x^2 + 12x + 11 = 0 \Rightarrow \Delta = (12)^2 - 4(9)(11) = 144 - 396 < 0$$

چون Δ منفی است پس معادله جواب حقیقی ندارد.

۲۴ چاپگر اول به تنهایی در x ساعت (در هر ساعت $\frac{1}{x}$) کل کار

را انجام می‌دهد. چاپگر دوم به تنهایی در $2x$ ساعت (در هر ساعت $\frac{1}{2x}$) کل

کار را انجام می‌دهد و هر دو با هم کل کار را در 4 ساعت انجام می‌دهند (در هر

ساعت $\frac{1}{4}$ پس:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{2x} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{2+x}{2x} = \frac{1}{4} \Rightarrow 4(2+x) = 2x \Rightarrow 8+4x = 2x \Rightarrow 2x = -8 \Rightarrow x = -4$$

پس چاپگر دوم در $2x = 2(6) = 12$ ساعت به تنهایی کل کار را انجام می‌دهد.

۲۵ ریشه معادله در معادله صدق می‌کند:

$$\frac{x = -\frac{1}{2}}{\frac{6(-\frac{1}{2})}{-\frac{1}{2}-1} + \frac{-\frac{1}{2}+a}{2(-\frac{1}{2})} = 3} \Rightarrow \frac{-3}{-\frac{3}{2}} + \frac{a-\frac{1}{2}}{-1} = 3 \Rightarrow \frac{2}{1} + \frac{a-\frac{1}{2}}{-1} = 3$$

$$\Rightarrow \frac{-3+a-\frac{1}{2}}{-1} = 3 \Rightarrow -3+a-\frac{1}{2} = -3 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a = -\frac{1}{2} \Rightarrow a = -1$$

حال $a = -1$ را جایگزین می‌کنیم:

$$\frac{6x}{x-1} + \frac{x-1}{2x} = 3 \Rightarrow \frac{6x \times 2x + (x-1)^2}{2x(x-1)} = 3 \Rightarrow 12x^2 + x^2 - 2x + 1 = 6x^2 - 6x$$

$$\Rightarrow 18x^2 + x^2 - 2x + 1 = 6x^2 - 6x$$

$$\Rightarrow 19x^2 - 2x + 1 - 6x^2 + 6x = 0 \Rightarrow 13x^2 + 4x + 1 = 0$$

روش اول: می‌توان از روابط ریشه‌ها (مثلاً ضرب ریشه‌ها) در اینجا استفاده کرد:

$$\text{ضرب ریشه‌ها} = \frac{c}{a} = \frac{1}{13} \Rightarrow \alpha\beta = \frac{1}{13} \xrightarrow{\beta = -\frac{1}{\alpha}} \alpha(-\frac{1}{\alpha}) = \frac{1}{13}$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{1}{-\frac{1}{\alpha}} = -\frac{1}{\alpha} \Rightarrow \alpha^2 = -1 \Rightarrow \alpha = \pm i$$

علوم و فنون ادبی

۳۶ ۴ چشم (لف ۱) / دهن (لف ۲) / پسته (نشر ۲) / بادام (نشر ۱)

۳۷ ۱ در هیچ یک از بیت‌های صورت سؤال، «لف و نشر» وجود ندارد.

۳۸ ۴ آرایه تناقض: (بیت «هه»): سلطنت ففر

۳۹ ۲ بررسی آرایه تضاد:

الف) زیر ≠ بم

ب) صورت ≠ معنی

ج) زحل (نماد نحسی) ≠ مشتری (نماد سعادت)

د) پشه ≠ فیل

و) فریدون ≠ ضحاک

۴۰ ۳ بررسی آرایه‌ها:

تضاد (بیت «ب»): رفت ≠ ماند

لف و نشر مرتب (بیت «ج»): خال (لف ۱) / خط (لف ۲) / دانه (نشر ۱) / دام (نشر ۲)

لف و نشر مشوش (بیت «هه»): زلف (لف ۱) / رخسار (لف ۲) / گل (نشر ۲) / ریحان (نشر ۱)

تناقض (بیت «د»): این که انفاس جان‌بخش عیسوی سبب گشتن شود.

۴۱ ۴ تضاد: روشن ≠ تیره / پری ≠ اهریمن

لف و نشر: روشن تیره / عارض زلف / روی پری رای اهریمن

لف ۱ نشر ۲ نشر ۳ نشر ۴

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند

اَ	اِ	اُ	اَ	اِ	اُ	اَ	اِ	اُ	اَ	اِ	اُ
دو	دو	دو	دو	دو	دو	دو	دو	دو	دو	دو	دو
شَد	نُن	تِیَ	رِ	عَا	رِ	صُ	زَل	فَش			
U	U	-	U	-	U	U	-	-			
چُن	رِ	یَ	رَا	یَ	اَه	رِیَ	مَن				
U	U	-	U	-	U	-	-				

۴۲ ۴ حذف همزه: هجاهای ۵ و ۱۳ مصراع اول و ۵ و ۱۳ مصراع دوم (۴ مورد)

بررسی حذف همزه در سایر گزینه‌ها:

۱) هجای ۱۳ مصراع اول و دوم (۲ مورد)

۲) هجای ۱۳ مصراع اول و دوم (۲ مورد)

۳) هجای ۱۳ مصراع اول و دوم (۲ مورد)

۳۱ ۲ می‌دانیم: $p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$

که می‌گوییم هر ترکیب شرطی با عکس نقیض خود هم‌ارز است.

«اگر ۵ عددی فرد است آن‌گاه $\sqrt{5}$ عددی گنگ است»
 p q

حال برای عکس نقیض عبارت فوق می‌گوییم:

اگر $\sqrt{5}$ عددی گنگ نیست (گویا است) آن‌گاه ۵ عددی فرد نیست (زوج است)

۳۲ ۱ الف) $\sim p \wedge q \equiv T \wedge q \equiv q$

ب) $(q \Rightarrow \sim p) \equiv (q \Rightarrow T) \equiv T$

(هرگاه تالی درست باشد ارزش گزاره شرطی بدون توجه به مقدم، درست است)

ج) $(p \Rightarrow \sim q) \equiv (F \Rightarrow \sim q) \equiv T$

(هرگاه مقدم نادرست باشد ارزش گزاره شرطی به انتقای مقدم درست است)

د) $(q \vee \sim p) \equiv q \vee T \equiv T$

ه) $((\sim p \vee \sim q) \Rightarrow q) \equiv ((T \vee \sim q) \Rightarrow q) \equiv T \Rightarrow q \equiv q$

۳ تا از گزاره‌های داده شده درست هستند.

۳۳ ۴ اگر گزاره $p \wedge \sim q$ درست است یعنی هر دو گزاره $p, \sim q$ درست هستند (گزاره‌های p, q نادرست هستند).

۱) $(p \Leftrightarrow q) \equiv (T \Leftrightarrow F) \equiv F$

۲) $\sim (p \vee q) \equiv \sim (T \vee F) \equiv \sim (T) \equiv F$

۳) $q \wedge (p \vee q) \equiv F \wedge (T \vee F) \equiv F \wedge T \equiv F$

۴) $(q \Rightarrow (\sim p \wedge \sim q)) \equiv (F \Rightarrow (F \wedge T)) \equiv (F \Rightarrow F) \equiv T$

به انتقای مقدم درست است.

۳۴ ۲ بررسی گزینه‌ها:

۱) $(p \vee q) \vee r \equiv (T \vee F) \vee r \equiv T \vee r \equiv T$

۲) $(q \Rightarrow p) \wedge r \equiv (F \Rightarrow T) \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$

۳) $(p \Rightarrow q) \wedge r \equiv (T \Rightarrow F) \wedge r \equiv F \wedge r \equiv F$

۴) $((p \Rightarrow q) \Rightarrow r) \equiv ((T \Rightarrow F) \Rightarrow r) \equiv (F \Rightarrow r) \equiv T$

ارزش گزاره گزینه (۲) به ارزش ۲ بستگی دارد.

۳۵ ۱ ترکیب شرطی فقط وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد. در اینجا $p \wedge \sim q$ درست و ۲ نادرست است.

از طرفی ترکیب عطفی $p \wedge \sim q$ فقط وقتی درست است که هم p و هم $\sim q$ درست باشند (در نتیجه q نادرست است).

پس گزاره دو شرطی $q \Leftrightarrow ۲$ نیز درست است زیرا هر دو گزاره هم‌ارز هستند (هر دو نادرست هستند).

(۲)

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

تلفیح	دا	رد	عیش	بر	گند	چ	ذ	ها	ن	گند	ز	خان
-	-	-	U	-	-	U	U	U	U	U	U	U
↑												
از بند	گر	شب	ریب	نی	ی	پس	با	ر	گند	چ	عز	ک
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	U	U	U
↑												

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

(۴)

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

آ	بی	رو	ی	من	چ	گو	هر	سر	پ	مہ	ر	عز	ز	ت
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	U	U	U	U
↑														
رو	ز	از	ح	ف	ط	مع	دا	رد	ز	با	ن	حا	ج	تم
-	U	-	U	U	U	-	-	-	U	U	U	U	U	U
↑														

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

۴۵ ۴ تقطیع گزینه (۴)

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

گر	ز	دس	ت	سا	قی	ی	تد	قیق	جا	می	خر	د	ای
-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	-	-	U	-
↑													
می	پ	رس	تی	را	خ	قی	قت	دا	ن	ہ	نی	را	ج
-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	-	U	U
↑													

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

۴۳ ۴ تقطیع گزینه (۴)

ذ	رو	ن	بر	د	ی	رن	دل	م	خا	ل	فی	چن	لیست
-	U	-	U	U	U	-	-	U	U	U	-	-	U
↑													
یز	با	ر	سا	قی	ی	عش	شا	قی	سا	غ	ر	صہ	ہا
-	U	-	U	U	U	-	-	U	U	U	U	U	U
↑													

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

۴۴ ۳ تقطیع گزینه (۳)

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

تی	دی	وا	نی	می	می	ریب	ز	دز	رف	تا	ر	من
-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↑												
نق	ش	پا	رط	ل	می	مر	ذ	دز	کی	فی	یت	تم
-	U	-	U	U	U	-	U	-	-	-	U	-
↑												

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کثیت مصوت بلند به کوتاه

بررسی سایر گزینه‌ها

(۱)

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

با	ہت	و	بی	حا	صب	لی	دا	رم	د	ل	ا	زا	د	ای
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	U	-	-	U	-
↑														
بر	ن	پا	ید	از	بت	غل	چول	سر	و	دس	ت	حا	ج	تم
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	U	U	U
↑														

تغییر کثیت مصوت کوتاه به بلند

تقطیع گزینه (۴):

ز	د	گ	ن	ص	ف	ک	ر	د	ط	ب	ح	ف	ن	ب	ا	د
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
ر	ز	ی	خ	ه	د	ش	و	ن	س	ه	ل	ب	ا	د	ظ	ا
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		

بررسی هجاهای سایر گزینه‌ها:

۱) U---U---U---U---

۲) ---U---U---U---U

۳) --U--U--U--U

۶۷) ۲ لعل به آتش / رخ به آتش / سبب زرخدان (اضافه تشبیهی) /

زرخدان به خورشید (۴ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ابرو به کمان / مزگان به ناوک (۲ مورد)

۳) غمزه به تیر (۱ مورد)

۴) لعل (لب) به یاقوت (۱ مورد)

۶۸) ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ز شوخی گر چه می‌ماند به آهو چشم پرکارش

و هه شبه ارات تشبیه مشبهه مشبه

۳) چراغ گل ز بی‌تابی به شمع صبح می‌ماند

مشبه و هه شبه مشبهه ارات تشبیه

۴) چون صدف دریادلان را ... دهن باز می‌ماند

ارات تشبیه مشبهه مشبه و هه شبه

۶۹) ۳ مفهوم گزینه (۳): بی‌مهری معشوق

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: ویرانگری خشم / اثر خشم به

شخص خشمگین می‌رسد.

۷۰) ۲ مفهوم گزینه (۲): تقابل عشق و زهد / نکوهش زهد

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیه به مناعت طبع و عزت نفس

۵۷) ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تکرار مصوت بلند «او» (۶ بار) و صامت «ر» (۷ بار)

۲) تکرار مصوت کوتاه «ی» (۱۰ بار) و صامت «ک» (۷ بار)

۴) تکرار مصوت بلند «ا» (۱۱ بار) و صامت «د» (۸ بار)

۵۸) ۲ مفهوم گزینه (۲): توصیف مایه شادی همگان بودن

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیه به خوش‌باشی و غنیمت شمردن فرصت

۵۹) ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): ارزشمندی همنشین نیکو

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تقابل عشق و آرامش / ناآرامی و بی‌قراری عاشقان

۲) وفاداری عاشق با وجود جفاکاری و خون‌ریزی معشوق

۴) طلب ترحم و عنایت از معشوق

۶۰) ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): وفاداری عاشقانه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) طلب توجه و عنایت از معشوق

۲) امیدواری عاشق به تمایل معشوق نسبت به خود

۴) گله از بی‌توجهی معشوق

۶۱) ۲ عبارت سؤال معرف عبید زاکانی است.

۶۲) ۲ در این دوره قصیده که پیش از این در خدمت ستایش

فرمان‌روایان بود، کم‌رنگ شد و غزل که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت.

۶۳) ۲ نجم‌الدین کبری، فریدالدین عطار نیشابوری و کمال‌الدین

اسماعیل در جریان یورش مغولان کشته شدند.

۶۴) ۴ تقطیع بیت سؤال:

بر	سر	و	ن	ب	ا	ش	د	ز	خ	چ	و	م	ن	ب	ر
-	U	-	U	-	U	-	U	U	U	-	U	U	-	-	-
بر	ما	ه	ن	ب	ا	ش	د	د	چ	و	س	و	ز	و	ا
-	U	-	U	-	U	-	U	U	U	-	U	U	-	-	-

۶۵) ۳ تقطیع بیت سؤال:

گر	ن	ز	ن	ب	ر	ف	د	دل	خ	د	ر	م	گ	چ	ک	ش
-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-
در	ن	ن	و	ی	ق	ل	ب	کن	ب	س	ر	م	د	چ	ک	ن
-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-

۶۶) ۴ تقطیع بیت سؤال:

هر	ک	چ	ز	ی	د	س	ت	دا	ر	جا	ن	دل	ب	ر	وی	ف	م	ا	ر
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	U	-	-	-
هر	ک	م	ر	ا	ب	ش	ث	ها	ش	س	ر	خ	ل	و	ت	ب	ر	ن	ها
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		

جامعه‌شناسی

۷۱ ۲ در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدود دانستن دانش علمی

به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد، یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد.

مشکلات و مسائل اجتماعی، آن‌چنان که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما نیستند و این‌گونه نیست که فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بتوانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند. همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) نادرست (پوزیتیویسم به معنای وحدت روش علوم است). - نادرست (افراد قدرت مقاومت در برابر ساختارها و ایجاد تغییر در آن‌ها را دارند).

۳) نادرست (در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی، صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد). - درست

۴) نادرست (جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی قرار می‌دهد). - نادرست (انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند).

۷۲ ۴ یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی ————— علت

نادیده گرفتن اراده و خلاقیت انسان‌ها

نگاه کردن به مسائل جوانان و نوجوانان از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها ————— معنای ————— همراهی همدلانه

شناسایی جامعه صرفاً با دانش‌های ابزاری ————— پیامد ————— تصور جامعه به عنوان واقعیتی بیرونی که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

۷۳ ۱ با تطمیع و تهدید و اجبار قادرند پیش‌بینی رفتارها را تضمین

کنند ————— برقراری نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی

دو بال موفقیت انسان‌ها ————— نظم اجتماعی و خلاقیت

انسان با وجود دسترسی به مطالب متنوع و زیاد، تحت کنترل قرار می‌گیرد ————— فضای مجازی

بزرگاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما ————— اخلاق‌گریزی

۷۴ ۳ نظریه‌پردازان کنش اجتماعی ————— زندگی اجتماعی انسان را

با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

به معنای وحدت روش علوم است ————— پوزیتیویسم

پاسخ به پرسش‌هایی نظیر قواعد اقتصادی چگونه با قواعد زندگی خانوادگی یا قواعد سیاسی هماهنگ می‌شوند؟ ————— ساختار اجتماعی

موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی ————— برجسته‌سازی شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون بدن انسان

۷۵ ۱ از منظر جامعه‌شناسی تبیینی برخی جوامع از برخی جوامع

دیگر پیشرفته‌ترند ————— زیرا در رفع نیازهای خود تواناترند.

استخراج بیش از حد نفت نشانه تغییر در محیط خود نظام اجتماعی است. از منظر جامعه‌شناسی تفسیری، عامل اصلی اعتیاد برخی از جوانان و نوجوانان به استفاده از اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، معنای استفاده از فضای مجازی است.

نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی ————— مطالعه نظم اجتماعی

۷۶ ۲ پاول کله ————— در ورای ابهام، راز و رمزی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

لمبروزو ————— می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با روش تبیینی اثبات کند. سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد ————— قفس آهنین (وبر)

شکل‌ها و رنگ‌ها به واقعیتی مشخص بیرون از ذهن اشاره ندارند ————— واسیلی کاندینسکی

او (گالیله) روش تجربی را در موقعیتی به کار گرفت که شهود آباء کلیسا غالب بود.

۷۷ ۴ رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و

اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد (که منظور از نادیده گرفتن کنش، نادیده گرفتن ویژگی‌های آن است).

۷۸ ۱ خلاقیت‌زدایی ————— تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به

تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند.

خاکستری شدن جمعیت ————— افزایش جمعیت بالای ۶۵ سال و شکل‌گیری چالش‌های جدید

پدیده‌های هم‌تغییر ————— در بریتانیا میان سن افراد و قومیت‌های آنان با ازدواج رابطه وجود دارد.

۷۹ ۱ سقوط ارزش‌ها (ارزش‌زدایی) ————— پیشرفت‌های چشمگیر

جهان غرب در حوزه صنعت و فضا به فجایع انسانی و زیست‌محیطی اتجامید. قوانین طبیعی ————— ما فقط می‌توانیم آن‌ها را بشناسیم و تا جایی که اجازه می‌دهند، در پدیده‌هایی مانند ماشین تغییراتی ایجاد کنیم.

همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند ————— جامعه‌شناسی تبیینی

کنش اجتماعی ————— مقاومت مردم امرلی

۸۰ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست،

ج) از منظر جامعه‌شناسی تبیینی، انسان‌ها صرفاً مجریان (پیچ و مهره‌های) نظم هستند.

د) انسان‌ها این‌گونه نیستند (برخی زود جوش می‌آورند، برخی دیگر صبورند) و برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند.

۸۸ (۲) این سوال خیلی سنگینه، پس با دقت به جوابش توجه کن.

امکان رای دادن به قوانین الهی وجود ندارد - جهان سکولار و دنیوی امکان تحرک اجتماعی صعودی را برای یک نژاد خاص، فراهم می‌کند - مربوط به جامعه‌ای است که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد. تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند - جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است.

هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد - جهان سکولار و دنیوی

دقت کنیز به علت مهم بودن جهان سکولار و دنیوی دو بار ارزش سوال دارم. پس بخش مربوط به جهان سکولار و کامل بخون.

۸۹ (۴) بررسی عبارت‌های نادرست.

(ب) این تعریف موقعیت اجتماعی است.

(ج) در جامعه سرمایه‌داری، مالکیت ثروت همراه با شغل از پایه‌های اساسی هویت‌یابی هستند.

۹۰ (۳) بررسی عبارت‌های نادرست.

(ب) طبقه سوم که در جوامع فئودالی غربی وجود داشت، هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود.

(ج) تعارض فرهنگی هم علل درونی دارد و هم علل بیرونی.

۹۱ (۳) چالش‌های ذاتی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند و چالش‌های عارضی در اثر عوامل خارجی پدید می‌آیند.

لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت.

نظریه‌پردازان لیبرال معتقد بودند آزادی فعالیت صاحبان سرمایه ضامن پیشرفت جامعه است و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند.

حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی در انگلستان سبب شد که دولت‌مردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.

۹۲ (۴) شکل‌گیری بلوک شرق و غرب - طی قرن بیستم

لیبرالیسم اولیه - قرون هجدهم و نوزدهم

نقد لیبرالیسم اقتصادی توسط مارکس - نیمه دوم قرن نوزدهم

۹۳ (۱) کارگران، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین، آزاد شده بودند. به متن کتاب درسی توجه دقیق داشته باشید.

۹۴ (۲) کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند - مالتوس

در رمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفانی که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت - دیکنز

نقد لیبرالیسم اقتصادی در نیمه دوم قرن نوزدهم - مارکس

مخالف دخالت دولت در اقتصاد - ریکارو

۸۱ (۴) خود، پلیس خود باش - کنترل اجتماعی

روشی که به وسیله آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود - اقتناع اولین و مهم‌ترین عاملی که باعث آشنایی فرد با جهانی که در آن متولد شده است، می‌شود - خانواده

۸۲ (۳) عبارت اول، تعریف جامعه‌پذیری می‌باشد.

عبارت دوم، تعریف فتوت‌نامه می‌باشد.

فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند، از قدرت اقتضای بیشتری برخوردارند.

عبارت چهارم، تعریف بازتولید هویت اجتماعی است.

۸۳ (۱) بررسی عبارت‌های نادرست.

(ب) فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده (نه مدرسه) می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

(د) عضویت در جهان اجتماعی، در همه (نه بسیاری) موارد، با نظارت و کنترل اجتماعی همراه است. در کتاب درسی به قیوها توجه ویژه‌ای کنید.

۸۴ (۲) تشویق و تنبیه به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود.

شیوه غیررسمی آن بیشتر در خانواده، همسالان یا به وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود و آثار عمیق‌تری دارد.

۸۵ (۱) بررسی عبارت‌های نادرست.

- فطرت آدمی و شکوفایی آن شدت و ضعف هر دو امکان انحراف از آن نیز وجود دارد.

- در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیار است.

۸۶ (۳) کارمندی که از یک بخش اداره به بخش دیگر منتقل می‌شود

- تحرک اجتماعی افقی (اتفاق خاصی نمی‌افتد و صرفاً از یک بخش به بخش دیگر منتقل می‌شود).

کارمند اداره، هنگامی که مدیر بخشی از اداره می‌شود - تحرک اجتماعی صعودی (مثلاً از بخش حسابداری به بخش معاونت می‌رسد یعنی تحرک داشته و این تحرک صعودی بوده است).

مدیر اداره هنگامی که از مدیریت عزل می‌شود و به صورت کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد - تحرک اجتماعی نزولی صورت گرفته است. (این فرد از مدیریت برکنار شده و موقعیت او به یک کارمند عادی تنزل پیدا کرده است).

۸۷ (۱) بیشتر در جوامعی رخ می‌دهد که موقعیت اجتماعی افراد و

براساس ویژگی‌های انسانی مانند وراثت تعیین می‌شود - انسداد اجتماعی در این جوامع، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت - جوامع فئودالی غربی

در این جهان، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند - جهان دینی و معنوی

اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد - تعارض فرهنگی

روانشناسی

۱۰۱ (۳) بررسی عبارت نادرست،

ج) وقتی فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است.

۱۰۲ (۲) در عبارت‌های اول و سوم شناسایی موقعیت اولیه دشوار است،

چون این مسائل می‌توانند علل متعددی داشته باشند و مربوط به علوم انسانی هستند، پس خوب تعریف نشده محسوب می‌شوند، اما علت عبارت دوم مشخص است و از نوع خوب تعریف شده است.

۱۰۳ (۳) استفاده از روش تمرین مکرر ← به کارگیری راه‌حل مناسب

← مرحله دوم

مقایسه نمرات قبل و بعد از روش مطالعه ← ارزیابی راه‌حل ← مرحله سوم

۱۰۴ (۴) هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۳) روش‌های اکتشافی حل مسئله

هستند، زیرا براساس نظر شخصی هستند اما گزینه (۴) براساس نیازسنجی افراد است، پس تحلیلی است و با بقیه متفاوت است.

۱۰۵ (۱) زمان بر بودن ← تحلیلی

نیاز نداشتن به پردازش عمیق اطلاعات ← اکتشافی

متزلزل شدن اعتبار راه‌حل آن با گذشت زمان ← اکتشافی

تبعیت از قواعد مشخص ← تحلیلی

۱۰۶ (۴) در روش خورد کردن، یک مسئله بزرگ (لاغری) به چند مسئله

کوچک (کاهش تدریجی کالری) تقسیم می‌شود.

در عبارت دوم، مادر موقعیت مکانی خود را تغییر داده است تا فاصله بین وضعیت مطلوب و وضعیت موجود را کاهش دهد.

۱۰۷ (۲) پذیرفته شدن موضوعات مربوط به مسائل اجتماعی ←

ارائه معیار برای داوری ← مرحله سوم

انتخاب موضوع بی‌عدالتی اجتماعی ← ارائه بهترین راه‌حل ← مرحله چهارم

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) مرحله اول - مرحله دوم

(۳) مرحله دوم - مرحله چهارم

(۴) مرحله سوم - مرحله دوم

۱۰۸ (۲) روش بارش مغزی، نوعی روش اکتشافی حل مسئله است.

۱۰۹ (۳) روش استفاده شده توسط محسن، روش شروع از آخر است که

جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله بوده و تمامی موارد در مورد آن صدق می‌کند اما گزینه (۲) به روش تحلیلی حل مسئله اشاره دارد که مورد قبول همگان است.

۱۱۰ (۳) مسئله یک فرآیند و جریان تحت کنترل است، لذا وقتی

فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آن چه انجام می‌دهد، آگاهی کامل دارد.

۹۵ (۴) بررسی گزینه‌ها،

(۱) نادرست (اروپای شرقی) - درست

(۲) نادرست (اروپای غربی) - نادرست (عدالت اقتصادی)

(۳) درست - درست

(۴) درست - نادرست (نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت)

۹۶ (۲) بررسی عبارت نادرست،

(د) از نظر مارکس، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

۹۷ (۴) بررسی گزینه‌ها،

(۱) درست - نادرست (سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست).

(۲) درست - نادرست (فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری)

(۳) نادرست (هجدهم و نوزدهم) - نادرست (سوسیالیسم و کمونیسم در مقابل فردگرایی لیبرال، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند)

(۴) درست - درست

۹۸ (۳) عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند

← جوامع سوسیالیستی

چالش جهانی بود ← چالش بین بلوک شرق و غرب

انسان در دنیای از قبل تملک‌شده، هیچ حقی برای دریافت کم‌ترین غنا یا چون و چرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد ← اگر نتوانند قدرت خود را از والدینش بگیرد و اگر جامعه خواهان کار او نباشد.

فقط با یک انقلاب قابل حل بود ← چالش‌های جامعه سرمایه‌داری

۹۹ (۱) مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن بیستم، بلوک شرق

و غرب را شکل دادند.

حزب کمونیست شوروی با انقلاب سال ۱۹۱۷ توانست قدرت را در روسیه به دست گیرد.

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

دیگاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست.

۱۰۰ (۱) بررسی عبارت‌های نادرست،

(ب) چالش بین بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد.

(ج) بعد از انقلاب فرانسه، طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی در طرف راست و منتقدان این نظریه در طرف چپ مجلس فرانسه قرار می‌گرفتند.

۱۱۵ ۲ ترجمه کلمات مهم: کُنَّا: بودیم / دُووِیْن: با پشتکار / هَا

علینا: آنچه بر ما واجب است / اَجْر: پیمان، آخرین

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) می‌خواندیم (← در خواندن ... بودیم)، واجب بود (← واجب است).

(۳) می‌خواندیم (مانند گزینه (۱))، «دُووِیْن» خبر «کُنَّا» است نه حال

(۴) پشتکار داشتیم (← با پشتکار بودیم)، دیگر (← پایان)

۱۱۶ ۲ نزد (← به سوی، راضی و خشنود (← مورد رضایت، در حالی

که مورد رضایت است.

۱۱۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) الف و ثمانمئة و أربعة و ثلاثین (← هزار و هشتصد و سی و چهار

(۲) مِن خیر عباد الله (← از بهترین بندگان خداوند

(۴) حَتَّى یَرْضَى الرحمن (← تا خداوند بخشایند خشنود شود

۱۱۸ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) أَقْدَم علی (قَدَّمَ لـ)، المواعظ القیمة (← مواعظ قیمة)

(۳) «تَقَدَّمَ» یعنی «پیشرفت کرد»، نافعة (← قیمة)

(۴) تَقَدَّمَ (مانند گزینه (۳))، قائمة (مانند گزینه (۳))

■ متن زیر را با دقت بخوانید، سپس متناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ

دهید (۱۲۳ - ۱۱۹):

ترجمه متن:

روزی در یکی از دانشگاه‌ها، استادی از دانشجویانش پرسید: «اگر چهار گنجشک بر روی درخت باشند و سه تا از آن‌ها تصمیم به پرواز بگیرند، چند گنجشک روی درخت می‌ماند؟!» [دانشجویان] پاسخ دادند: «یکی». ناگهان یک دانشجوی باهوش برخاست و با نظر دیگران مخالفت کرد و گفت: «سه تا از آن‌ها باقی می‌مانند». پس هر کسی که در کلاس بود، حیرت‌زده شد. استاد از او پرسید: «چطور ممکن است؟!» [دانشجو] پاسخ داد: «شما گفتم تصمیم گرفتند و نگفتم پرواز کردند و تصمیم گرفتن به معنای انجام آن نیست.»

۱۱۹ ۱ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) سخن و عمل (۲) پرواز واقعی
(۳) تصمیم گرفتن (۴) استاد و دانشجویانش

۱۲۰ ۱ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) استاد از پاسخ دانشجوی باهوش تعجب نکرد.
(۲) دانشجوی باهوش صحبت کرد، پس از این‌که سایر دانشجویان به سؤال پاسخ دادند.
(۳) استاد از دانشجوی باهوش درباره دلیل پاسخش پرسید.
(۴) همه دانشجویان در پاسخ به سؤال اشتباه کردند جز یکی از آن‌ها.

۱۲۱ ۴ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۲) بسیاری حرف می‌زنند و اندک [از آن‌ها] عمل می‌کنند.
(۳) واژگان و کلمات بدون اقدام به انجام کار، به انسان سود نمی‌رسانند.
(۴) به سنجیده سخن گفتن اشاره کرده است.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعویب مشخص کن (۱۱۸ - ۱۱۱):

۱۱۱ ۱ ترجمه کلمات مهم: أُمَّة واحدة: یک امت، انثی واحد / أُمَّة:

پس / التَّمِیْن: تکیه، پیمان

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۳) پیامبران مرزدهنده (← پیامبران را مرزدهنده «مُبَشِّرین» حال است نه صفت)

(۳) «در ابتدا» اضافی است، سپس (← پس)

(۴) بوده‌اند (← بودند، سپس (مانند گزینه (۳))، پیامبران بشارت‌دهنده (مانند

گزینه (۲))

۱۱۲ ۲ ترجمه کلمات مهم: لا خَیْرَ: هیچ خیری نیست / ففسدة: مایه

نهایی / یُعِیْبُ: می‌بیراند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برتری‌ای (← خیری)، پس همانا (← زیرا، چه)، عقل می‌میرد (← عقل را

می‌بیراند: «یُعِیْبُ» متعدی است.)

(۳) «لا» نفی جنس در ترجمه لحاظ نشده، فساد (← مایه تباهی)

(۴) نمی‌یلی (← نیست)، خرد می‌میرد (مانند گزینه (۱))

۱۱۳ ۳ ترجمه کلمات مهم: حَسِبَ: پنداشته / المرء الأذی: انسانی که،

آمی که / أم: یا / قدر: ارزش / یَحْسَنُه: آن را نیکو انجام می‌دهد (این‌جا)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مردی (← انسانی)، مفتخر است (← افتخار می‌کند) و (← یا)، قدر و

منزلت (← ارزش)، احسان می‌کند (← نیکو انجام می‌دهد)

(۲) انسان (← انسانی)، با - فخر می‌فروشد (← به افتخار می‌کند)، گمان

می‌کند (← گمان کرده: «حَسِبَ» ماضی است)، شخص (← شخصی

«شخصی» نکره است)

(۴) «أدم» اضافی است، طلا یا نقره (← نقره یا طلا)، شخص (← مانند گزینه

(۲))، نگو انجام داده (← نگو انجام می‌دهد)

۱۱۴ ۴ ترجمه کلمات مهم: معلّمنا الجدید: معلّم جدید ماست /

الدروس: درس‌ها، درس / فتنح: پس ما، و ما

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این معلّم ما، جدید است (← این معلّم جدید ماست)، «که» اضافی است،

در حالی که (← و، پس؛ جمله حالیه نداریم)

(۲) این معلّم ما جدید است (مانند گزینه (۱))، تدریس می‌کند (← درس‌ها را

درس می‌دهد)

(۳) این معلّم جدید ما (مانند گزینه (۱))، از روی دلسوزی (← دلسوزانه،

درس می‌دهد (مانند گزینه (۲))، در حالی که (مانند گزینه (۲))

تاریخ

۱۳۱) ۴ در دوره ناصرالدین شاه، سنت نگارگری ایرانی تحت تأثیر هنر

مدرن اروپایی قرار گرفت. سبک نوینی در نقاشی به وجود آمد و نقاشان بزرگی مانند محمد غفاری معروف به «کمال‌الملک» پا به عرصه نهادند.

۱۳۲) ۳ تجاری شدن کشاورزی ایران در عصر قاجار تغییر چندانی در فنون کشاورزی ایران ایجاد نکرد، اما موجب افزایش درآمد مالکان و مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور تولیدات برخی از محصولات کشاورزی، نظیر پنبه و تریاک شد.

۱۳۳) ۳ هدف رشدیه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

۱۳۴) ۱ در نتیجه یک قرن مبارزه و بیدارگری، ارتباط منظمی میان علما و مردم به وجود آمد و زمینه پیدایش حرکتی فکری به رهبری عالمان دینی فراهم شد. گسترش این حرکت فکری موجب افزایش آگاهی مردم در زمینه مسائل اعتقادی و دینی شد و باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه را در مقابل انحرافات فکری تقویت کرد. اولین ثمره این فعالیت‌ها، پیروزی در نهضت تنباکو بود.

۱۳۵) ۳ اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین در سفرنامه‌های عهد قاجار مشاهده می‌شود. سفرنامه میرزا صالح شیرازی و سیاحت‌نامه ابراهیم‌بیگ اثر حاج زین‌العابدین مراغه‌ای از آن جمله است.

۱۳۶) ۴ مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است. از آن‌جا که درباریان فاسد، مانع از رسیدن خبرهای صحیح به مظفرالدین شاه بودند، مهاجران مجبور شدند سفیر عثمانی را واسطه قرار دهند و توسط او، خواسته‌های خود را به گوش شاه برسانند.

مهم‌ترین خواسته‌های آن‌ها عبارت‌اند از: ایجاد عدالتخانه در همه شهرها برای رسیدگی به شکایات مردم و برقراری عدالت در جامعه - عمل به قانون اسلامی به طور دقیق و به دور از ملاحظات شخصی

۱۳۷) ۳ بررسی عبارت‌ها،

الف) سید عبدالله بهبهانی

ب) سید محمد طباطبایی

ج) سید محمد طباطبایی

د) سید محمد طباطبایی پس از بازگشت مهاجران از ری به تهران با مظفرالدین شاه نامه‌نگاری کرد.

ه) شیخ فضل‌الله نوری

گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۳ و ۱۲۴):

۱۲۲) ۲ إبقاء ← بقاء، «بِقی» جمله وصفیه نیست.

۱۲۳) ۲ مُتعد ← لازم، مُن ← کلّ

گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات آمده مشخص کن (۱۳۰ = ۱۲۴):

۱۲۴) ۳ «خَصْلَتَانِ» صحیح است.

۱۲۵) ۱ ترجمه عبارت سؤال: «بهترین برادران‌تان کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه کند» که مفهوم عبارت عربی در گزینه (۱) آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۲) مفهوم ← از خودگذشتگی و ایثار

۳) مفهوم ← ترجیح دادن دیگران بر خود

۴) مفهوم ← برجسته بودن عیب پاکان

۱۲۶) ۴ در گزینه (۱) «أعلى: بالاترین»، در گزینه (۲)، «أحب: دوست‌داشتنی‌ترین» و در گزینه (۳)، «شَرُّ: بدترین» همگی اسم تفضیل‌اند، اما

در گزینه (۴)، «خَيْرٌ: خوبی» مصدر است. «خَيْرٌ شَرٌّ» اگر اسم «لا»ی نفی جنس شوند، هرگز اسم تفضیل نیستند.

۱۲۷) ۲ بررسی گزینه‌ها،

۱) ای نیکوترین آفریدگاران ... (صفت عالی)

۲) ... شیوه‌ای نیکوتر (صفت تفضیلی)

۳) ... سنگین‌ترین چیزها ... (صفت عالی)

۴) ... نیرومندترین زنان ... (صفت عالی)

۱۲۸) ۴ بررسی گزینه‌ها،

۱) به خانه رسیدم ... («المُنْزِل» مفعول و منصوب است.)

۲) آرامگاه ... را زیارت کردیم. («مَرْقَد» اسم مکان و مفعول و منصوب است.)

۳) ورزشگاه‌هایی ... را دیدند «مَلْعَب» جمع «مَلْعَب» اسم مکان و مفعول و منصوب است.)

۴) ... نام مدرسه‌تان را شنیده بودم. («مَدْرَسَة» اسم مکان و مضاف الیه و مجرور است. «اسم» مفعول است.)

۱۲۹) ۴ بررسی گزینه‌ها،

۱) گویا (انگار) در دل تو، اثری از گمان هست. («كَأَنَّ» این‌جا برای تردید به کار رفته است.)

۲) «لَيْتَ: کاش» برای عدم امید به کار می‌رود.

۳) «لَکِنْ: لئنا» برای تکمیل معنا و رفع ابهام از جمله قبل خود به کار می‌رود.

۴) «این تندیس» گویی آن [شبیبه] مردی است که به دقت به چشمان ما نگاه می‌کند. («كَأَنَّ» این‌جا برای تشبیه به کار رفته است.)

۱۳۰) ۱ بررسی گزینه‌ها،

۱) «مَطْلُومَة» حال و اسم مفعول است.

۲) «مُتَأَخَّرَات» حال و اسم فاعل است.

۳) جمله «و هو مسرور» حال و «مُسْرور» اسم مفعول و خبر است.

۴) «مُتَوَكِّلَة» حال و اسم فاعل است.

- ۱۳۸) ۱ در فاصله‌ای که متمم قانون اساسی تدوین می‌شد، اختلاف درونی مشروطه‌خواهان از یک سو و مخالفت محمدعلی شاه با نظام مشروطه از سوی دیگر، اوضاع را آشفته و پریشان ساخته بود، تا آن‌که سرانجام شیخ فضل‌الله نوری به دلیل اعمال نفوذ غربگرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد. **توجه:** به توب بستن مجلس پس از این جریان‌ات اتفاق افتاد.
- ۱۳۹) ۲ انگلستان به دلایلی از مشروطه حمایت می‌کرد:
- ۱- افزایش اعتبار خود در ایران ۲- به قدرت رساندن مپه‌رهای انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس ۳- محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه
- روسیه به چند دلیل با نهضت مشروطه ایران مخالفت می‌کرد:
- ۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که از مشروطه‌خواهان حمایت می‌کرد ۲- کمک به محمدعلی شاه که طرفدار روس بود ۳- پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز
- ۱۴۰) ۴ بررسی عبارت‌ها:
- تأسیس بانک ملی (مجلس اول شورای ملی) ← محمدعلی شاه
- اعدام شیخ فضل‌الله نوری (بعد از فتح تهران) ← احمد شاه
- تعطیلی مجلس دوم شورای ملی ← احمد شاه
- اخراج مسیو نوز بلژیکی (مجلس اول شورای ملی) ← محمدعلی شاه
- انعقاد قرارداد ۱۹۰۷ میان روس و انگلیس ← محمدعلی شاه
- ترور امین‌السلطان ← محمدعلی شاه
- تخریب مرقد مطهر امام رضا (ع) توسط روس‌ها (بعد از تعطیلی مجلس دوم شورای ملی) ← احمد شاه
- ۱۴۱) ۴ ترتیب مراحل پژوهش در تاریخ: انتخاب موضوع ← تدوین پرسش‌های تحقیق ← شناسایی منابع ← گردآوری و تنظیم اطلاعات ← تحلیل و تفسیر اطلاعات ← گزارش یافته‌های پژوهش
- نکته:** در مرحله شناسایی منابع، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند.
- تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی کار ساده‌ای نیست و مورخان برای انجام آن، نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاص هستند.
- ۱۴۲) ۴ بیشتر مورخان دوران اسلامی به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. این مورخان بیشتر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند. برخی از وقایع‌نویسان به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند و آنان را در مسافرت‌ها و جنگ‌ها همراهی می‌کردند. بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.
- ۱۴۳) ۲ منابع پژوهش تاریخی، از نظر درجه اهمیت و اعتبار، به دو دسته منابع دست اول (اصلی) و دست دوم (فرعی) تقسیم می‌شوند.
- ۱۴۴) ۴ الف) در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد: گاه‌شماری مصریان و گاه‌شماری اوستایی
- ب) هر چند سال، یک ماه از سال واقعی عقب می‌افتاد: گاه‌شماری بابلی (هر سه سال، یک ماه عقب می‌افتاد) و گاه‌شماری اوستایی (هر ۱۲۰ سال یک ماه عقب می‌افتاد)
- ج) در دوره اشکانی و ساسانی متداول بود: گاه‌شماری اوستایی
- د) در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد: گاه‌شماری بابلی‌ها (خورشیدی - قمری)
- ۱۴۵) ۱ نقشه‌های تاریخی، انواع مختلف اطلاعات شامل قلمرو حکومت‌ها، مرزها، پایتخت‌ها، شهرها، بناهای مهم، محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ‌ها، شبکه راه‌ها، مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها و تقسیمات اداری و مالیاتی را نمایش می‌دهند.
- بررسی عبارت‌هاک نادرست:**
- جغرافیای تاریخی: مطالعه تأثیر پدیده‌های جغرافیایی در توسعه تمدن‌ها - چگونگی ایجاد و گسترش شبکه راه‌ها، تمدن‌ها، مهاجرت‌ها و ...
- خط زمان: ابزار مناسبی برای نمایش ترتیب زمان وقوع رخدادها بر روی نمودار
- ۱۴۶) ۳ اشیایی که از داخل گورهای باستانی به دست آمده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای هستند. این اشیاء و همچنین شیوه تدفین مردگان و معماری و مصالح آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته ارائه می‌دهند.
- ۱۴۷) ۲ یافته‌های به دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان در استان ایلام نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه در فاصله سال‌های ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی) از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند که به کشت گندم و جو روی آورده‌اند.
- توجه:** مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است. از این‌رو، بیشتر اطلاعاتی که تاکنون درباره زندگی انسان و جوامع دوران پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل تحقیقات علمی باستان‌شناسان است.
- ۱۴۸) ۳ جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها، شکست‌ها و ... مطالعه می‌کند.
- بررسی عبارت‌هاک نادرست:**
- الف) باستان‌شناسی
- ب) باستان‌شناسی

- ۱۳۸) ۱ در فاصله‌ای که متمم قانون اساسی تدوین می‌شد، اختلاف درونی مشروطه‌خواهان از یک سو و مخالفت محمدعلی شاه با نظام مشروطه از سوی دیگر، اوضاع را آشفته و پریشان ساخته بود، تا آن‌که سرانجام شیخ فضل‌الله نوری به دلیل اعمال نفوذ غربگرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد. **توجه:** به توب بستن مجلس پس از این جریان‌ات اتفاق افتاد.
- ۱۳۹) ۲ انگلستان به دلایلی از مشروطه حمایت می‌کرد:
- ۱- افزایش اعتبار خود در ایران ۲- به قدرت رساندن مپه‌رهای انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس ۳- محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه
- روسیه به چند دلیل با نهضت مشروطه ایران مخالفت می‌کرد:
- ۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که از مشروطه‌خواهان حمایت می‌کرد ۲- کمک به محمدعلی شاه که طرفدار روس بود ۳- پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز
- ۱۴۰) ۴ بررسی عبارت‌ها:
- تأسیس بانک ملی (مجلس اول شورای ملی) ← محمدعلی شاه
- اعدام شیخ فضل‌الله نوری (بعد از فتح تهران) ← احمد شاه
- تعطیلی مجلس دوم شورای ملی ← احمد شاه
- اخراج مسیو نوز بلژیکی (مجلس اول شورای ملی) ← محمدعلی شاه
- انعقاد قرارداد ۱۹۰۷ میان روس و انگلیس ← محمدعلی شاه
- ترور امین‌السلطان ← محمدعلی شاه
- تخریب مرقد مطهر امام رضا (ع) توسط روس‌ها (بعد از تعطیلی مجلس دوم شورای ملی) ← احمد شاه
- ۱۴۱) ۴ ترتیب مراحل پژوهش در تاریخ: انتخاب موضوع ← تدوین پرسش‌های تحقیق ← شناسایی منابع ← گردآوری و تنظیم اطلاعات ← تحلیل و تفسیر اطلاعات ← گزارش یافته‌های پژوهش
- نکته:** در مرحله شناسایی منابع، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند.
- تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی کار ساده‌ای نیست و مورخان برای انجام آن، نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاص هستند.
- ۱۴۲) ۴ بیشتر مورخان دوران اسلامی به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. این مورخان بیشتر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند. برخی از وقایع‌نویسان به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند و آنان را در مسافرت‌ها و جنگ‌ها همراهی می‌کردند. بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.

۱۵۷) ۳ اغلب مردم شهر یثرب، کشاورزی می‌کردند و درآمد و رفاه اقتصادی بالایی نداشتند.

۱۵۸) ۳ سردسته منافقان مدینه، عبدالله بن ابی بود که پیش از هجرت پیامبر (ص)، گروه‌هایی از مردم یثرب قصد داشتند او را به ریاست شهرستان برگزینند. او می‌کوشید انصار را علیه مهاجران تحریک نماید.

۱۵۹) ۴ بررسی عبارت‌ها،
الف) دعوت سران امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ به اسلام ← پس از پیمان صلح حدیبیه (سال ششم هجری)
ب) ورود هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب به مدینه و اعلام فرمانبرداری از رسول خدا (ص) ← سال وفود (سال نهم هجری)
ج) فتح مکه و پاک‌سازی کعبه از بت‌ها ← (رمضان سال هشتم هجری)

۱۶۰) ۳ رسول خدا (ص) در واپسین روزهای زندگی خود، دستور داد سپاه اسلام برای مقابله با تهدیدات رومیان، به سوی سرحدات شام حرکت کند و اسامه بن زید را که در آغاز جوانی بود، به فرماندهی آن سپاه منصوب کرد، اما به دلیل مخالفت برخی از صحابه، این دستور پیامبر (ص) در زمان حیات ایشان عملی نشد.

۱۴۹) ۲ از حدود ۱۹۰۰ ق.م به تدریج اموری‌ها قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش دادند و سلسله‌ای را تأسیس کردند که به «بابل قدیم» معروف است. مشهورترین فرمانروای این سلسله، حمورابی بود. مهم‌ترین دلیل شهرت حمورابی، به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او بر جای مانده و نخستین سند قانون‌گذاری جهان به شمار می‌آید.

۱۵۰) ۲ در دوره امپراتوری قدیم، قدرت فراعنه در اوج بود و اهرام سه‌گانه که اکنون یکی از شاهکارهای معماری جهان باستان است، به دستور آنان ساخته شد.

مصر از منابع طبیعی سنگ آهک و سنگ خارا بهره‌مند بود و معماران مصری برای ساخت هرم و دیگر بناها از آن‌ها استفاده می‌کردند. ساخت این بناها نیازمند دانش و مهارت بسیار بود و ساختن آن‌ها بدون محاسبات دقیق هندسی و ریاضی امکان‌پذیر نبود.

۱۵۱) ۳ بررسی و مطالعه محیط جغرافیایی رویدادها، در پژوهش‌های تاریخی اهمیت زیادی دارد. نوشته‌های جغرافیایی اطلاعات بسیار بااهمیتی درباره آداب و رسوم، فرهنگ، نوع معیشت، آب و هوا، وضعیت اقتصادی و نظامی و ... ارائه می‌دهند. برخی از این متون عبارت‌اند از: کتاب‌هایی با عنوان مشترک «المسالک و الممالک» تألیف نویسندگان مختلف از جمله ابن‌خردادبه.

۱۵۲) ۳ الف) تاریخ‌نگاری عمومی از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

ب) تک‌نگاری از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد.
ج) سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت.

۱۵۳) ۳ پژوهشگران سعی می‌کنند که علایق و انگیزه‌های راوی را در بیان خبر، بررسی و اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند.

۱۵۴) ۴ مؤلف کتاب تجارب‌الامم، ابوعلی مسکویه است. او کتاب خود را به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی نگاشته است. در این روش، مورخ با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.

توجه، یعقوبی، مقدسی، ابن‌مسکویه، بیهقی و ابن‌اسفندیار عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

۱۵۵) ۳ از جمله شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر نظام قبیل‌های افتخار به حسب و نسب، احترام به روابط خونی و خویشاوندی، اطاعت بی‌چون و چرا از رئیس یا شیخ قبیله و پشیمان‌ی بی‌قید و شرط از افراد قبیله در هر شرایطی که بود.

۱۵۶) ۲ بررسی عبارت نادرست،

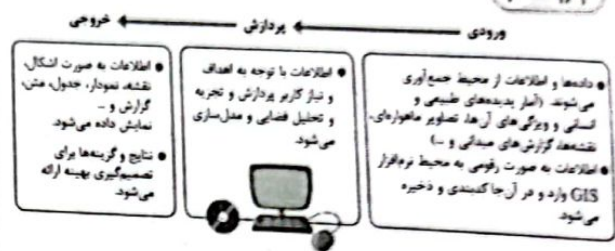
الف) مطالعات مورخان و کاوش‌های باستان‌شناسان در سده‌های ۱۹ و ۲۰ نشان می‌دهد که پیش از میلاد حضرت عیسی (ع)، فرهنگ و تمدن مهمی در سرزمین یمن، واقع در جنوب شبه‌جزیره عربستان وجود داشته است.

جغرافیا

۱۶۱ تا بیش از ظهور و گسترش رایانه، این اطلاعات به صورت دستی و با صرف تلاش و وقت زیاد به صورت‌های مختلف طبقه‌بندی و ثبت می‌گردیدند و روی نقشه‌ها نمایش داده می‌شدند. در آن زمان، قابلیت جمع‌آوری و ذخیره و تحلیل اطلاعات محدود بود. نقشه‌های سنتی و کاغذی گنجایش نمایش حجم زیاد اطلاعات، بازیابی و نمایش ارتباطات متعدد پدیده‌ها را نداشتند.

۱۶۲

۱۶۳ در سامانه اطلاعات جغرافیایی، داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری می‌شوند و به صورت لایه‌لایه در نرم‌افزار قرار می‌گیرند. با استفاده از نقشه‌های GIS که در واقع نقشه‌های هوشمندند می‌توانیم هر لایه از اطلاعات را که بخواهیم، بازیابی و مشاهده کنیم.

۱۶۴ انگلستان ← زادگاه قطار

آلمان ← ساخت اولین هواپیمای جت

۱۶۵ بررسی عبارت نادرست:

(د) اهمیت اقتصادی ← گردشگری به عنوان یک فعالیت اقتصادی مهم در کشورها به زیرساخت‌های حمل و نقل نیاز دارد.

۱۶۶ در نیم قرن اخیر، سه عامل موجب گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل شده است:

۱- افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل و نقل

۲- گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

۳- پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل و نقل.

۱۶۷ همه عبارتهای داده‌شده درباره مقایسه حمل و نقل جاده‌ای و ریلی صحیح می‌باشند.

۱۶۸ الف) ایالات متحده آمریکا دارای گسترده‌ترین و طولانی‌ترین

شبکه ریلی در جهان است که ۸۰ درصد آن به حمل بار اختصاص دارد.

ب) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیر و طولانی‌ترین خط قطار تندرو جهان متعلق به کشور چین است.

ج) کشورهای ژاپن، کره جنوبی، چین و تایوان (در جنوب شرقی آسیا) از جمله تولیدکنندگان عمده قطارهای پرسرعت هستند.

توجه: قطار پرسرعت الکتریکی که در سال ۱۹۶۴م بین توکیو و اراکا در ژاپن به حرکت درآمد، از اولین قطارهای پرسرعت جهان است.

۱۶۹ جغرافیای حمل و نقل، شاخه‌ای از دانش جغرافیاست که جابه‌جایی انسان، بار و اطلاعات را در سطح زمین مطالعه می‌کند و به بررسی الگوهای پراکندگی و شیوه‌های حمل و نقل و تأثیرات آن‌ها بر محیط به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب منطقه‌ای می‌پردازد.

۱۷۰ در اوایل قرن نوزدهم، نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شدند. قطارها در بین شهرها به حرکت درآمدند و این کشور را به زادگاه قطار تبدیل کردند. به این ترتیب، حمل و نقل ریلی موجب حرکت آسان‌تر بار و حمل بارهای سنگین به نقاط نسبتاً دور شد و به مرور رونق بسیار پیدا کرد. بعدها با کشف و استخراج نفت و استفاده از آن به جای زغال‌سنگ، سرعت و کارایی وسایل حمل و نقل بیشتر شد.

۱۷۱ سنجش از دور و GIS (سامانه اطلاعات جغرافیایی) از جمله شاخه‌های فنون جغرافیایی است که با علوم فضایی در ارتباط است.

۱۷۲ جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد. از آن‌جا که حمل و نقل در فعالیت‌های اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد، جغرافیای حمل و نقل، شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود.

توجه: جامعه‌شناسی یکی از علوم انسانی است. اما جغرافیای رفتاری و فرهنگی به عنوان یکی از شاخه‌های جغرافیای انسانی با جامعه‌شناسی در ارتباط است.

۱۷۳ در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند؛ به طور مثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن اثر می‌گذارد و بالعکس. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و موجب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

۱۷۴ همه مثال‌های ذکرشده مرتبط با درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها به عنوان یکی از اشکال مختلف عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی است.

۱۷۵ سؤال چه کسی / چه کسانی: روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. «چه کسانی با کدام فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی در این پدیده اثر داشته است و تأثیر آن بر محیط و انسان چیست؟» - بی‌توجهی به تثبیت خاک

سؤال چرا: به علت وقوع پدیده می‌پردازد. «چرا این پدیده به وجود آمده است؟» - تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر

۱۷۶ سؤال «چرا» به علت وقوع پدیده می‌پردازد. چرا این پدیده به وجود آمده است؟ - واکنش گازهای تولیدشده از سوختن سوخت‌های مختلف با اکسیژن موجود در هوا و بخار آب.

۱۸۷ ۲ مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند: مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی یا قومی و یا یک ناحیه طبیعی (مانند زیست‌بوم جنگل‌های بارانی) بین چند استان، یا چند کشور و یا حتی چند قاره قرار می‌گیرد.

۱۸۸ ۳ مرزهای نواحی قابل تغییرند - در اثر فعالیت‌های انسانی با عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از میان برود و وسعت آن کم یا زیاد شود؛ برای مثال، مهاجرت روستاییان از یک ناحیه یا وقوع خشکسالی، وسعت یک ناحیه کشاورزی را کاهش می‌دهد یا ممکن است به کلی آن ناحیه را به ناحیه‌ای غیرکشاورزی تبدیل کند.

توجه: در صورت سؤال تنها به عوامل طبیعی اشاره شده پس در جای خالی اول باید یک عامل طبیعی مانند وقوع خشکسالی قرار گیرد.

۱۸۹ ۲

نواحی انسانی: شامل نواحی جمعیتی، فرهنگی، اقتصادی و ... در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند و به وجود می‌آیند.

توجه: جمعیت، اقوام، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و غیره از جمله معیارهای مربوط به عوامل انسانی در تقسیم‌بندی نواحی هستند.

نواحی طبیعی: در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند. این نواحی دارای ویژگی‌های طبیعی هستند و بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند. جوامع انسانی برای ادامه حیات به نواحی طبیعی وابسته‌اند.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نواحی طبیعی - نواحی طبیعی
- ۲) نواحی طبیعی و انسانی - نواحی طبیعی
- ۳) نواحی انسانی - نواحی انسانی
- ۴) نواحی سیاسی - نواحی انسانی

۱۹۰ ۱ شهرها، استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا یک نهاد آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کند. این نواحی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند. مرزهای نواحی سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد. (نادرستی مورد الف)

توجه: قلمرو نواحی سیاسی و اداری از نظر وسعت با یکدیگر متفاوت است. برای مثال قلمرو سیاسی استان قم از استان کرمان کوچک‌تر است.

۱۷۷ ۳ گام دوم پژوهش - فرضیه

فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) طرح سؤال (گام اول)
- ۲) نتیجه‌گیری (گام پنجم)
- ۳) فرضیه (گام دوم)
- ۴) ارائه پیشنهاد (گام پنجم)

۱۷۸ ۲ سؤال «گجا» با رکن اساسی جغرافیا سروکار دارد.

- ب) سؤال «چطور» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.
- ج) سؤال «چه چیز» بر ماهیت مسئله دلالت دارد.

۱۷۹ ۱ روش‌های جمع‌آوری اطلاعات:

- ۱- روش کتابخانه‌ای: این روش در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد. از جمله ابزارها و منابع گردآوری اطلاعات در این روش می‌توان به سالنامه‌های آماری، عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای، نقشه‌ها و ... اشاره کرد.
- ۲- روش میدانی: پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد. در واقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر ببرد. پرسش‌نامه، مصاحبه و مشاهده، از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات میدانی است.

۱۸۰ ۳ پردازش اطلاعات یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ

اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات.

۱۸۱ ۲ ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر

طبیعی و انسانی در آن است (وحدت‌یابی).

۱۸۲ ۳ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر

یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.

۱۸۳ ۴ زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند.

معیارهای ناحیه‌بندی مربوط به عوامل طبیعی عبارت‌اند از: ناهمواری‌ها، آب و هوا، پوشش گیاهی، خاک، میزان بارش و ...

توجه: نوع فعالیت اقتصادی از معیارهای مربوط به عوامل انسانی می‌باشد.

۱۸۴ ۴ نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر به وجود می‌آورد و بر

نوع پوشش گیاهی و کشت نیز اثر می‌گذارد. خاک کرایوزول (خاک یخ‌بسته نواحی توندرا) در شمال کانادا و خاک چرنوزیوم (خاک غنی از مواد آلی) در جنوب کانادا مشاهده می‌شود.

۱۸۵ ۳ جغرافی‌دانان براساس ترکیب ویژگی‌های عمده بارش از قبیل

میانگین بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین میزان بارش روزانه، ایران را به شش ناحیه بارشی تقسیم کرده‌اند.

توجه: به ترتیب ناحیه خزر غربی، بیشترین و نواحی داخلی، کم‌ترین میانگین سالانه بارش را دارند.

۱۸۶ ۲ نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند محدودیت‌ها و موانع

محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به انواع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه، شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

فلسفه و منطق

۱۹۱ ۲

دموکریتوس معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم‌ها و ذرات ریز تجزیه‌ناپذیر و غیرقابل تقسیمی هستند که در فضای غیرمتناهی پراکنده بوده و به شکلی سرگردان حرکت می‌گردانند و برخوردی با هم داشته‌اند. در این برخوردهای اتفاقی، ذراتی که هم‌اندازه و هم‌شکل بوده‌اند، گرد هم آمده و عناصر اصلی عالم طبیعت را تشکیل داده‌اند؛ یعنی برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است. پس نظریه دموکریتوس با معنای دوم و سوم اتفاق سازگار است. یعنی هم اصل سنخیت را نفی می‌کند و هم غایت‌مندی میان پدیده‌ها را. اما این نظریه، اصل علیت را نفی نمی‌کند؛ زیرا طبق آن، علت و سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان، برخورد اتم‌ها در نظر گرفته شده است.

۱۹۲ ۱

اگر منظور از نظریه میابنگه این باشد که قبل از انفجار بزرگ چیزی نبوده و ناگهان انفجاری رخ داده، این سخن به معنای آن است که از هیچ چیزی به وجود بیاید (آفرینش جهان از عدم این سخن با اصل علیت و وجوببخشی علت به معلول مخالف است و موافق معنای اول اتفاق است. اما اگر به معنای این باشد که ذراتی کوچک و بسیار فشرده بوده (شکل‌گیری عالم از اتم) و خود به خود در آن انفجاری رخ داده، این سخن نیز هم به معنای اول اتفاق است که می‌خواهد رابطه ضروری میان علت و معلول را انکار کند و هم به معنای دوم اتفاق است که انکار اصل سنخیت را در پی دارد (نفی اصل ضرورت و اصل سنخیت).

هم‌چنین، اگر به این معنا باشد که ذراتی کوچک و بسیار فشرده در ابتدا وجود داشته (شکل‌گیری عالم از اتم) و نه به صورت خود به خود، بلکه براساس علتی که برای ما تاکنون ناشناخته است انفجاری رخ داده و جهان گسترش یافته، هیچ‌کدام از معنای اتفاق را دربر ندارد و با هیچ‌کدام از اصول علیت مخالف نیست (سازگار با اصل علیت).

۱۹۳ ۴

اتفاق در معنی چهارم ناشی از جهل انسان به اسباب حقیقی است و به نقص دانش انسان نسبت به امور برمی‌گردد، نه انکار علیت در خارج یعنی یک سلسله علل مجهولی است که بشر هنوز به آن‌ها پی نبرده است و چون انسان نسبت به امور پیرامون خود، اطلاع بسیار اندک و محدودی دارد، حوادث غیرمترقبه را که قبلاً پیش‌بینی نکرده، امر اتفاقی قلمداد می‌کند. عدم پیشگویی درست اوضاع جوی، ناظر بر پذیرش همین معنای اتفاق است. یعنی رخ دادن حادثه پیش‌بینی‌نشده است که نه تنها با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست، بلکه بر مبنای قبول سه اصل علیت و ضرورت و سنخیت است و بنابراین دربر دارنده معنای صحیح است.

۱۹۴ ۳

آن دسته از فیلسوفان که به خداوند و علت نخستین برای جهان معتقد نیستند، دو گروه شدند: گروهی غایت‌مندی زنجیره حوادث را انکار کردند و حتی وجود فرآیندهای تکاملی در جهان را اسری اتفاقی به حساب آوردند که از پیش تعیین شده نبوده است اما گروهی دیگر، در همین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان، هدف و غایت تعیین کنند و بگویند که جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روز به روز کامل‌تر می‌شود و به غایت خود نرودگ‌تر می‌گردد.

بررسی سایر نظریه‌ها

(۱) در مورد معنای اول و دوم اتفاق به اندازه معنی سوم، اختلاف نظر وجود نداشت و لذا ما بیشترین اختلاف نظر میان فلاسفه را درباره معنای سوم اتفاق می‌بینیم. فلاسفه نسبت به این معنای اتفاق، نظرات متفاوتی ارائه کرده‌اند؛ یک دسته از فلاسفه که برای جهان علت نخستین و آفریننده را اثبات می‌کنند، معتقدند که این نوع اتفاق هم مانند دو معنای اول امکان‌پذیر نیست و همه حوادث جهان از ابتدا تاکنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین شده قرار دارند. این دسته از فلاسفه سعی کردند میان علت نخستین (نه غایت نخستین) و اتفاقی نبودن مسیر شکل‌گیری پدیده‌ها ارتباط برقرار کنند و نشان دهند که سیر پدیده‌ها در جهان یک سیر اتفاقی نیست، بلکه دارای نقشه‌ای کامل است. یعنی حرکات پدیده‌ها براساس یک غایت و پیش‌بینی قبلی است.

(۲) فیلسوفان مسلمان همگی برای جهان، علت نخستین و آفریننده را اثبات می‌کنند و کسی که خدا را قبول دارد، می‌تواند برای جهان یک نقشه از پیش تعیین شده و یک هدف و غایت قائل شود. پس فیلسوفان مسلمان در این خصوص، دو گروه نشدند. آن کس که خدا را قبول ندارد نمی‌تواند برای جهان نقشه و هدف تعیین کند.

(۳) دستمای از فیلسوفان هم هستند که در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان، هدف و غایت تعیین کنند و بگویند که جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روز به روز کامل‌تر می‌شود و به غایت خود نزدیک‌تر می‌گردد.

۱۹۵ ۴

اگر کسی اتفاق به معنی دوم را بپذیرد و واقعاً اصل سنخیت میان علت و معلول را انکار کند، نمی‌تواند نظم و هماهنگی موجود در طبیعت را تبیین کند و دلیل آن را به دست آورد. (سلب امکان تبیین نظم و هماهنگی جهان طبیعت، اما تحقق غایت و هدف غیرمقصود به جای غایت مقصود با معنی چهارم اتفاق سازگار است. معنای چهارم اتفاق عبارت است از رخ دادن حوادث پیش‌بینی‌نشده، به عنوان مثال، شخصی ممکن است برای ایجاد چاه آب (غایت و هدف مقصود) اقدام به کندن زمین کند، اما اتفاقاً به آثار عتیقه و باستانی (تحقق غایت و هدف غیرمقصود) برسد.

بس به طور خلاصه در برهان کمال ارسطو، می‌توان گفت: کمالاتی در عالم وجود دارد. این کمالات دارای درجات و مراتبی هستند. لذا باید کامل‌ترین کمالات موجود باشد تا همه کمالات به او متکی باشند، زیرا درک مفهوم نسبی بدون درک مفهوم مطلق ناممکن است، اما قسمت دوم سؤال مربوط به تعریف زندگی معنادار است؛ یعنی یک زندگی دارای غایت و هدف و سرشار از ارزش‌های اخلاقی است که انسان را نسبت به آینده مطمئن می‌کند و آرامشی برتر به او می‌دهد.

۱۹۸ ۱ عبارت «اگر چیزی محرک باشد، نباید متحرک باشد» نتیجه برهان حرکت ارسطو است، اما سایر گزینه‌ها بیانگر یکی از مقدمات برهان‌های اثبات وجود خداست.

برهان ارسطو چنین است:

مقدمه اول: در جهان حرکت وجود دارد.

مقدمه دوم: هر حرکتی نیازمند محرک است.

نتیجه: جهان نیازمند محرکی غیرمتحرک است. (اگر چیزی محرک باشد، نباید متحرک باشد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مقدمه دوم برهان درجات کمال ارسطو است. برهان درجات کمال ارسطو چنین است:

مقدمه اول: در این جهان موجوداتی وجود دارند که برخی از آن‌ها نسبت به برخی دیگر خوب‌تر و بهتر هستند.

مقدمه دوم: هر جا که خوب‌تر و بهتر هست، خوب‌ترین و بهترین نیز هست. نتیجه: در این جهان موجودی هست که از همه خوب‌تر و بهتر است.

۳) مقدمه اول برهان دکارت است. برهان دکارت چنین است:

مقدمه اول: من از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود من و هر چیز دیگری به وسیله او خلق شده‌ایم، تصویری دارم. مقدمه دوم: تصور وجود نامتناهی نمی‌تواند از یک موجود متناهی ناشی شده باشد. نتیجه: این تصور از یک وجود نامتناهی است؛ اوست که می‌تواند چنین ادراکی را به من بدهد.

۴) مقدمه دوم برهان نظم است که از دیدگاه افلاطون می‌توان برداشت کرد:

مقدمه اول: این جهان، برخوردار از یک نظم و هماهنگی میان پدیده‌هاست. مقدمه دوم: هر نظم و هماهنگی نیازمند یک ناظم حکیم و عاقل است.

نتیجه: این جهان دارای یک ناظم حکیم و عاقل است.

۱۹۹ ۱ از نظر هیوم، دلایل دکارت و سایر فیلسوفان در مورد اثبات وجود خدا پذیرفتنی نیست. از نظر وی، دلایلی که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردودند؛ زیرا عقل اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد. او می‌گوید مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی، برهان نظم است که از تجربه گرفته شده (دارای ماهیت تجربی است) اما این برهان نیز توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. این برهان فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند، اما ثابت نمی‌کند که این ناظم خالق، همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) سلب هدف معین و غایت خاص در حرکات و نظم جهان، بیانگر معنی سوم اتفاق است. معنای سوم اتفاق، نبودن غایت و هدف خاص در حرکات و نظم جهان است؛ بدین معنا که این حرکات و نظام‌ها به سمت غایت و هدف معینی به پیش نمی‌روند.

۳) نقض یک هستی نظام‌مند و قانونمند و بی‌اعتباری علوم، نتیجه پذیرش معنی دوم اتفاق است. انکار اصل سنخیت، بی‌اعتباری همه علوم و بی‌اعتنائی به آنها را به دنبال دارد و متناقض با یک هستی نظام‌مند و قانونمند می‌باشد.

۱۹۶ ۲ برخی از مردم که از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند، گاهی فکر می‌کنند که در برخی موارد، در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است و براین اساس، می‌پندارند میان علت و معلول، رابطه ضروری وجود ندارد.

در مواردی که معلول، از مجموعه‌ای از عوامل پدید می‌آید، هر یک از عوامل را «علت ناقصه» و مجموعه عوامل را «علت تامه» می‌نامند؛ مثلاً نوشتن روی کاغذ، معلول عواملی از قبیل انسان، قلم، گرفتن قلم در دست، اندیشه کردن، اراده کردن و حرکت دست می‌باشد و نوشتن وقتی محقق می‌شود که همه عوامل دخیل در آن موجود باشند. حتی اگر یک عامل هم نباشد، آن معلول پدید نخواهد آمد؛ مثلاً اگر انسان باشد، اما اراده نکند، نوشتن تحقق پیدا نخواهد کرد. حال، ممکن است برخی افراد بدون توجه به «اراده کردن» چنین تصور کنند که همه عوامل نوشتن وجود دارد ولی نوشتن صورت نگرفته است و در نتیجه تصور کنند که میان علت و معلول آن، رابطه ضروری برقرار نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) بیانگر دیدگاه فلاسفه است که معتقدند با فرض وجود علت تامه یک شیء، تحقق یافتن معلول آن ضروری است، اما با تحقق علت ناقصه، معلول محقق نخواهد شد.

۴) چنین افرادی می‌پندارند که میان علت و معلول آن، رابطه ضروری برقرار نمی‌شود، بنابراین آنان این فرض را که اگر علت تامه محقق شود، نوشتن روی کاغذ واجب‌الغیر خواهد بود، نمی‌پذیرند.

۱۹۷ ۳ توضیح برهان درجات کمال ارسطو:

مقدمه اول: در این جهان موجوداتی وجود دارند که برخی از آن‌ها نسبت به برخی دیگر خوب‌تر و بهتر هستند. (مراتب داشتن موجودات، قابل برداشت است.) (گزینه ۱)

مقدمه دوم: هر جا که خوب‌تر و بهتر هست، خوب‌ترین و بهترین نیز هست. (درجات مختلف کمال، قابل برداشت است.) (گزینه ۲)

نتیجه: در این جهان موجودی هست که از همه خوب‌تر و بهتر است. (وجود کمال مطلق، قابل برداشت است.) (گزینه ۴)

منظور ارسطو از برهان درجات کمال، این است که: هرگاه دو موجود با یکدیگر مقایسه شوند و گفته شود که یکی کامل‌تر و خوب‌تر از دیگری است، باید یک کامل مطلق و یک خوب مطلق وجود داشته باشد که بتوان آن دو موجود را با این وجود کامل مقایسه نمود و هر کدام را که به این وجود، نزدیک‌تر باشد، برتر و آن را که دورتر باشد، ناقص‌تر به حساب آورد.

۲۰۴ ۴

لفظ مرکب تام با معنای خبری‌ای که گزارشی درباره چیزی است و قابلیت صدق و کذب (راست و دروغ) دارد، قضیه نام دارد. جملات انشایی تام با معنایی هم داریم که قضیه محسوب نمی‌شوند، چون خبری را نمی‌رسانند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) بین قضیه کاذب (دروغ) با جمله بی‌معنی تفاوت است؛ مثلاً در تابستان هوا گرم است، اگر بگوییم: «امروز هوا سرد است» اگرچه جمله ما دروغ است ولی یک قضیه کاذب محسوب می‌شود ولی اگر بگوییم: «امروز شاعر است» یک جمله بی‌معنی است، چون کلمه «امروز» هیچ‌گاه شایستگی شاعر بودن را ندارد.

(۲) در قضیه همیشه یک حکم و قضاوتی صورت می‌گیرد، البته حکم به معنی درست بودن قضیه نیست؛ مثلاً در قضیه: «انسان شاعر است» حکم و قضاوت کرده‌ایم که انسان صفت شاعر بودن را دارد و ممکن است این حکم و قضاوتی که کرده‌ایم، راست باشد یا دروغ. البته در جملات انشایی قضاوت و حکم وجود ندارد بلکه فقط در قضایا حکم و قضاوت صورت می‌گیرد.

(۳) خبری که قضیه حامل آن است، الزاماً درباره عالم خارج نیست بلکه ممکن است درباره عالم خارج و یا عالم ذهن باشد. خبر درباره عالم خارج مانند: «آسمان ابری است.» خبر درباره عالم ذهن مانند: «تصوری که از خدا دارم، برای من روشن است.»

۲۰۵ ۳ شکل صحیح قضیه عبارت است از: براساس مصوبه مجلس،

برگشتن درس‌های عمومی به کنکور (موضوع)، دور از انتظار (محمول) نیست. تذکره قضایایی که فعل آنها انشادی نیست، باید آن‌ها را به فعل انشادی تبدیل کرد. در منطق، افعال «است، بود، شد، گشت و گردید» به عنوان رابطه در نظر گرفته می‌شوند، بنابراین قضایایی که با سایر افعال به کار می‌روند، نخست باید آن‌ها را به یکی از این افعال تبدیل کنیم، سپس محمول و موضوع قضیه را مشخص کنیم.

۲۰۶ ۴ اگر دو مفهوم نسبت عموم و خصوص مطلق داشته باشند، دو

حالت قابل فرض است:

۱- اگر «الف» مفهوم خاص و «ب» مفهوم عام باشد، چهار قضیه زیر صادق است: هر الف ب است. (موجبه کلیه) - براساس تداخل «بعضی الف ب است» نیز صادق است. (موجبه جزئیه) - بعضی ب الف است. (موجبه جزئیه) - بعضی ب الف نیست. (سالبه جزئیه) (ردگزینه‌های (۱) و (۲))

۲- اگر «الف» مفهوم عام و «ب» مفهوم خاص باشد، چهار قضیه زیر صادق هستند: هر ب الف است. (موجبه کلیه) - براساس تداخل «بعضی ب الف است» نیز صادق است. (موجبه جزئیه) - بعضی الف ب است. (موجبه جزئیه) - بعضی الف ب نیست. (سالبه جزئیه)

اگر دو مفهوم «الف» و «ب» نسبت تساوی داشته باشند، چهار قضیه صادق به دست می‌آید:

«هر ب الف است» (موجبه کلیه) و براساس تداخل «بعضی ب الف است» (موجبه جزئیه) - «هر الف ب است» (موجبه کلیه) و براساس تداخل «بعضی الف ب است» نیز صادق است. (موجبه جزئیه) (ردگزینه (۳))

بررسی سایر گزینه‌ها،

۳ و ۲ طبق دیدگاه هیوم، برهان نظم فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند، پس توانایی اثبات خالق جهان را دارد.

۴ هیوم بحث معناداری را مطرح نمی‌کند. وقتی تفکر حسی در جامعه اروپایی رشد کرد و معنا و مقصود زندگی در میان آنان در حد اهداف مادی تنزل پیدا کرد و زندگی فاقد معنا و ارزش‌های متعالی گردید و بحران معناداری زندگی پدید آمد، برخی از فیلسوفان غربی در قرون نوزدهم، بیستم و بیست و یکم به رابطه میان «اعتقاد به خدا» و «معناداری زندگی» توجه کردند و نشان دادند که زندگی بدون اعتقاد به خدایی که مبدأ خیر و زیبایی و ناظر بر انسان باشد، دچار خلأ معنایی و پوچی آزردهنده‌ای خواهد شد.

۲۰۰ ۳ کانت، فیلسوف بزرگ قرن هجدهم آلمان، راهی متفاوت با

دکارت و دیگر فیلسوفان عقل‌گرای پیشین برای پذیرش خدا پیمود. او به جای اثبات وجود خدا از طریق نظم یا برهان علیت و یا وجوب و امکان، ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱، ۲ و ۴ کانت برخلاف فیلسوفان قبل خود که به دنبال اثبات وجود خدا بودند، وی به دنبال اثبات ضرورت وجود خدا بود، پس این گزینه‌ها به دلیل تعبیر وجود خدا، نادرست هستند.

۲۰۱ ۳ قضیه، جمله‌ای است بامعنی که خبری را می‌رساند و قابلیت

صدق و کذب دارد؛ این عناصر بسته‌پای چار مرغ هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱ و ۲) گزینه (۱) جمله ناقص و گزینه (۲) منادا است. در نتیجه هر دو گزینه تصور محسوب می‌شوند، بنابراین قضیه محسوب نمی‌شوند. ۴) جمله امری است و تصور محسوب می‌شود، در نتیجه قضیه محسوب نمی‌شود، چون قابلیت صدق و کذب ندارد.

۲۰۲ ۴ قضایای حملی دارای موضوع و محمول هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) مقدم یک قضیه شرطی است و قضایای شرطی دارای مقدم و تالی هستند نه موضوع و محمول.

(۲) جمله نهی است و جزء جملات انشایی محسوب می‌شود، در نتیجه دارای موضوع و محمول نیست.

(۳) جمله منادا است و جزء جملات انشایی محسوب می‌شود، در نتیجه دارای موضوع و محمول نیست.

۲۰۳ ۲ حداکثر قضایای صادق برای دو مفهوم متباین مانند (انسان و

سنگ) عبارتند از چهار قضیه صادق سالبه:

۱- هیچ انسانی سنگ نیست. ۲- هیچ سنگی انسان نیست. قضایای متداخل آن‌ها نیز صادق است؛ ۳- بعضی انسان سنگ نیست. ۴- بعضی سنگ انسان نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱ و ۳) نسبت‌های چهارگانه بین مفاهیم کلی برقرار است. در نتیجه اگر برای نسبت دو مفهوم متباین، چهار قضیه صادق (دو قضیه سالبه کلیه و دو قضیه سالبه جزئیه) بنویسیم، موضوع و محمول آن‌ها کلی خواهد بود. هم‌چنین چهار قضیه حاصل دارای کیفیت پکسان و کمیت متفاوت هستند.

۴) با توجه به این‌که در صورت سؤال حداکثر قضایای صادق را خواسته است، پس این گزینه که بیانگر حداقل قضایای صادق است، نمی‌تواند درست باشد.

(۲) در قضایای حملی، نهاد همان موضوع قضیه است و محمول وصف و ویژگی آن است.

(۴) در قضایای حملی، نسبت بیانگر کیفیت قضیه است. همه قضایای شرطی موجه محسوب می‌شوند مگر این‌که ادات سلب در ابتدای قضیه قرار بگیرد، آن‌گاه قضیه سالبه محسوب می‌شود، مانند «چنین نیست اگر عدد زوج باشد آن‌گاه قابل قسمت بر دو باشد».

۲ ۲۱۱

باتوجه به تقسیم‌بندی مذکور، شناخت محسوس شامل کل جهان خلقت نمی‌شود، بلکه شامل بخش مادی آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انسان توانایی شناخت خود و جهان اطراف را دارد. (شناخت شامل خودشناسی و دیگرشناسی می‌شود).

(۳) شناخت در انسان به صورت تدریجی رشد می‌کند.

(۴) شناخت انسان محدود است و از برخی حقایق آگاه نیست.

نکته: تدریجی به همان معنای غیردفعی است.

توجه: برای حل این سوالات، بهتر است یکبار زیر همه کلمات کلیدی سؤال خط بکشید و آن‌ها را به صورت جداگانه بررسی کنید تا دچار بی‌دقتی نشوید.

کلمات کلیدی گزینه (۱) ← خودشناسی و دیگرشناسی

کلمات کلیدی گزینه (۲) ← کل جهان خلقت

کلمات کلیدی گزینه (۳) ← غیردفعی

کلمات کلیدی گزینه (۴) ← قطعاً دارای محدودیت

۴ ۲۱۲

دانستن ویژگی ذاتی انسان است و انسان توانایی شناخت را در اختیار دارد. به عبارت ساده‌تر، انسان از لحظه‌ای که متولد می‌شود، در حال شناختن محیط است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به تفاوت این دو عبارت دقت کنید:

الف) شناخت انسان، همواره در معرض خطا است.

ب) شناخت انسان، همواره دچار خطا است.

عبارت اول درست و عبارت دوم، نادرست است. برای فهم بهتر، توجه داشته باشید که بدن انسان، همواره در معرض بیماری است، اما گاهی دچار بیماری می‌شود.

(۲ و ۳) شناخت امری نسبی نیست و عبارات موجود در این دو گزینه، نظر سופیست‌ها می‌باشد که نادرست است.

گزینه (۱) قضیه محصوره موجه جزئی است، چون محمول به برخی از مصادیق موضوع نسبت داده شده است. سایر قضایا شخصی محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) سه کیلوگرم به مجموع شیرینی‌هایی که خریدم، نسبت داده شده است. پس قضیه، شخصی محسوب می‌شود.

(۳) هرگاه موضوع قضیه، داخل گیومه قرار بگیرد، قضیه شخصی محسوب می‌شود.

(۴) «همین موضوع» یعنی «این موضوع» و «این موضوع» یک مفهوم جزئی است، در نتیجه قضیه شخصی محسوب می‌شود.

۴ ۲۰۸

قضایای حملی به لحاظ موضوع به دو دسته شخصی و محصوره، به لحاظ کیفیت به دو دسته موجه و سالبه و به لحاظ کمیت به دو دسته کلی و جزئی تقسیم می‌شوند، اما به لحاظ محمول تقسیم نمی‌شوند. (البته در کتاب منطق دبیرستان)

۲ ۲۰۹

در قضایای شخصی چون موضوع قضیه، مفهومی جزئی است بنابراین مشخص است که محمول خاصی را به موضوع معینی نسبت می‌دهیم و یا سلب می‌کنیم. مثلاً: همین دانش‌آموز است. در این قضیه مشخص است که دانش‌آموز به همین نسبت داده شده است. اما در قضایای محصوره چون موضوع آن کلی است و افراد و مصادیق زیادی دارد در این قضایا برای مشخص کردن دامنه و تعداد مصادیق موضوع به سور نیاز داریم؛ اگر سور قضایا الفاظ کلی مانند: هر، هیچ و ... باشد، محمول به همه افراد موضوع نسبت داده شده است. به عبارتی منظور از موضوع، کل افراد موضوع است ولی اگر سور قضایا الفاظ جزئی مانند: برخی، بعضی و ... بود، محمول به تعدادی از افراد موضوع نسبت داده شده است و نه همه آن‌ها، بنابراین سور قیدی است که بر سر موضوع می‌آید و نشان می‌دهد که آیا محمول به همه مصادیق موضوع حمل می‌شود یا به برخی از آن‌ها.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در قضایای شخصی، دامنه مصادیق موضوع یک امر مشخص است.

(۳) در قضایای محصوره (نه همه اقسام قضایای حملی)، سور قضایا دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند، چون قضایای شخصی سورپذیر نیستند.

(۴) در قضایای محصوره، همیشه موضوع کلی است، اما سور دامنه مصادیق را مشخص می‌کند که آیا محمول به کل مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود یا به برخی از مصادیق آن.

۳ ۲۱۰

هر قضیه‌ای اعم از اینکه حملی و یا شرطی باشد، اگر مطابق با واقعیت باشد صادق است و اگر مطابق با واقعیت نباشد، کاذب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در قضایای حملی محصوره، اگر قضیه سالبه کلیه باشد، دو مفهوم متباین باقی می‌ماند؛ هیچ انسانی درخت نیست و هیچ درختی انسان نیست. در نتیجه مفاهیم «انسان» و «درخت» متباین هستند.

۳ ۲۱۳

تأمل درباره مسائل مربوط به شناخت

مطرح شدن پرسش‌های مختلف

شکل‌گیری دانش معرفت‌شناسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توجه ویژه گانت به شناخت، سبب پرداختن افراد بیشتری به معرفت‌شناسی و رشد بیشتر این شاخه از دانش شد.

(۲ و ۴) طرح پرسش‌های جدی و جدید و ظهور دیدگاه‌های گوناگون، عوامل استقلال شاخه معرفت‌شناسی هستند، نه عوامل شکل‌گیری آن.

۱ ۲۱۴

هر فیلسوفی ناگزیر است درباره معرفت‌شناسی دیدگاهی داشته باشد، پس نمی‌تواند از آن اجتناب کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) این عبارت، تعریف دانش منطق است. در واقع معرفت‌شناسی، اندیشیدن درباره خود اندیشیدن است، نه کیفیت آن.

(۳) دانش معرفت‌شناسی، درون بخش ریشه‌های فلسفه قرار دارد، نه در بخش فنی و فلسفه‌های مضاف.

(۴) ابتدا دانش فلسفه وجود داشته و بعدها، معرفت‌شناسی به صورت شاخه‌ای مستقل از دانش تبدیل شده، پس نمی‌توان گفت که فلسفه، فرع بر معرفت‌شناسی است.

توجه: این‌که می‌گوییم «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است»، ارتباطی با گزینه (۴) ندارد.

۴ ۲۱۵

گرگیاس یکی از سوفسطائیان بود که دچار شکاکیت مطلق شده بود و در واقع، سخنان تناقض‌آمیزی مطرح می‌کرد.

او اعتقاد داشت

اولاً چیزی وجود ندارد.

ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد.

ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و مستقل کند.

شیوه حل این نیت، باید به دیالگ‌های برگردید که مانند گرگیاس، سخن تناقض‌آمیزی طرح کرده و دچار شکاکیت مطلق شده باشد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) این عبارت، به شکاکیت نسبی اشاره دارد. در واقع پرسش، امکان معرفت را زیر سؤال نبرده است، بلکه از شناخت یک موضوع جزئی تأمل شده است.

(۲) این عبارت، به شکاکیت مطلق اشاره دارد. در واقع نمی‌دانیم همین سخن دروغگو که می‌گوید «هیچ سخنانم دروغ هستند»، صادق است یا کاذب.

(۳) این عبارت، به شکاکیت نسبی اشاره دارد. در واقع دانشمندان ناسا، امکان معرفت را زیر سؤال نبرده‌اند، بلکه توانایی شناخت یک موضوع جزئی را ندارند.

(۴) این عبارت، به شکاکیت نسبی اشاره دارد. در واقع دانش‌آموزان انسانی، امکان معرفت را زیر سؤال نبرده‌اند، بلکه توانایی فهمیدن یک موضوع جزئی را ندارند.

۳ ۲۱۶ **حواس، توانایی استدلال و تفکر را ندارند، اما زمینه تفکر**

عقلی را فراهم می‌کنند، یعنی داده‌های مختلف را در اختیار عقل قرار می‌دهند و عقل این داده‌ها را تحلیل می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشخیص تمایزها و تفاوت‌ها از طریق حس و استفاده از آن‌ها از طریق عقل صورت می‌گیرد.

(۲) حواس معتبر هستند و امکان رسیدن به شناخت پایدار و یقینی از طریق آن‌ها وجود دارد.

(۴) حواس، ویژگی‌های جزئی موجودات مثل شکل آن‌ها، وزنشان و ... را درک می‌کنند، اما ویژگی‌های کلی جهان، مثل قوانین فلسفی یا وجودشناسی را نمی‌توانند درک کنند.

۲ ۲۱۷ **حواس باید تمایزها و تفاوت‌ها را تشخیص دهد و عقل از این**

تمایزها و تفاوت‌ها استفاده کند، پس هر دو برای استفاده از اشیای طبیعی، ضروری هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر دو توانایی شناخت امور محسوس را دارند.

(۲) هر دو توانایی رسیدن به یک شناخت واحد را دارند. مثلاً ممکن است همه انسان‌ها که در یک مکان زندگی می‌کنند، از طریق حواس خویش، به سرمای هوا شناخت پیدا کنند.

(۴) صرفاً عقل می‌تواند اصل و حقیقت جهان را بررسی کند.

۴ ۲۱۸ **این عبارت، یک قانون تجربی و حسی است. در واقع عبارت**

موجود در گزینه (۴)، از مصادیق «یکسان عمل کردن طبیعت» است که مربوط به دانش‌های تجربی می‌شود، نه دانش فلسفه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یکسان عمل کردن طبیعت، از قواعد عقلی علوم تجربی محسوب می‌شود.

(۲) اصل سنخیت، از قواعد عقلی علوم تجربی محسوب می‌شود.

(۳) اصل علیت، از قواعد عقلی علوم تجربی محسوب می‌شود.

نکته: قانون‌های کلی، مربوط به دانش فلسفه است، اما مثال‌ها و مصادیق جزئی، مربوط به علوم تجربی است.

۴ ۲۱۹ **شناخت شهودی، توانایی درک عالم طبیعت و ماوراءالطبیعه**

را دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شناخت شهودی، بی‌واسطه است.

(۲) شناخت شهودی، به صورت تدریجی کسب می‌شود.

(۳) شناخت شهودی، در پانچ انسان صورت می‌گیرد.

اقتصاد

۲۲۱) ۲) اولین وسیله مبادله، «کالاهای پرطرفداری» بودند که مردم

مناطق مختلف آن را می‌پذیرفتند؛ چرا که مطمئن بودند بعداً می‌توانند مابهازای آن از فرد دیگر، کالا دریافت کنند.

۲۲۲) ۳) بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) امروزه پشتوانه پول کاغذی، قدرت اقتصادی کشور یا همان حجم تولید ملی است.

۲) افزایش درآمد باید بیشتر از نرخ تورم باشد تا فرد بتواند پول پس‌انداز کند و ثروتمندتر بشود.

۴) رابطه نرخ تورم و ارزش پول معکوس است؛ یعنی اگر تورم صعودی باشد، ارزش پول کاهش می‌یابد.

۲۲۳) ۴) بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) وظیفه پرداخت‌های آینده ۲) وظیفه سنجش ارزش

۳) وظیفه پرداخت در مبادلات

۲۲۴) ۲) برای پاسخ به این سؤال نیاز است تا از فرمول درصد تغییر cpi

استفاده کنیم:

= درصد تغییر cpi

$\frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه قبل (دی)} - \text{هزینه سبد بازار در ماه معین (بهمن)}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه قبل (دی)}}$

حال این‌جا مجهول ما هزینه سبد بازار در دی ماه است؛ با جای‌گذاری اعداد پاسخ را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{18}{100} = \frac{26,840,000 - x}{x} \Rightarrow 2,684,000,000 - 100x = 18x$$

$$\Rightarrow \frac{2,684,000,000}{118} = \frac{118x}{118} \Rightarrow x = 22,745,763$$

۲۲۵) ۱) بررسی عبارتهای نادرست،

الف) دولت از طریق بانک مرکزی (نه همه بانک‌ها) حجم نقدینگی را مدیریت می‌کند
ب) در شرایط تورمی، سیاست کاهش نقدینگی (انقباضی) و در شرایط رکود، سیاست افزایش نقدینگی (انبساطی) استفاده می‌شود.

۲۲۶) ۳) معمولاً تورم زمانی حس می‌شود که بخواهیم کالایی را

بخریم و ببینیم با همان پول همان مقدار کالا را نمی‌توانیم بخریم. (رد گزینه (۴))
اما هر افزایش قیمتی به معنای تورم نیست، گاهی فروشندگانی گران‌فروشی می‌کنند که معنای آن با تورم متفاوت است. (رد گزینه (۱)) در نهایت کاهش نرخ تورم به معنای کاهش سرعت افزایش قیمت‌ها است، به عبارت دیگر قیمت‌ها نسبت به سال گذشته کم‌تر افزایش یافته‌اند. (رد گزینه (۲))

۲۲۰) ۱) خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در

اختیار بشر قرار می‌دهد که به آن معارف وحیانی می‌گویند. هم‌چنین توجه داشته باشید که معرفت وحیانی و شناخت وحیانی، متفاوت هستند.

شناخت وحیانی ← مخصوص پیامبر است و بی‌واسطه برای او درک می‌شود.

معرفت وحیانی ← توسط پیامبر به مردم انتقال داده شده و برای آن‌ها، باواسطه است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) وحی الهی، زیرمجموعه شهود است و مستقل نیست.

۲) هدف وحی، قطعاً هدایت مردم است، اما این‌گونه نیست که هدف شهود، لزوماً هدایت مردم باشد. قطعاً در انتقال وحی به مردم خطا رخ نمی‌دهد،

اما در انتقال شهود به مردم، ممکن است خطا رخ بدهد.

۳) شهود، با سعی و کوشش سالک کسب می‌شود، در حالی‌که در وحی، پیامبر

کاری نمی‌کند و حقایق مستقیماً توسط خداوند در قلب پیامبر، تجلی پیدا می‌کند.

۲۲۷) ۴ صدور چک ربطی به گرفتن حق چاپ پول از صرافی‌ها

نداشت بلکه باعث تسهیل و گسترش تجارت شد.

۲۲۸) ۲

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول (در گردش)

$$= ۲۶۱۰ + \left(\frac{۱}{۳} \times ۲۶۱۰\right) + ۹۵۰ + ۴۸۰ = ۴۹۱۰$$

۲۲۹) ۱ الف) عدم نیاز همزمان طرفین به مبادله، از مشکلات تهران

است. کمبایی کالاها مربوط به استفاده از کالا به عنوان اولین وسیله مبادله است، نه تهران.

ب) واحد پول اروپا یورو، آمریکا دلار و ایران ریال یا تومان است.

۲۳۰) ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست،

ب) برخی افراد تعامیل دارند تا بخشی از دارایی خود را به صورت پول نگهداری کنند.

ج) نقدینگی معمولاً به صورت افزایشی است.